

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Úpadek fyzické osoby – podnikatele ve vazbě na řešení
účetních a daňových režimů**

Bc. Monika Koubková

© 2022 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Monika Koubková

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Úpadek fyzické osoby – podnikatele ve vazbě na řešení účetních a daňových režimů

Název anglicky

Bankruptcy of self-employed in connection with accounting and tax regimes

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy reálných, konkrétních případů posoudit a navrhnout optimální možnosti fyzické osoby – podnikatele při restartu podnikání po úspěšném či neúspěšném procesu oddlužení.

Metodika

Teoretická část bude vycházet ze zdrojů odborné literatury, zákonů, článků, směrnic, nařízení a dokumentů, které se vztahují k úpadku osob samostatně výdělečně činných.

Praktická část bude analyzovat a vyhodnocovat reálné případy osob samostatně výdělečně činných a dále insolvenční postupy při oddlužení s odkazem na odpovídající judikaturu či daný případ a současně budou řešena daňová a účetní hlediska na základě konkrétních případů.

Doporučený rozsah práce

80 stran

Klíčová slova

oddlužení osvč, paušální daň, paušální výdaje, podnikání po insolvenční

Doporučené zdroje informací

- BRIZ CLARIGET, María José, Daniel MARTÍNEZ VIGIL CIBILS a Florencia RYCHTENBERG MILANS, 2020. El innovador rol del mediador en el proceso concursal. La gestión cooperativa de la insolvencia. Revista de Derecho. Publicacion Arbitrada de la Universidad Catolica del Uruguay [online]. (22), 90-111 [cit. 2021-6-12]. ISSN 15103714. Dostupné z: doi:10.22235/rd22.2289
- DAUC: Portál daňových poradců a účetních profesionálů [online], c2021. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné z: <https://www.dauc.cz>
- HETES-GAVRA, Roxana a Alexandru AVRAM, 2016. The Models of Personal Bankruptcy in Western Europe. Ovidius University Annals: Economic Sciences Series [online]. XVI(1), 544-550 [cit. 2021-6-12]. ISSN 23933127. https://stec.univ-ovidius.ro/html/anale/ENG/2016/2016-I-full/Section-V/20.Hetes_Roxana_2-revizuit.pdf
- INSOLCENTRUM: ekonomická data o insolvenčních [online], c2018. Praha: InsolCentrum. Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz>.
- Insolvenční rejstřík [online], c2008-2021. Praha: Ministerstvo spravedlnosti ČR. Dostupné z: <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>.
- MARŠÍKOVÁ, Jolana, 2019. Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. Pro praxi. ISBN 978-807-3807-665.
- PIROHANIČ, Ondřej, 2020. Dynamika systému insolvenčního řízení [online]. Wolters Kluwer.
- Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz>
- SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/1023: o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční), 2019. Brusel: Úřední věstník Evropské unie, 38 s.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 ZS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Ivana Kuchařová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 7. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Úpadek fyzické osoby – podnikatele ve vazbě na řešení účetních a daňových režimů" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce Ing. Ivaně Kuchařové, Ph.D. za konzultace, cenné rady a připomínky při zpracovávání diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat firmě Insolvenční servis v.o.s. za získané zkušenosti při praxi.

Úpadek fyzické osoby – podnikatele ve vazbě na řešení účetních a daňových režimů

Abstrakt

Tato diplomová práce, na téma Úpadek fyzické osoby – podnikatele ve vazbě na řešení účetních a daňových režimů, specifikuje proces oddlužení osob samostatně výdělečně činných společně s povinnostmi před, během i po oddlužení těchto osob.

Vytyčeným cílem je na základě reálných případů analyzovat průběh insolvence, jako řešení úpadku, konkrétně proces oddlužení podnikajících fyzických osob, specifikovat jejich povinnosti, a navrhnout optimální možnost fyzické osoby – podnikatele při restartu podnikání po úspěšném procesu oddlužení. Těchto možností v dnešní době stále mnoho není, jelikož tyto osoby jsou viditelné ještě dalších pět let v insolvenčním rejstříku a nejsou tak považovány za úvěruschopné.

Návrhem a zároveň řešením by mohl být rejstřík v režii justice, který by posuzoval bonitu OSVČ po oddlužení a zajistil by tak pro tyto osoby možnost zvýhodněného financování jejich podnikání prostřednictvím bankovní instituce. Dalším doporučením pro tyto osoby by byla snaha o snižování nákladů a také odhodlání se znovu nezadlužit při poskytnutí mnohdy nevýhodných finančních prostředků od nebankovní instituce.

Klíčová slova: oddlužení OSVČ, paušální daň, paušální výdaje, podnikání po insolventci, insolvence, OSVČ, oddlužení, evropská směrnice, splátkový kalendář

Bankruptcy of self-employed in connection with accounting and tax regimes

Abstract

This diploma thesis deals with bankruptcy of self-employed in connection with accounting and tax regimes, together with the proceeding of self-employed being insolvent and their responsibilities before, during and after bankruptcy procedure.

The aim of the diploma thesis is to analyze process of insolvency based on real cases, like bankruptcy resolution, specifically process of bankruptcy procedure of self-employed, specify their obligations and propose optimal options to restart their business after successful bankruptcy procedure. The possibilities are limited, because the bankruptcy case can be seen in the insolvency index for 5 years long. That is why they are not considered as creditworthy.

The proposal and at the same time a solution is a non-public register under the direction of the judiciary, which would assess the creditworthiness of self-employed persons after debt relief and would thus ensure for these persons the possibility of preferential financing of their business through a banking institution. The other recommendations are to try to reduce the costs until they are considered to be investment load worthy, and not get more into debt by borrowing money from non-bank financial institutions like moneylenders.

Keywords: bankruptcy of self-employed, tax flat rate, flat-rate expenses, business after bankruptcy, insolvency, self-employed, bankruptcy, european regulation, payment schedule

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Fyzická osoba – podnikatel	14
3.2 Zdaňování příjmů OSVČ	15
3.2.1 Daň z příjmů při zjištění úpadku.....	18
3.2.2 Speciální část pro fyzické osoby – podnikatele	19
3.2.3 Souvislost daně z přidané hodnoty a insolvence	20
3.3 Jakým způsobem se ocitne fyzická osoba – podnikatel v úpadku	23
3.3.1 Formy úpadku	24
3.3.2 Členění věřitelů.....	28
3.3.3 Účtování o opravných položkách a odpisu pohledávky ze strany věřitele	28
3.4 Způsoby řešení úpadku	32
3.4.1 Konkurs.....	32
3.4.2 Reorganizace.....	33
3.4.3 Oddlužení.....	34
3.5 Oddlužení OSVČ před novelou 2019	34
3.6 Oddlužení OSVČ po novele 2019.....	36
3.6.1 Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení	37
3.6.2 Moratorium	38
3.6.3 Rozhodnutí o oddlužení	38
3.6.4 Způsoby oddlužení.....	39
3.6.5 Splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty fyzické osoby – podnikatele	40
3.6.6 Přihlášení pohledávek, přezkum, zpráva pro oddlužení	42
3.6.7 Schválení oddlužení.....	45
3.6.8 Přerušování či prodloužení oddlužení.....	46
3.6.9 Rozhodnutí o splnění oddlužení a osvobození od dluhů (bezdlužnost)....	46
3.6.10 Zrušení schváleného oddlužení a odejmutí osvobození od placení pohledávek	47
3.7 Evropská směrnice 2019	47
3.7.1 Komparace implementací směrnice EU ve vybraných členských státech	49
4 Vlastní práce	51
4.1 Případová studie fiktivního subjektu 1 – Oldřich Chudý.....	51
4.1.1 Popis osoby, podnikání a důvody vzniku závazků	52

4.1.2	Sepis a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení	54
4.1.3	Řešení dopadu povolení oddlužení insolvenčním soudem na daňovou povinnost pana Chudého.....	58
4.1.4	Osobní jednání insolvenčního správce a pana Chudého.....	62
4.1.5	Výpočet referenční srážky po 1. roce oddlužení.....	66
4.1.6	Elektronická aukce na vozidlo pana Chudého.....	70
4.1.7	Daňové povinnosti až do konce oddlužení.....	71
4.1.8	Možná alternativa během oddlužení – přerušení oddlužení.....	72
4.2	Případová studie fiktivního subjektu 2 – Michaela Bohatá.....	73
4.2.1	Popis osoby, podnikání, důvody vzniku závazků.....	73
4.2.2	Sepis a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení	75
4.2.3	Řešení dopadu povolení oddlužení na daňovou povinnost paní Bohaté...	79
4.2.4	Osobní jednání insolvenčního správce a paní Bohaté.....	82
4.2.5	Výpočet referenční srážky po 1. roce oddlužení.....	85
4.2.6	Žaloba na neúčinnost právního úkonu a dohoda o narovnání.....	86
4.2.7	Daňové povinnosti až do konce oddlužení.....	89
4.2.8	Účtování věřitelů o pohledávkách za dlužníci v oddlužení.....	90
4.3	OSVČ s vedením účetní evidence v konkursu či reorganizaci.....	95
5	Výsledky a diskuse	96
5.1	Návrh neveřejného rejstříku pro posouzení bonity dlužníků po oddlužení pro bankovní a veřejné instituce.....	96
5.2	Časový harmonogram činností insolvenčního správce.....	98
6	Závěr.....	100
7	Seznam použitých zdrojů.....	102
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	109
8.1	Seznam obrázků.....	109
8.2	Seznam tabulek.....	109
9	Přílohy	112
9.1	Příloha č. 1: Seznam majetku pana Chudého.....	112
9.2	Příloha č. 2: Plná moc – Oldřich Chudý zplnomocňuje Insolvenční servis v.o.s.	113
9.3	Příloha č. 3: Čestné prohlášení pana Chudého.....	114
9.4	Příloha č. 4: Seznam zaměstnanců pana Chudého.....	114
9.5	Příloha č. 5: Přiznání k dani z příjmů FO za zdaňovací období 1.1.-19.9.2022	115
9.6	Příloha č. 6: Přihláška pohledávky věřitele KBK REAL GROUP s.r.o.....	120

1 Úvod

V dnešní době čím dál častěji nastává situace, kdy firma, osoba samostatně výdělečně činná či fyzická osoba, v podobě běžného občana, skončí v úpadku. K takovému úkonu se subjekt uchýlí, pokud se ocitne v neřešitelné situaci, ve které není schopen splácet své finanční závazky. Tento stav se nazývá dluhová past.

Do dluhové pasti se subjekt, ať už právnický či fyzický, může dostat mnoha způsoby. V převážné většině případů dluhové pasti předchází úvěr v podobě hypotéky nebo investičního úvěru či zápůjčky od osoby blízké, a poté jejich včasné nesplácení. Úpadkové právo má za cíl především pomoci subjektům splatit své závazky a legální cestou se vrátit do ekonomické sféry, kde může bez dluhových překážek znovu fungovat. Blížící se novela insolvenčního zákona míří z velké části na oddlužení fyzických osob podnikatelů, a především na zkrácení doby oddlužení těchto osob. Většina oddlužujících se osob samostatně výdělečně činných však aktuálně v praxi na požadované procentní uspokojení věřitelů dříve nedosáhne, a to z důvodu velmi vysokých závazků. Skutečné oddlužení u těchto lidí trvá 5 let. Ve výjimečných případech lze insolvenční soud požádat o prodloužení oddlužení nejvýše o šest měsíců. V ojedinělých případech lze zažádat i o přerušování oddlužení, a to až na jeden rok. Vidina splnění oddlužení a bezdlužnosti po 5 letech je však dostatečnou motivací dlužníků pro úspěch v insolvenčním řízení a následné obnovy podnikání „s čistým štítem“. V posledních letech je oddlužení fyzických osob – podnikatelů velmi diskutovaným tématem mezi všemi dotčenými stranami. Důvodem je především možnost přihlášení dluhů z podnikání do insolvenčního řízení, které bylo dříve zpřístupněno převážně pro již nepodnikající subjekty. Právě z výše zmíněných důvodů se diplomová práce zabývá primárně problematikou oddlužení fyzických osob – podnikatelů ve vazbě na řešení daňových režimů, a navrhuje tak optimální průběh oddlužení těchto subjektů.

Po novelizaci insolvenčního zákona, která nabyla účinnosti 1. 6. 2019, proces oddlužení fyzických osob – podnikatelů stále není v praxi dostatečně zažitý pro mnoho dotčených stran. S blížící se další novelou je pravděpodobné, že postup oddlužení osob samostatně výdělečně činných bude opět upraven. Záměrem této diplomové práce je objasnit a ucelit proces oddlužení u osob samostatně výdělečně činných a zároveň propojit průběh oddlužení s povinnostmi podnikajících fyzických osob před i během insolvenčního řízení v aktuálním znění insolvenčního zákona.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je na základě reálných případů vytvořit fiktivní příklady pro analýzu průběhu insolvence jako řešení úpadku, konkrétně procesu oddlužení podnikajících fyzických osob, specifikovat jejich povinnosti a navrhnout optimální možnost fyzické osoby – podnikatele při restartu podnikání po úspěšném procesu oddlužení.

Dílčí cíle:

- na základě případových studií stanovit parametry pro navrhovaný neveřejný rejstřík, který by při implementaci posloužil k posuzování bonity dlužníků po oddlužení
- pomocí konkrétních dat z fiktivního případu sestavit časový harmonogram činností pro insolvenčního správce v rámci procesu oddlužení

2.2 Metodika

Diplomová práce je členěna do dvou částí, teoretická východiska a vlastní práce. První část reflektuje vědomosti získané z nastudované odborné literatury, zákonů, judikatury, článků, interních předpisů a dokumentů vybraných subjektů, za použití metod deskripce a komparace. Pro ucelení celého kontextu práce jsou popsány jednotlivé termíny, procesy a povinnosti podnikajících fyzických osob před, během i po insolvenčním řízení. Za využití metody komparace jsou zkoumány rozdíly německého a polského insolvenčního systému vůči českému, a to v závěru kapitoly.

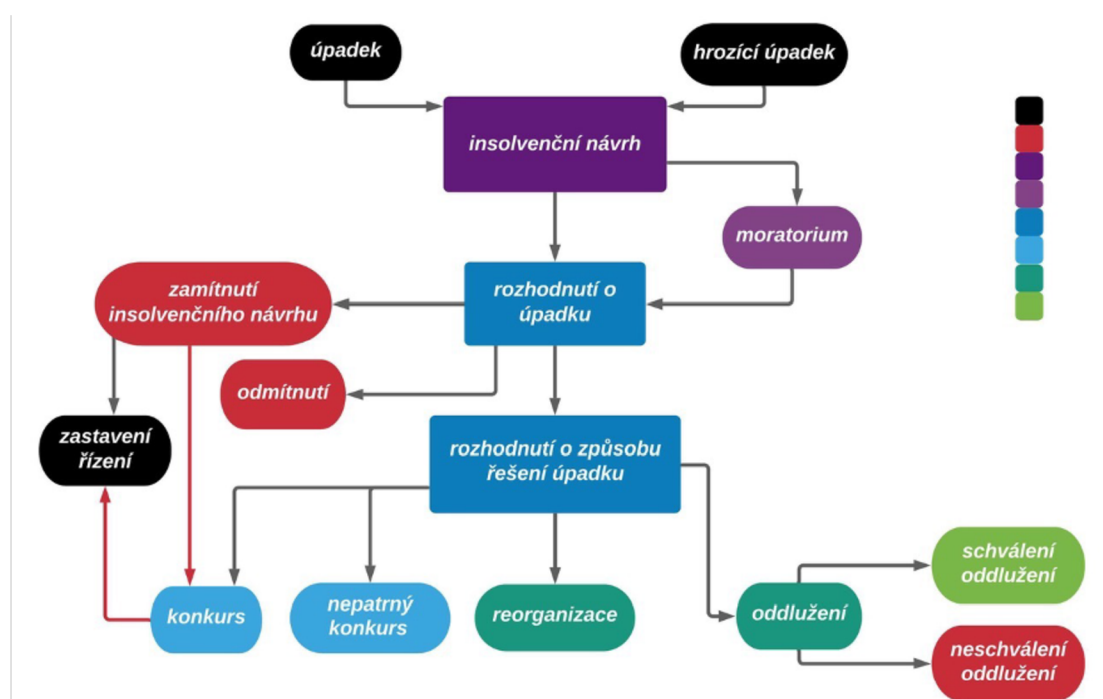
Náplní druhé části – vlastní práce jsou dva modelové příklady, které pramení z analýzy případů v insolvenčním rejstříku a převážně reálných případů dlužníků, které jsou řešeny firmou Insolvenční servis v.o.s. a které slouží jako podklad případových studií pro optimální řešení oddlužení fiktivních případů v této části diplomové práce. U fiktivních případů jsou využívány hypoteticko-deduktivní metody, pomocí kterých je dosaženo syntézy jako výsledku diplomové práce. Zároveň je v obou fiktivních případech použita i komparace, například při řešení zpeněžování majetku, alternativ při procesu oddlužení nebo účtování na účtu 311 za použití opravné položky nebo odpisu.

V diplomové práci se nachází tabulky, které, pokud není uvedeno jinak v textu či ve vysvětlující závorce, jsou vždy z pohledu insolvenčního správce. V kapitole Vlastní práce je

především rozlišováno, zda se tabulka vztahuje k povinnosti pana Chudého, paní Bohaté nebo insolvenčního správce.

Pro účely diplomové práce je v kapitole Vlastní práce počítáno s navýšením invalidního důchodu od roku 2022 jen jedenkrát během jednoho roku maximálně o 1 000 Kč, a to vždy od prvního měsíce v kalendářním roce. Obdobně také dochází k navýšení při výpočtu daně z příjmů, konkrétně u slevy na poplatníka za rok 2023 i navazující roky, vždy maximálně o 2 000 Kč, ostatní slevy či daňová zvýhodnění jsou bez navýšení.

Pro vyobrazení průběhu insolvenčního řízení a zároveň posloupnost celé této práce bylo vypracováno speciální schéma, viz obrázek č. 1. Barevné zpracování znázorňuje situaci, ve které se dlužník v konkrétním stavu insolvenčního řízení nachází. Barevná škála je uspořádána od černé po světle zelenou, kde černá znázorňuje urgenci a tíživost situace. Červená barva značí neúspěšný konec řízení. Fialová byla zvolena pro zahájení insolvenčního procesu, modrá a tmavě zelená byly vybrány pro již povolené a probíhající insolvenční řízení. Světle zelená barva vyobrazuje úspěšně dokončený proces insolvence.

Obrázek 1: Schéma řešení úpadku
Zdroj: vlastní zpracování

3 Teoretická východiska

Kapitola teoretická východiska obsahuje komplexní úvod do insolvenční problematiky, v rámci které je mířeno primárně na způsob úpadku řešený oddlužením a jeho vazba na vedení účetnictví či daňové evidence osob samostatně výdělečně činných včetně soupisu povinností týkajících se jednotlivých účastníků řízení. Závěr kapitoly se věnuje připravované novele v souvislosti se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady EU.

3.1 Fyzická osoba – podnikatel

Fyzická osoba je podnikatelem neboli osobou samostatně výdělečně činnou (dále také jako „OSVČ“), jestliže provozuje ohlášenou nebo státem povolenou – koncesovanou živnost podle živnostenského zákona, popř. podniká podle zvláštních předpisů (na základě jiného, než živnostenského oprávnění) – např. lékař, lékárník, advokát, notář, soudní exekutor, makléř, nebo provozuje zemědělskou výrobu jako zemědělský podnikatel zapsaný do evidence místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle zákona o zemědělství (Maršíková, 2019, str. 17). Učinit si úsudek či rozhodnout o úpadku pro předlužení fyzické osoby – nepodnikatele, který nevede účetnictví, není vzhledem k povaze věci možné. Nutno zdůraznit, že české právo neodlišuje řešení podnikatelské a nepodnikatelské insolvence. Prostřednictvím insolvenčního zákona (dále také jako „IZ“) dochází k uspořádání veškerých majetkových vztahů dlužníka bez ohledu na skutečnost, zda jde o podnikatelské nebo nepodnikatelské vztahy, zda dlužníkův majetek slouží či neslouží k podnikání (Braun, 2014).

Nový občanský zákoník v § 420-422 vymezuje pojem podnikatel jako osobu, která na vlastní účet a odpovědnost vykonává výdělečnou činnost s živnostenským či podobným oprávněním. Dále je za podnikatele považován subjekt, který je zapsán v obchodním rejstříku a pokud podnikatel nedisponuje obchodní firmou, jedná pod vlastní jménem, ke kterým je povinen přidat řádné dodatky, především identifikační číslo osoby (dále také jako „IČO“), sídlo subjektu a podobně (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 420-422).

Zákon o účetnictví považuje za účetní jednotky v souvislosti s fyzickými osobami podnikateli:

„d) fyzické osoby, které jsou zapsány v obchodním rejstříku,

e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně zdanitelných plnění osvobozených od této daně, přesáhl za

bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku,

f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,

g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou společníky sdruženými ve společnosti (dříve účastníky sdružení bez právní subjektivity), pokud alespoň jeden ze společníků sdružených v této společnosti je účetní jednotkou,

h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnosti vést účetnictví ukládá zvláštní právní předpis,“ (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 1).

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) definuje živnost v § 2 jako: „*soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“

Každá osoba samostatně výdělečně činná nese podnikatelské riziko, které nastává ke dni zjištění úpadku a následným rozprodejem majetku či ztrátového závodu. Na zjištění úpadku navazují zákonná řešení této situace, která mají za cíl zkrachovalého podnikatele a jeho podnikání zotavit, zároveň aktiva blokována insolvenčí použit prodejem či znovuoživením závodu opět pro hospodářský proces, tzn. pro tvorbu statků a služeb.

Fyzická osoba – podnikatel má své povinnosti upraveny několika zákony:

- Živnostenským zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákonem č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění,
- Zákonem č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění,
- Zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád,
- Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,
- Zákonem č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení,
- Zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti,
- Občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- Zákonem o zemědělství č. 252/1997 Sb., o zemědělství,
- Zvláštními zákony pro výkon nezávislých povolání.

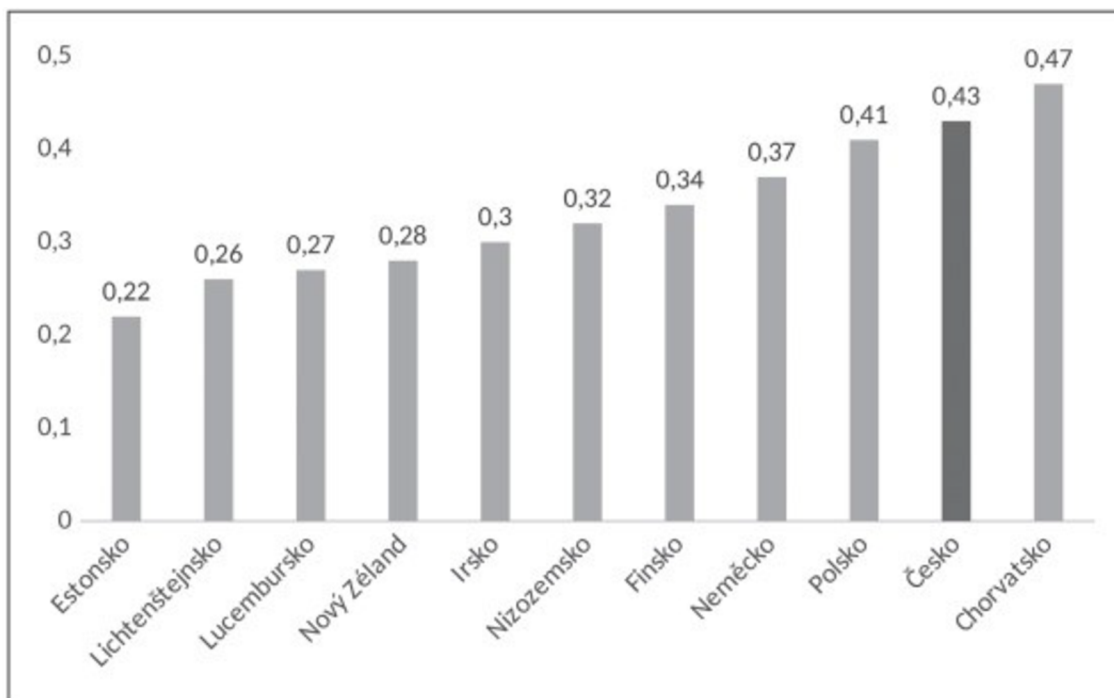
3.2 Zdaňování příjmů OSVČ

Fyzické osoby podnikatelé své příjmy zdaňují v zásadě ve třech režimech:

1. Režim paušální daně dle Zákona o daních z příjmů, § 2a a § 7a – schváleno od 1. ledna 2021, přinesl zjednodušení administrativy a snížení povinností fyzických osob podnikatelů. OSVČ nemusí podávat daňové přiznání (dále také jako „DAP“) a přehledy k sociálnímu a zdravotnímu pojištění. Poplatník nemůže využívat daňové úlevy. V insolvenčním řízení se však tyto podnikatelé musí vrátit k evidenci příjmů a výdajů formou daňové evidence či účetnictví, alespoň pro účely insolvence.
2. Režim paušálních výdajů neboli uplatnění výdajů procentem z příjmů – dle typu podnikání se uplatňují paušální výdaje 80 %, 60 % či 40 % z dosažených příjmů dle § 7, odst. 7 a § 9, odst.4 Zákona o dani z příjmů. OSVČ eviduje pouze příjmy a pohledávky dle § 7, odst. 8 ZDP a § 9 odst. 5 ZDP. Hranice pro výpočet paušálních výdajů je aktuálně 2 000 000 Kč, tzn. paušální výdaje jsou 1 600 000 Kč nebo 1 200 000 Kč nebo 800 000 Kč. V tomto režimu musí OSVČ vzít na vědomí, respektive testovat, související podmínky, např. při zacházení s obchodním majetkem, vlivy odpisování, zůstatkové ceny majetku, pořízení majetku apod. Rovněž u tohoto režimu je nutno u fyzické osoby – podnikatele v insolvenčním řízení řešeném formou oddlužení sledovat skutečné výdaje a nelze jej tedy neomezeně používat v insolvenčním řízení.
3. Režim prokazování výdajů – většinou dle § 7b, § 23 a § 24 Zákona o dani z příjmů, tzn. daňovou evidencí (DE), tedy vedením záznamů o příjmech a výdajích a souvisejícími pravidly často s odkazy na účetnictví. Část fyzických osob – podnikatelů vede účetnictví a základ daně pak sestavuje z rozdílů nákladů a výnosů. Jsou povinni se řídit zákonem o účetnictví, vyhláškou pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví a Českými účetními standardy. Tento režim je považován za nejsložitější formu pro fyzické osoby – podnikatele, nicméně je plně využitelný pro insolvenční řízení a fyzická osoba – podnikatel nemusí evidovat dvojí režim výdajů, tím je myšleno pro správce daně a jiný pro insolvenční řízení.

Od nabytí účinnosti většiny daňových právních předpisů došlo k desítkám jejich novelizací, a to jak samostatně, tak v rámci tzv. daňových balíčků. Ministerstvo financí a finanční správa vydávají řady pokynů, výkladů, stanovisek, která však nemají právní váhu. Doplňují je stanoviska Koordinačního výboru Ministerstva financí a Komory daňových

poradců České republiky. Česká republika má jeden z nejsložitějších daňových systémů. Toto hodnocení plyne z Indexu daňové složitosti, viz obrázek č. 2, univerzity v Paderbornu a Mnichově se společností BDO. Česká republika se umístila na 85. místě ze sta. Složitější daň má jen 15 zemí, například Vietnam, Tanzánie, Zimbabwe nebo Albánie.

Obrázek 2: Graf Indexu daňové složitosti

Zdroj: DAUC.cz, 2021.

Je bohužel zřejmé, že insolvenční zákon v režimu oddlužení pro fyzické osoby – podnikatele nijak neusnadňuje administrativu pro dlužníky, spíše naopak. Jde tedy proti trendu zjednodušování daňových zákonů, které lze v posledních letech sledovat.

Mimo daňové přiznání má OSVČ ještě povinnost hradit měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění a maximálně do jednoho měsíce po odeslání daňového trzvení doložit příslušné okresní správě sociální zabezpečení a zdravotní pojišťovně příslušný Přehled o příjmech a výdajích (dále také jako „Přehled OSVČ“). Přeplatek ze záloh si může prostřednictvím Přehledu OSVČ převést do dalšího roku, ale nedoplatek musí uhradit. V návaznosti na výše uvedené probíhá i přepočítání záloh na sociální i zdravotní pojištění, kdy vyměřovací základ činí polovinu rozdílu z příjmů a výdajů. Odvody na sociální pojištění jsou ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu a odvody na zdravotní pojištění činí 13,5 % z vyměřovacího základu. (Bureš, 2022)

3.2.1 Daň z příjmů při zjištění úpadku

Daňové tvrzení je definováno v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, § 1 odst. 4 pod písmeny a) a b) jako:

„a) řádné daňové tvrzení, a to daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování,

b) dodatečné daňové tvrzení, a to dodatečné daňové přiznání, následné hlášení nebo dodatečné vyúčtování.“ (Daňový řád, § 1 odst. 4.)

Dle § 244, odst. 1 daňového řádu je povinen daňový subjekt podat daňové tvrzení do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku za část zdaňovacího období, která uplynula do dne předcházejícího účinnosti tohoto rozhodnutí. Dnem účinnosti rozhodnutí o úpadku se rozumí den nabytí právní moci usnesení o zjištění úpadku, přičemž proti výroku o zjištění úpadku není odvolání přípustné, takže usnesení nabývá právní moci dnem zveřejnění v insolvenčním rejstříku dle § 71 insolvenčního zákona.

V praxi je tato povinnost a lhůta potřebná zejména pro správce daně, který podává přihlášky pohledávek za dlužné poplatky plynoucí z daní do insolvenčního řízení. Od zjištění úpadku má správce daně stanovenou lhůtu insolvenčním soudem k podání přihlášky, dle novely č. 31/2019 Sb. insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb., 2 měsíce ode dne zveřejnění usnesení o zjištění úpadku v insolvenčním rejstříku.

Důležitým limitem je v těchto případech § 229 insolvenčního zákona, který rozlišuje, kdo je osobou s dispozičním oprávněním, a tedy kdo má povinnost předkládat daňová tvrzení. Ve většině případů tyto povinnosti stíhají dlužníka. Insolvenční správce má dispoziční oprávnění jen v případě prohlášení konkursu na majetek dlužníka. V případě, že insolvenční správce nemá od dlužníka předány podklady pro splnění těchto povinností, tak dle § 244 daňového řádu sepíše sdělení správci daně, jelikož z důvodu neschopnosti a nesoučinnosti dlužníka není schopen daňová tvrzení podat, a to ve stejné 30 denní lhůtě stanovené pro podání řádného daňového tvrzení. Správce daně pak obvykle stanoví daň, avšak v drtivé většině případů dlužníci při podání návrhu na zjištění úpadku za uplynulou část zdaňovacího období generují záporný hospodářský výsledek a z něj vyplývající daňovou ztrátu. Tudíž je velmi nepravděpodobné, že by státu vznikala škoda nevybráním či nevymáháním daně z příjmů. Pokud je osobou s dispozičním oprávněním dlužník, insolvenční správce působí v roli dohlížející osoby a spolupracovníka.

Ukazuje se, že v praxi dlužníci často své povinnosti dle daňového řádu neplní, což může mít dopad, na zrušení oddlužení správcem daně jako věřitelem či insolvenčním správcem. Tento dopad se nedotýká podávání insolvenčních návrhů.

3.2.2 Speciální část pro fyzické osoby – podnikatele

Při podávání přiznání k dani z příjmů je nutno zohlednit speciální ustanovení zákona obsažené v §38gb zákona o dani z příjmů. Tato ustanovení zakazují uplatnit jinak běžné optimalizace daně z příjmů, kde nelze uplatnit:

- dary, úroky z úvěrů, pojistné na životní pojištění
- daňová ztráta vzniklá například z jiného druhu příjmů (§ 9 ZDP – příjmy z nájmu) za část zdaňovacího období, za kterou se přiznání podává
- slevy na dani s výjimkou poměrné části slevy na poplatníka dle §35ba odst.1 zákona o dani z příjmů (jedna dvanáctina za každý měsíc části zdaňovacího období, za kterou se přiznání podává)
- daňová zvýhodnění (s výjimkou slevy na dani na vyživované dítě dle §35c, odst. 1 zákona o dani z příjmů ve výši jedné dvanáctiny za každý měsíc části zdaňovacího období, za kterou se přiznání podává)

V souvislosti s podáváním přiznání k dani z příjmů je nutno zmínit pokyny k podávání přiznání fyzických osob, které ve formuláři na řádku 4 určují, jakým kódem rozlišení mají být přiznání označena.

Označení závazná pro insolvence:

A – do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku (§ 244 odst. 1 daňového řádu),

B – do 15 dnů ode dne předložení konečné zprávy (§ 244 odst. 3 a 4 daňového řádu),

G – insolvence – za předcházející zdaňovací období, pokud nebylo DAP dosud podáno a lhůta pro jeho podání neuplynula (§ 245 daňového řádu).

Z výše uvedeného vyplývá, že zákony ČR a zejména daňový řád pracují se situacemi, kdy insolvenční řízení má své speciality na začátku a na konci insolvenčního řízení. Během insolvenčního řízení se postupuje ve lhůtách typických pro fyzické osoby – podnikatele, tzn. každé zdaňovací období musí osoba s dispozičním oprávněním podávat daňová tvrzení dle § 136 daňového řádu.

Při rozdělení insolvenčního řízení na konkrétní fáze, které mohou nastat, jsou pak termíny pro podání daňových tvrzení pro osoby s dispozičním oprávněním znázorněny v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Lhůty pro podávání daňových tvrzení

Kdy se podává dp	lhůta	kdo podává dp
po rozhodnutí o úpadku	30 dní	dlužník
po rozhodnutí o řešení úpadku	15 dní	
• varianta povolení reorganizace		dlužník
• varianta prohlášení konkursu		insolvenční správce
při ukončení insolvenčního řízení	15 dní	
• ke dni předložení konečné zprávy		insolvenční správce
• ke dni zrušení konkursu		insolvenční správce
• ke dni splnění reorganizačního plánu		dlužník

Zdroj: vlastní zpracování dle ZDP a IZ.

Výše uvedené povinnosti se nijak nedotýkají fyzických osob v pozici zaměstnanců, v oddlužení či konkursu, zdaňujících své příjmy jen dle § 6 zákona o dani z příjmů, i přesto že zdaňují své příjmy sami prostřednictvím podání řádného daňového tvrzení, nikoliv zúčtováním příjmů u zaměstnavatele. Svou povinnost bude muset splnit jen insolvenční správce při ukončení konkursu dle § 244 odst. 3 daňového řádu a případnou daňovou povinnost zahrnout do vypořádání v konečné zprávě.

3.2.3 Souvislost daně z přidané hodnoty a insolvence

„Novelou 2017 byl v § 99b upraven odst. 1 a byl zrušen dosavadní odst. 4. Podle nového odst. 1 při prohlášení insolvence končí probíhající zdaňovací období koncem příslušného měsíce, v němž byla insolvence prohlášena (a to i u plátce, který dosud měl čtvrtletní zdaňovací období). Nedochozí tak již k dělení zdaňovacího období na dny před a po prohlášení insolvence.“ (Hochmannová, 2017). Povinnost podávání daňového přiznání plátcí však zůstává za část zdaňovacího období do dne, ve kterém bylo zveřejněno usnesení o úpadku (Zákon č. 280/2009 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 244). V případě konce zdaňovacího období po zveřejnění o úpadku u plátců čtvrtletních, se mění jejich zdaňovací období na měsíční (Zákon o dani z přidané hodnoty, (dále také jako „ZDPH“), § 99b odst. 2).

„Konfrontace změn provedených novelou 2017 v § 99b a § 101b může být matoucí, neboť ze zákona o DPH lze obtížně určit, za jaká období má plátce v případě úpadku povinnost podat daňové přiznání. Jak však uvádí MF v důvodové zprávě k návrhu novely,

plátce má v případě prohlášení insolvence povinnost dle daňového řádu (§ 244 DŘ) podat daňové přiznání za část zdaňovacího období do dne předcházejícího prohlášení insolvence (a to ve lhůtě do 30 dnů) a daňové přiznání za zdaňovací období, v němž došlo k prohlášení insolvence (ve lhůtě do 30 dnů).“ (Hochmannová, 2019).

Mgr. Filip Wágner v příspěvku s názvem Pravidla pro zdaňovací období u daně z přidané hodnoty (dále také jako „DPH“) v internetovém portálu DU.cz zmínil Speciální pravidlo pro zdaňovací období určené dle § 99b ZDPH, které udává poslední den v kalendářním měsíci, ve kterém bylo zveřejněno usnesení o úpadku, jako konec zdaňovacího období pro plátce DPH a až do konce insolvenčního řízení se řídí měsíčním zdaňovacím obdobím. Takovým zdaňovacím obdobím se plátce DPH řídí i po insolvenční a má možnost změny na jiné zdaňovací období až po uplynutí kalendářního roku bezprostředně následujícím po roce, v němž nastala účinnost ukončení insolvence (Wágner, 2020).

Dle § 99b zákona o dani z přidané hodnoty platí, že v insolvenční je obecně zdaňovacím obdobím měsíc. Správce daně tak chce mít každý měsíc přehled o zpeněžování a podnikání v insolvenční a případně operativně reagovat. Pohledávky na DPH vzniklé z podnikání během insolvence jsou průběžně splatné, pokud dlužník podniká a svědčí mu práva jako osobě s dispozičním oprávněním. V případě konkursu, kdy je osobou s dispozičním oprávněním insolvenční správce, je možno úhrady daně z přidané hodnoty uhradit až před podáním konečné zprávy, kdy je zřejmé, že budou uspokojeny všechny pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim postavené na roveň, dle § 168 až 169 insolvenčního zákona ze 100 %, a to i v návaznosti na § 305 insolvenčního zákona. Insolvenční správce by však neměl neadekvátně zdržovat úhrady DPH, pokud má v majetkové podstatě dostatek finančních prostředků na úhradu pohledávek za podstatou.

Ze zákonných podmínek České republiky lze předpokládat, že úpadek formou oddlužení plněním splátkového kalendáře a zpeněžením majetkové podstaty řeší a budou řešit zejména fyzické osoby – podnikatelé vedoucí daňovou evidenci, kteří nejsou plátcí DPH a využívají k vedení daňové evidence externího účetního specialistu. Řada výše uvedených povinností se tedy na tyto subjekty nevztahuje.

Za další skupinu jsou považovány fyzické osoby – podnikatelé vedoucí daňovou evidenci, kteří jsou plátcí DPH a jejich daňové a související povinnosti jsou, oproti subjektům, kteří nevedou daňovou evidenci, komplikovanější.

Poslední skupinou v ekonomické realitě České republiky jsou fyzické osoby – podnikatelé vedoucí účetnictví, kteří jsou plátcí DPH. Jejich povinnosti se kromě daňových zákonů již řídí i zákonem o účetnictví.

Teoretickou skupinou jsou i fyzické osoby – podnikatelé vedoucí účetnictví, kteří nejsou plátcí DPH. Vzhledem k obecným ustanovením §1 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví je tato varianta pro osoby samostatně výdělečně činné prakticky nemožná, snad jen v případě dobrovolného vedení účetnictví místo daňové evidence u plátce DPH. Zákon č. 563/1991 Sb. mimo jiné stanovuje, že účetnictví vedou fyzické osoby, jejichž obrat přesáhl za bezprostředně předcházející období 25 000 000 Kč a obrat pro povinnou registraci k DPH je 1 000 000 Kč za předchozích 12 kalendářních měsíců.

Fyzické osoby – podnikatelé by si z výše uvedených důvodů již při podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení měli vyhodnotit, do které skupiny fyzických osob – podnikatelů v oddlužení budou patřit, a přizpůsobit průběhu insolvenčního řízení vedení účetnictví, případně daňové evidence a podávání daňových přiznání.

Zajímavou otázkou k řešení v oddlužení fyzických osob – podnikatelů je přiznané osvobození od placení zbytků dluhů po splnění oddlužení. Pohledávky věřitelů, a tedy závazky dlužníka, se stávají tzv. naturálními obligacemi, takže jsou již v jakémkoliv vykonávacím řízení nevyhnutelné, prakticky ve stavu promlčení (Maršíková, 2019). Taková skutečnost je i podložena judikaturou Nejvyššího soudu, sen. zn. 29 NSČR 6/2008 ze dne 29. 9. 2010, uveřejněném pod č. 61/2011 sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

Nejzásadnějším argumentem pro změnu pohledávky na naturální obligaci je ten, že dlužník i po oddlužení může chtít některý závazek dobrovolně splnit a při úplném zániku dluhu by na straně věřitele vznikl zdanitelný příjem. Pak ovšem vyvstává otázka, zda a jak neuhrazené závazky dodaňovat či odúčtovat. Obecně je v daňových zákonech zanesena sankce pro nesolidní podnikatele, kteří nehradí své závazky, ač je použili například jako účetní a daňový náklad. V daňové evidenci problém nenastane, protože neuhrazené závazky nesnížily základ daně a nebyly tak použity jako daňový výdaj a není tedy zapotřebí o ně zvyšovat základ daně, navíc se i na tento případ vztahuje § 23 odst.3 písm. a) zákona o daních z příjmů. V účetnictví je problém řešen v § 23 odst.3 písm. a) zákona o daních z příjmů, kde je stanoveno, že dodanění závazků se nevztahuje na dlužníky, kteří jsou v úpadku.

Dlužníci tedy neuhrazené dluhy nemusí dodaňovat, jsou však povinni závazky nadále evidovat. Tato skutečnost jim pravděpodobně bude působit problém při jednání s bankami,

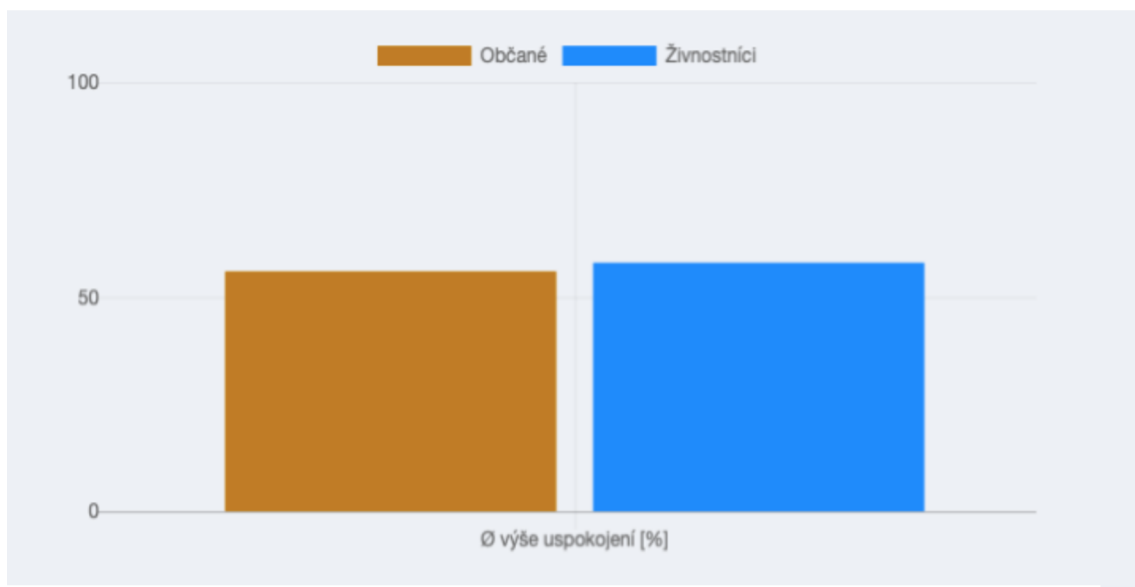
pokud by výhledově několik let po oddlužení uvažovali o akceleraci svého podnikání, například formou investičního úvěru.

3.3 Jakým způsobem se ocitne fyzická osoba – podnikatel v úpadku

Každý účastník insolvenčního řízení v něm promítá své ekonomické zájmy. Věřitelé chtějí získat co nejdříve alespoň částečné uspokojení své pohledávky. Dlužník chce v co nejkratším čase absolvovat insolvenční řízení a následně mít život bez dluhů. V zájmu insolvenčního správce je co nejrychleji a nejefektivněji ukončit insolvenční řízení a inkasovat za svou práci úměrnou odměnu. Insolvenční řízení není pro nikoho, snad kromě insolvenčních správců, příjemnou kapitolou osobního či pracovního života, ale existuje právě jako jedna z forem nuceného uspořádání dlužníkovy majetku a dluhů.

Ostatně i odborník na insolvenční právo Tomáš Richter ve své knize Insolvenční právo uvedl výrok Franka Bormana (ředitele Eastern Airlines): „*Kapitalismus bez insolvenčního řízení, je jako křesťanství bez pekla*“ (Richter, 2008, str. 18).

Dluhy z podnikání často vznikají zpočátku nenápadně, a o to více by fyzické osoby – podnikatelé měli dbát na sledování výkazů, analýzu příjmů a výdajů, kalkulaci zakázek, v neposlední řadě chtít od externích účetních pravidelné reporty, rady, úvahy či doporučení. Varovným ukazatelem bývá nezaplacení daní, odvodů na sociálním nebo zdravotním pojištění či platební neschopnost. Obecně, pokud k těmto prodlevám dojde déle než krátkodobě (tedy více než jedenkrát za rok) podnikatel – fyzická osoba je prakticky za hranou úpadku, byť většinou stále věří, že přijde obchod či zakázka, která jej z problémů vytáhne. Tady ostatně pramení i nízká výtěžnost konkursů v České republice (16 %, dle dlouhodobého výzkumu www.insolcentrum.cz) pro nezajištěné věřitele, protože insolvenční návrhy přichází v době, kdy dlužník – podnikatel již nemá žádný relevantní majetek a pro věřitele není co zpeněžovat. Naopak tomu z obrázku č. 3 je patrné, že v oddlužení jsou fyzické osoby – podnikatelé schopni dosáhnout větší míry uspokojení věřitelů. V porovnání s fyzickými osobami nepodnikateli jsou i o 2 % úspěšnější.

Obrázek 3: Graf procentního uspokojení věřitelů

Zdroj: Insolcentrum, Insolvenční rejstřík, 2020.

3.3.1 Formy úpadku

Úpadek fyzické osoby existuje ve dvou formách, a to konkrétně úpadek a hrozící úpadek. Úpadek je ve formě platební neschopnosti, kdy dlužník má více věřitelů a své závazky, které jsou po splatnosti delší dobu jak 30 dnů, není schopen splácet řádně a včas. Taková forma úpadku se týká z velké části fyzických osob nepodnikatelů. Další formu úpadku vymezuje insolvenční zákon jako předlužení, konkrétně § 3 odst. 4, kde odkazuje primárně na právnické osoby nebo fyzické osoby podnikatele. Hrozící úpadek je vymezen v § 3 odst. 5 a vykládá tento pojem jako budoucí úpadek v neschopnosti splácet závazky, řádně a včas. „*Návrh na hrozící úpadek může podat jen dlužník.*“ (Pirohanič, 2020). Přesné zákonné vymezení úpadku a hrozícího úpadku lze nalézt v insolvenčním zákoně pod § 3.

Podnikající fyzická osoba se do pozice dlužníka může dostat, tudíž být v úpadku, se závazky z podnikání i z osobního života. Insolvenční zákon po novelizaci zákonem č. 31/2019 Sb. v § 389 říká, že dluhy z podnikání jsou přípustné pro vstup do oddlužení u osob samostatně výdělečně činných, pokud věřitel souhlasí nebo se jedná o pohledávku neuspokojenou z předešlého insolvenčního řízení, nebo je závazek pohledávkou zajištěného věřitele. Před novelizací insolvenčního zákona z roku 2019 existovala třetí podmínka, která dovoľovala oddlužení podnikatelů s dluhy z podnikání, avšak až po ukončeném konkursním řízení.

Celý proces ve zjednodušeném znění začíná podáním insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení nebo návrhu na konkurs. Za začátek insolvenčního řízení je

považován den doručení insolvenčního návrhu příslušnému krajskému soudu, který takovou skutečnost dá na vědomí veřejnosti zveřejněním vyhlášky o začátku insolvenčního řízení v insolvenčním rejstříku. „*Je-li dlužníkem fyzická osoba – podnikatel, je místě příslušným krajský soud, v jehož obvodu má dlužník místo podnikání, nemá-li místo podnikání, je rozhodné místo dlužníkovy bydliště.*“ (Maršíková, 2019, str. 13). Příslušný krajský soud po přezkoumání návrhu vydá usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení, úpadku spojené s prohlášením konkursu, úpadku spojené s prohlášením nepatrného konkursu. Při nesplnění nějaké z podmínek, stanovených insolvenčním zákonem, insolvenční soud vydá usnesení o zamítnutí či odmítnutí návrhu. Pokud návrh soud povolí, běží lhůta věřitelům pro přihlášení pohledávky za dlužníkovou osobou. Jakmile proběhne přezkum mezi dlužníkem a insolvenčním správcem, kde jsou zjištěny či popřeny přihlášené pohledávky, insolvenční správce sestaví návrh distribučního schématu pro věřitele na budoucích 36 či 60 měsíců – splátkový kalendář. Nově je v zákonu zanesen splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty, podle kterého, po schválení příslušným krajským soudem, dlužník splácí své závazky a uspokojuje tak své věřitele. Pro dosažení osvobození od placení zbytků dluhů a nastolení dlužníkovy bezdlužnosti zákon dovoluje hned několik možností, avšak jen za předpokladu řešení úpadku oddlužením, nikoliv konkursem. Před novelou přijatou v roce 2019 to pro dlužníka znamenalo zejména uhradit nejméně 30 % zjištěných pohledávek věřitelů a samozřejmě nevytvořit další dluhy během trvání oddlužení. (Veselá, 2021)

Po novele z roku 2019 je dlužníkovi schváleno splnění oddlužení a přiznáno osvobození od dluhů rychleji za předpokladu, že splatí 100 % závazků přihlášených a zjištěných v oddlužení nebo uspokojí přihlášené a zjištěné pohledávky věřitelů minimálně na 60 % během prvních tří let. Další možností schválení oddlužení a prohlášení bezdlužnosti je podle § 412a insolvenčního zákona splacení minimálně 30 % dlužníkových závazků během pětiletého oddlužení.

Avšak novela z roku 2019 umožňuje také schválení oddlužení dlužníkům, kteří nedosáhli 30% uspokojení, ale vynaložili veškeré úsilí k plnému uspokojení pohledávek věřitelů. V novele insolvenčního zákona, účinné od 1. června 2019, se však uplatňuje dříve nepoužívaný parametr, a to takový, kde dlužník musí hradit svým přihlášeným věřitelům nejméně tolik, kolik hradí na odměně a výdajích insolvenčnímu správci, což v praxi znamená, že dlužník musí do majetkové podstaty měsíčně poukázat nejméně 1 089 Kč (odměna a hotové výdaje insolvenčního správce včetně DPH) + 1 089 Kč (stejná částka, která náleží k přerozdělení mezi nezajištěné věřitele). Suma těchto částek je ve výši 2 178

Kč a je to také minimální měsíční částka, kterou musí doložit dlužník už při podání insolvenčního návrhu (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) 2020, § 395).

Je polemické nakolik tento režim, v odborném slangu nazývaný „režim 1+1“, zapříčinil, že o oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty není takový zájem, jak se před přijetím novely předpokládalo.

Pravděpodobná příčina nižšího zájmu je determinována těmito faktory:

1. Zákonem určené měsíční splátky jsou určeny dle § 398, odst. 3 insolvenčního zákona jako částky pro přednostní pohledávky. Naproti tomu řada dlužníků v mimo insolvenčním životě splácí exekuce formou nepřednostních pohledávek, tedy nižších než v insolvenční situaci.
2. Řadu dlužníků odrazuje ustanovení § 412a, odst.1, písm. c insolvenčního zákona, kdy není zřejmé, co vše bude insolvenční soud považovat za splnění povinnosti vynaložení veškerého úsilí, pokud dlužník nesplatí svým nezajištěným věřitelům více než 30 % dluhů. Povinnost je vysvětlována tezí, že dlužník musí maximálně využít svůj potenciál na pracovním trhu, aby byl schopen doložit, že více již pro uspokojení věřitelů udělat nemohl.

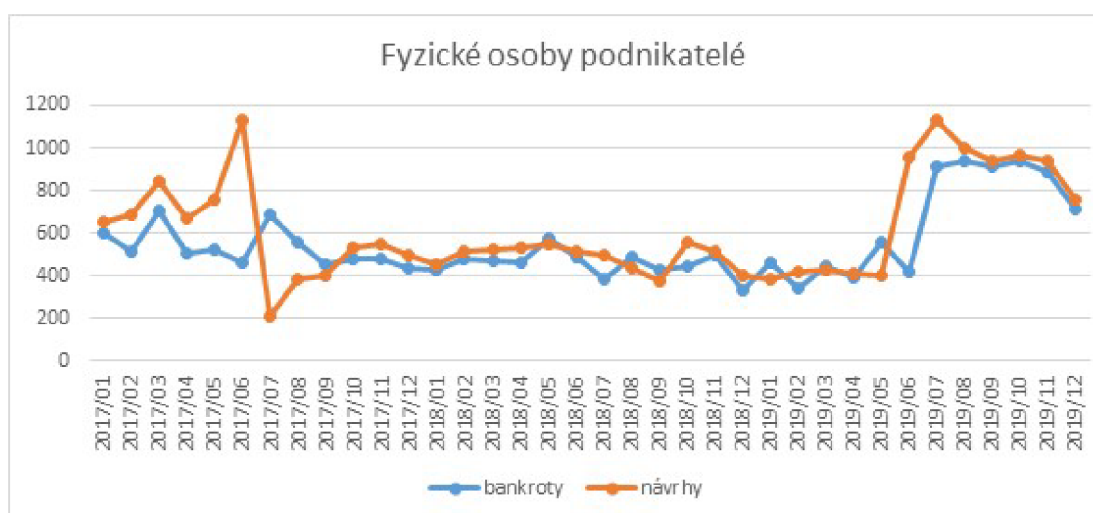
Případová studie s názvem Business risks and their impact on business future concerning the entrepreneur's experience with business bankruptcy: case of Czech Republic z května roku 2020 od autorů Dvorský, Ključnikov a Polách uvádí, že podnikatelé, kteří již byli v insolventním stavu a prošli v minulosti oddlužením, řídí svá podnikatelská rizika, konkrétně finanční, mnohem efektivněji než podnikatelé, kteří insolvenční procedurou ještě neprošli (2020). Tudíž i tato skupina podnikatelů patří k takovým, kteří se do oddlužení spíše nedostanou a zvyšují tak ve výsledcích procento „nezájmu“ o zbavení se dluhů.

Je ovšem nezpochybnitelným faktem, že po novele účinné po 1. červnu 2019 začalo oddlužení využívat více fyzických osob podnikatelů, viz obrázek č. 4, kterým odpadly bariéry – podmínky nutné dokázat již v insolvenčním návrhu a návrhu na povolení oddlužení, jako například existence závazků z podnikání, hranice 30% uspokojení pohledávek věřitelů a zpracování kompletního seznamu závazků. Avšak stále aktuální zájem podnikatelů o oddlužení neodpovídá očekávání, které bylo rozebíráno v rámci debaty u kulatého stolu, která se konala 25. ledna 2021 a byla živě vysílána na veřejně dostupných internetových platformách. Hovořili zde zástupci Hospodářské komory České republiky,

České advokátní komory, České asociace věřitelů a insolvenční profesionálové (Debata u kulatého stolu, 2021).

Společnost CRIF – Czech Credit Bureau zpracovala zprávu o vývoji insolvenčního prostředí v České republice v roce 2019. Mimo jiné uvedla, že nastal nárůst počtu osobních bankrotů (oddlužení fyzických osob), dle jejich názoru především změnami v legislativě. CRIF získává data o insolvenčních řízeních analýzou údajů portálu www.informaceofirmach.cz (CRIF – Czech Credit Bureau 2020).

Společnost ve své zprávě dále uvedla: „Počet bankrotů obchodních společností (OS) meziročně vzrostl o 3 % (22 bankrotů) a počet bankrotů fyzických osob podnikatelů (FOP) se zvýšil o 44 % (2 440 bankrotů). Počet návrhů na bankrot OS vzrostl meziročně o 1 % (15 návrhů) a počet návrhů na bankrot FOP se zvýšil o 48 % (2 822 návrhů).“ (CRIF – Czech Credit Bureau, 2019).

Obrázek 4: Graf Vývoje počtů návrhů na bankrot a bankrotů OSVČ

Zdroj: CRIF – Czech Credit Bureau, 2019.

„Počet bankrotů obchodních společností zůstal v roce 2019 velmi nízký. I když se jejich počet mírně zvýšil, stále byl výrazně nižší než v letech 2008-2017. Počet bankrotů fyzických osob byl potom ovlivněn především novelou insolvenčního zákona, která je účinná od června 2019. Po jejím zavedení vzrostl měsíční počet oddlužení podnikatelů přibližně na dvojnásobek, proto se jejich meziroční nárůst blíží k 50 %“, komentovala zjištěné údaje analytička společnosti CRIF – Czech Credit Bureau, Věra Kameníčková (2019).

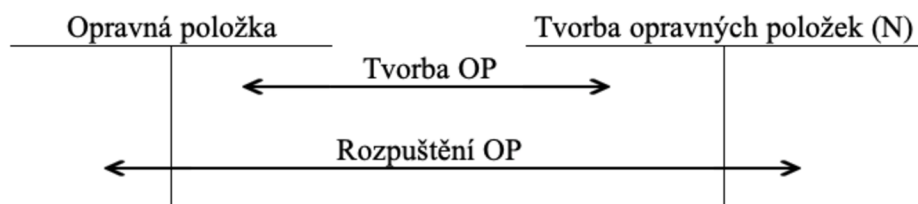
3.3.2 Členění věřitelů

Věřitelé, subjekty, kteří pohledávají za dlužníkovou osobou dluh, jsou obecně děleni do čtyř skupin. Jsou to věřitelé preferenční, zajištění, nezajištění a podřízení.

Pohledávky preferenčních věřitelů jsou plně uspokojovány z insolvenční podstaty za předpokladu, že je majetek dostačující k pokrytí všech přednostních pohledávek. Za preferenční pohledávku se považuje například odměna insolvenčního správce, zaměstnanecké pohledávky či pohledávky vzniklé při průběhu insolvence, například výživné. Zajištění věřitelé jsou zcela či částečně uspokojováni z výnosu jejich zajištění. Ku příkladu pohledávka věřitele, který má zástavní právo na část nemovitosti, bude uspokojena z výnosu zpeněžení takové nemovitosti. Věřitelé s nezajištěnými pohledávkami jsou obvykle spokojeni s jednocifernou dividendou ze svých pohledávek. Pohledávky podřízených věřitelů budou uspokojeny za předpokladu, že existují, a pouze tehdy, pokud byli zcela uspokojeni všichni ostatní věřitelé (Valusek, Kučerová, 2020).

3.3.3 Účtování o opravných položkách a odpisu pohledávky ze strany věřitele

Společnosti, které pohledávají dluh za svým dlužníkem a mají naději na úhradu celé či části této pohledávky, mají nárok na vytvoření opravné položky ve svém účetnictví. Daňově účinný odpis pohledávek je upravován zákonem o daních z příjmů jako daňově uznatelný náklad, kdy věřitel využije jednorázový odpis pohledávky. Tvořit opravnou položku může věřitel v případě, pokud se domnívá, že pohledávka bude v budoucnu uhrazena a chce ji ve svém účetnictví tvořit již od prvotního porušení splatnosti dlužníka, tudíž předpokládá vymáhání, viz obrázek č. 5 a tabulka č. 2. Jedná se o korekci hodnoty pohledávek, která je vymezena v zákoně č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále také jako „ZoRe“). Konkrétně § 8 ZoRe rozebírá opravné položky za dlužníky v insolvenčním řízení (Müllerová, 2021).

Obrázek 5: Tvorba opravných položek k pohledávkám

Zdroj: zpracováno dle Hinke, 2017.

Tabulka 2: Tvorba opravné položky

Popis účetní operace	MD	D
Vydaná faktura – pohledávka za odběratelem	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	60x (tržby za vlastní výkony a zboží)
DPH	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	343 (daň z přidané hodnoty)
Přihlášení pohledávky do insolvence v celé výši (insolvenční dlužník není plátcem DPH)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	
Tvorba 100 % opravné položky	558 (Tvorba a zaúčtování zákonných opravných položek)	391 (opravná položka k pohledávkám)

Zdroj: zpracování dle článku Pohledávky – opravné položky, Pilařová, 2012.

Pokud došlo k částečné úhradě pohledávky, v rámci insolvenčního řízení, může účetní jednotka využít ustanovení § 24 odst. 2 písm y) ZDP a odepsat pohledávku ve výši již zaúčtované zákonné opravné položky, viz tabulka č. 3. (Pilařová, 2012).

Tabulka 3: Rozpuštění opravné položky

Popis účetní operace	MD	D
Stav účtu 311 – <i>pohledávky z obchodních vztahů</i>	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	
Stav účtu 391 – <i>opravná položka k pohledávkám</i>		391 (opravná položka k pohledávkám)
1) Částečná úhrada pohledávky	221 (peněžní prostředky na účtech)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)
2) Odpis neuhrazené části pohledávky	546 (odpis pohledávky)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)
3) Rozpuštění opravné položky	391 (opravná položka k pohledávkám)	558 (Tvorba a zaúčtování zákonných opravných položek)

Zdroj: zpracování dle článku Pohledávky – opravné položky, Pilařová, 2012.

Pokud má věřitel pohledávku za dlužníkem v insolvenčním řízení, pak má možnost svou pohledávku přihlásit a v případě, že bude jeho pohledávka uznána a při přezkumném jednání zjištěna, a pokud již dříve nevyužil účtování o opravných položkách, lze využít jednorázového odpisu pohledávky (Pilařová, 2012).

Věřitel má při jednorázovém odpisu pohledávky na výběr dvě varianty:

1. Věřitel přihlásil svou pohledávku, která byla zjištěna, a v roce, kdy byla pohledávka v insolvenční zjištěna, ji odepíše. Věřitel v průběhu insolvence spíše nepředpokládá úhrady na pohledávku, viz tabulka č. 4.

Tabulka 4: Jednorázový odpis pohledávky při neúhradě

Popis účetní operace	MD	D
Vydaná faktura – pohledávka za odběratelem	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	60x (tržby za vlastní výkony a zboží)
DPH	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	343 (daň z přidané hodnoty)
Přihlášení pohledávky do insolvence v celé výši (insolvenční dlužník není plátcem DPH)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	
Odpis pohledávky	546 (odpis pohledávky)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)

Celá odepsaná částka je zároveň daňově účinným nákladem.

Zdroj: zpracování dle článku Pohledávky – opravné položky, Pilařová, 2012.

2. Věřitel přihlásil svou pohledávku, která byla zjištěna a v roce, kdy insolvence skončí, ji odepíše. Věřitel v průběhu insolvence spíše předpokládá úhrady na pohledávku, viz tabulka č. 5.

Tabulka 5: Jednorázový odpis při úhradě

Popis účetní operace	MD	D
Vydaná faktura – pohledávka za odběratelem	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	60x (tržby za vlastní výkony a zboží)
DPH	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	343 (daň z přidané hodnoty)
Přihlášení pohledávky do insolvence v celé výši (insolvenční dlužník není plátcem DPH)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)	
Úhrady na pohledávku	221 (peněžní prostředky na účtech)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)
Odpis pohledávky	546 (odpis pohledávky)	311 (pohledávky z obchodních vztahů)

Zdroj: zpracování dle článku Pohledávky – opravné položky, Pilařová, 2012.

Je třeba podotknout, že zjištěním pohledávky se pohledávka stává vykonatelnou, tedy za předpokladu, že věřitel byl úspěšný v soudním sporu a řádným přihlášením se věřiteli staví promlčecí lhůta, např. v případě, pokud by insolvenční správce pohledávku uznal a byla zjištěna a dlužník popřel. Tyto situace nastávají jen v případě prohlášení konkursu na majetek dlužníka a věřitel by po ukončení konkursu nepromlčenou pohledávku musel žalovat (Tesař, 2021).

Pro věřitele je významné definitivní ukončení nejasností při možnosti vrácení DPH za dlužníky v insolvenčním řízení. V této otázce bylo posledních 10 let mnoho nejasností, existovaly různé výklady, které byly v ZDPH v roce 2019 již jednoznačně odstraněny. V případě, že věřiteli vznikla pohledávka za dlužníkem v insolvenčním řízení, který byl či je plátcem DPH, pak je oprávněn provést opravu DPH za dlužníkem v konkursu, reorganizaci či oddlužení. (Generální finanční ředitelství, 2019).

V oddlužení, pokud je tedy v oddlužení OSVČ – plátce DPH, což je velmi ojedinělý případ, pak je možné provést opravu DPH k části pohledávky, která pravděpodobně nebude uspokojena ve splátkách v oddlužení. V tomto případě je nutno vycházet ze zprávy pro oddlužení, kterou insolvenční správce podává soudu po zjištění hospodářské situace dlužníka. (Tesař, 2021).

Věřitel má přihlášenu pohledávku v insolvenčním řízení v celé výši zůstatku na účtu 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*.

Vystaví opravný daňový doklad k původnímu daňovému dokladu, kde budou záporné základy daně s odkazem na § 46, odst.1), písm c), a textem, že se jedná o opravu daně u nedobytné pohledávky za dlužníky dle § 46 Zákona o dani z přidané hodnoty.

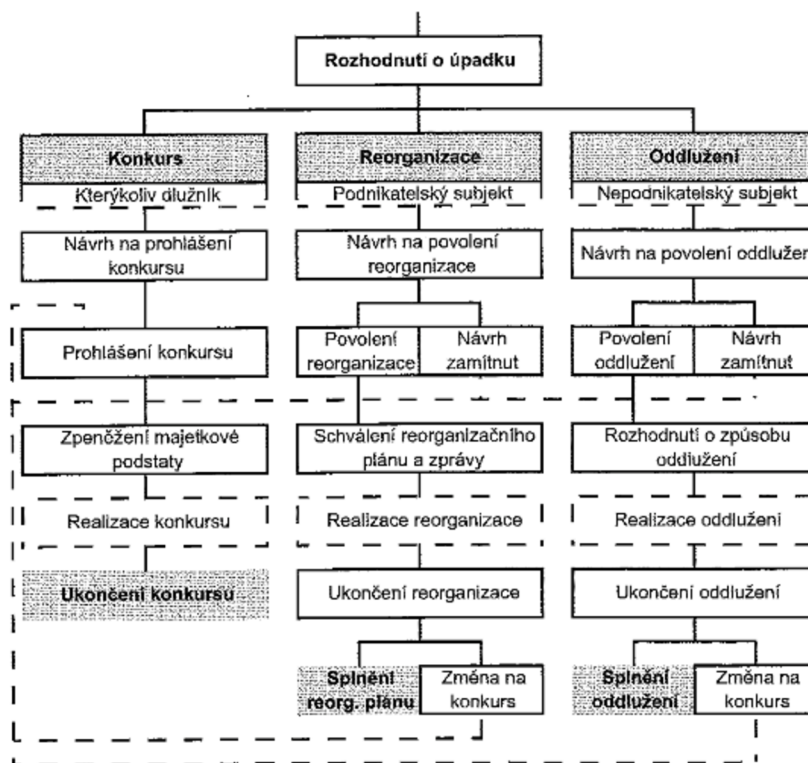
Tento opravný daňový doklad pak zahrne do svého daňového tvrzení k DPH a vynárokují si vrácení DPH na státu. (ZDPH, § 46 a násl., § 74a a násl.). Provede opravu DPH zaúčtováním MD 343 – *daň z přidané hodnoty* oproti D 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*. Současně musí vzít zpět část zjištěné pohledávky ve výši uplatněné opravy DPH.

Na druhé straně u dlužníka vznikne povinnost tuto DPH uhradit dle § 169, odst.1) písm c) a insolvenční správce by ji měl přednostně uhradit, pokud má dostatek peněz v majetkové podstatě, protože pohledávky postavené na roveň pohledávkám za podstatou mají přednost před přihlášenými věřiteli.

Znění § 169 ZDPH, odst.1) písm c): „*pohledávky státu - Úřadu práce České republiky za náhradu mzdy vyplacené zaměstnancům, za náhradní výživné podle jiného zákona a za prostředky odvedené podle zvláštních právních předpisů a pohledávky státu - správce daně vzniklé na základě povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě reorganizace nebo povinnosti provést opravu odpočtu daně v případě nedobytné pohledávky podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty*“.

3.4 Způsoby řešení úpadku

Způsoby, kterými lze řešit úpadek ať už právnické či fyzické osoby, je vymezen v § 4 insolvenčního zákona. Postup insolvenčního řízení lze názorně vidět na obrázku č. 6.

Obrázek 6: Schéma fází insolvenčního řízení

Zdroj: Landa, 2009, str. 26

3.4.1 Konkurs

Konkurs je považován za likvidační způsob úpadku. Insolvenční zákon v § 261 definuje konec provozu podniku dlužníka prodejem celého podniku, a to jednou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty, avšak většina dlužníků podnikatelů je ve skutečnosti již na začátku konkursního řízení smířena s likvidačním účinkem. Návrh na konkurs může podat sám dlužník nebo jeho věřitelé. Po zveřejnění rozhodnutí o prohlášeném konkursu a zpeněžení majetkové podstaty dlužníka jsou uspokojovány pohledávky věřitelů, a to včetně nevykonatelných pohledávek, například nezesplatněné úvěry a pohledávky, ke kterým nebyl vydán výkon exekuce. Neuspokojené pohledávky nebo jejich část nezaniká, tudíž věřitelé se jich po skončení konkursního řízení mohou dále domáhat. Právě taková

skutečnost většinou vede dlužníky k podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení (Veselá, 2021).

Proces zpeněžování majetkové podstaty lze zahájit až po nabytí právní moci zveřejněného rozhodnutí o prohlášení konkursu insolvenčním soudem (Insolvenční zákon, § 283 odst. 2). Zpeněžení majetkové podstaty definuje zákon jako: „... *převedení veškerého majetku, který do ní náleží, na peníze za účelem uspokojení věřitelů. Za zpeněžení se k tomuto účelu považuje i využití bankovních kont dlužníka a jeho peněžní hotovosti. Zpeněžením majetkové podstaty se rozumí i úplatné postoupení dlužnických pohledávek; ...*“ (Insolvenční zákon, § 283 odst. 1). Při zpeněžování majetkové podstaty v konkursu přechází dispoziční oprávnění s majetkem na insolvenčního správce jako i jiné povinnosti, které jsou vázány s pozicí insolvenčního správce uvedené v § 246 a § 277 insolvenčního zákona. Způsobů zpeněžování majetkové podstaty je zákonem definovaných celkem pět, a to konkrétně veřejná dražba, prodej movitých věcí a nemovitostí, prodej mimo dražbu, zpeněžení soudním exekutorem a zpeněžení dlužníkovy podniku jedinou smlouvou (Insolvenční zákon, § 286 až 290).

Nepatrný konkurs se týká osoby samostatně výdělečně činné ve chvíli, kdy má méně jak 50 věřitelů a její celkový obrat nepřesáhl 2 000 000 Kč za účetní období, které předcházelo prohlášení o konkursu (Insolvenční zákon, § 314 odst. 1 písm. b).

3.4.2 Reorganizace

Reorganizace je sanační způsob řešení úpadku, kdy je funkčnost podniku zachována a zároveň jsou při chodu firmy uspokojovány pohledávky věřitelů. Reorganizací lze řešit úpadek dlužníka podnikatele, respektive jeho podniku, který dosáhl čistého ročního obratu minimálně 50 000 000 Kč nebo má uzavřenou pracovní smlouvu alespoň s 50 zaměstnanci, a to za poslední účetní období, které předcházelo podání insolvenčního návrhu (Insolvenční zákon, § 316 odst. 1, 2 a 4). Takový návrh má zákonem dovoleno vyhotovit a podat na příslušný krajský soud věřitel nebo sám dlužník (Insolvenční zákon, § 317 odst. 1). Pokud dlužník podá s návrhem na povolení reorganizace i návrh reorganizačního plánu, poté se na něj nevztahuje podmínka 50 zaměstnanců nebo čistý roční obrat 50 000 000 Kč. Reorganizační plán je však podmíněn schválením od poloviny zajištěných i nezajištěných věřitelů právě na schůzi věřitelů (Insolvenční zákon, § 316 odst. 5).

JUDr. Maršíková ve své knize Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou definuje pojem reorganizační plán jako „...*dokument, který zpravidla až po*

povolení reorganizace sestavuje dlužník, případně dlužníkům věřitel.“ (2019, str. 21). Dále uvádí, že reorganizační plán musí obsahovat „...způsob reorganizace a opatření k plnění reorganizačního plánu, rozdělení věřitelů dlužníka do skupin s určením, jak bude s pohledávkami v jednotlivých skupinách naloženo, údaje o tom, zda a jaké závazky bude mít dlužník vůči věřitelům po skončení reorganizace.“ (Maršíková, 2019, str. 21).

3.4.3 Oddlužení

Fyzická osoba – podnikatel může žádat o oddlužení, lze-li důvodně předpokládat, že se nachází v úpadku či hrozícím úpadku. Oddlužení osob samostatně výdělečně činných procházelo od účinnosti insolvenčního zákona mnoha změnami a teprve v době účinnosti zákona č. 31/2019 Sb. (Zákon, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.) se jedná o oficiálně a zákonně považovaný způsob řešení úpadku v souvislosti s fyzickými osobami – podnikateli.

3.5 Oddlužení OSVČ před novelou 2019

Pokud již v minulosti proběhlo konkursní řízení na osobu samostatně výdělečně činnou, mohla taková osoba podat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. Konkurs u fyzické osoby – podnikatele před novelizací insolvenčního zákona v roce 2019 spočíval v tom, že podnikající osoba měla převážně dluhy z podnikání, a právě tento typ závazků jí bránil žádat přímo o oddlužení. Do oddlužení mohli podnikatelé vstoupit například s pohledávkami spotřebitelského charakteru za jejich osobou, nikoli se závazky, které byly spjaté s jejich podnikatelskou činností (Veselá, 2021).

Podnikatel, který měl závazky z podnikání, mohl podat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, kde byl povinen doložit své příjmy a výdaje za poslední 3 roky společně s daňovým přiznáním za všechny předcházející zdaňovací období. Jeho

povinností bylo také doložení očekávaných příjmů a výdajů v následujících 5 letech. Vše vyžadovalo doložení příslušnými dokumenty ve formě příloh insolvenčního návrhu. Dále byla povinnost dlužníka doložit taktéž seznam závazků a listiny dokládající úpadek, což byly osvědčující dokumenty o existujících závazcích po splatnosti od minimálně dvou věřitelů. Nyní však dlužník seznam závazků není povinen dokládat, povinnost dokumentů dokazujících úpadek dlužníka ale po novele zůstala. Dlužník by neměl opominout i popisy důvodů vzniku a splatnosti těchto dluhů. Součástí insolvenčního návrhu na povolení oddlužení bylo a stále je doložení majetku, kde dlužník vyhotoví pravdivý seznam veškerého majetku movitého i nemovitého charakteru, který je prokazatelně v jeho vlastnictví. Povinnou přílohou byl a zůstává i seznam zaměstnanců. Pokud dlužník žádné nemá, i v takovém případě je povinen doložit prohlášení, že nemá žádné zaměstnance (Veselá, 2021).

Záměrem takového podnikatele – fyzické osoby bylo samozřejmě i s dluhy z podnikání dosáhnout na osvobození od dluhů po 60 měsících trvání oddlužení. Musel však splnit parametr uspokojení pohledávek věřitelů přihlášených do insolvenčního řízení z více než 30 %. To byl značně limitující faktor, který nedovoloval vstoupit do oddlužení podnikatelům, kteří měli vysoké pohledávky z neplacení sociálního a zdravotního pojištění, různých forem ručení za dluhy z předešlého podnikání svých společníků, obchodních korporací apod. (Veselá, 2021).

Věřitel, který s návrhem na oddlužení podnikající fyzické osoby mající dluhy z podnikání nesouhlasil, musel tyto námitky vznést včas, v zásadě s podáním přihlášky pohledávky. Insolvenční soud se pak s námitkami musel vypořádat. Ve většině případů však zastavení oddlužení a dříve i přeměna v konkurs byla kontraproduktivní pro zbylé věřitele, kteří aktivně či pasivně s oddlužením fyzické osoby – podnikatele souhlasili, protože dlužník byl demotivován dluhy vrátit, alespoň co se části 30 % týče. Dlužník měl často sjednanou pomoc v rodině, formou daru, která mu umožňovala dosáhnout hranice 30% uspokojení přihlášek věřitelů. Soudní praxe našla výkladovou cestu, jak překlenout nesouhlasy věřitelů, právě s odkazem, že řešení úpadku oddlužením je výhodnější pro věřitele než konkurs a zastavení tak procesu oddlužení (Veselá, 2021).

V souvislosti s výše uvedeným zde vyvstává otázka na z praxe přetrvávající problém, zda, když má dlužník sjednanou darovací smlouvu nikoliv od osoby blízké, ale od osoby cizí, tento příjem nemá podléhat dani z příjmů fyzických osob, což by v běžném životě jistě

nastalo. Řešením je zřejmě smlouva o důchodu která, byť je důchod poukazován od osoby cizí, nepodléhá zdanění.

Věřitelé také mohli a stále mohou podávat na své dlužníky insolvenční návrhy spojené s návrhy na povolení oddlužení nebo rovnou návrhy na konkurs. V takové situaci si věřitelé musí být vědomi, že budou povinni na výzvu insolvenčního soudu zaplatit zálohu, která může být až ve výši 50 000 Kč (Maršíková, 2019, str. 23). Zaměstnanci, kteří vystupují v pozici věřitelů, mají podmínku, že k sepsání a podání insolvenčního návrhu musí doložit a prokázat, že dlužník má ještě minimálně dalšího věřitele. Takový věřitel může být například další zaměstnanec, ale i dodavatel, finanční úřad, správa sociální zabezpečení, případně i bankovní věřitel.

Před zákonem č. 31/2019 Sb., účinném od 1. června 2019, který novelizoval insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., měli věřitelé zákonem stanovenou 30 ti denní lhůtu pro přihlášení svých pohledávek za dlužníkovou osobou, se všemi náležitostmi a přílohami, a to u příslušného krajského soudu. Nyní po novele byla lhůta prodloužena na 2 měsíce. Insolvenčnímu správci se tato přihláška pohledávky zobrazí v interním systému prostřednictvím insolvenčního rejstříku (Mlejnková, 2021).

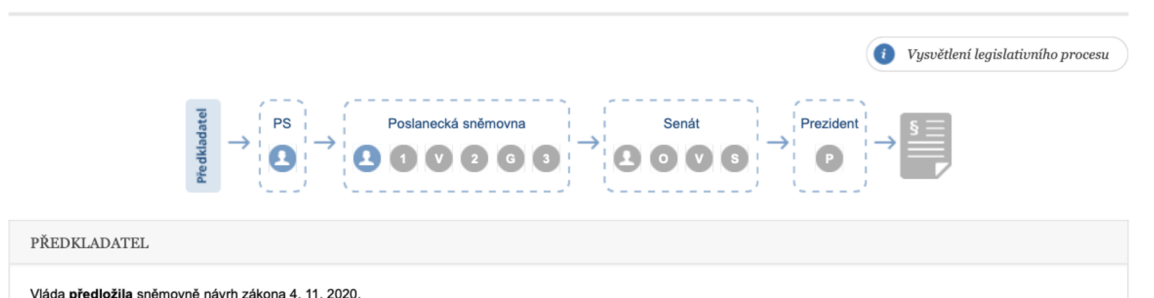
3.6 Oddlužení OSVČ po novele 2019

Přijetím novely došlo hned k několika zásadním změnám týkajícím se insolvenčního řízení. Mnoho zdrojů, například Insolcentrum.cz i internetové zprávy od Hospodářské komory ČR, České advokátní komory, české asociace věřitelů, odkazuje na tuto novelu s přídatkem jako zmírnění podmínek oddlužení. Vyplývá to také z debaty u kulatého stolu k aktuální problematice insolventů, která se konala 25. ledna 2021. Prostřednictvím novely insolvenčního zákona č. 31/2019, která nabyla účinnosti dne 1. června 2021, dlužníci nepodnikatelé daleko snadněji dokončí oddlužení během tří let, namísto původních pěti. Zákonodárce však touto novelou mířil na určitou skupinu, např. lidé se starobním či invalidním důchodem II. a III. stupně (Novela insolvenčního zákona, mapaexekuci.cz, 2018). Novela umožňuje i ostatním fyzickým osobám – nepodnikatelům osvobození od dluhů již po třech letech, avšak je jejich povinností splatit své závazky a zároveň tak uspokojit své věřitele minimálně na 60 % z celkového dluhu.

Fyzickým osobám – podnikatelům však novelizací zákona bylo umožněno vstoupit rovnou do procesu oddlužení i s dluhy z podnikání, bez nutnosti projít nejdříve konkursním řízením. Směrnice Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 20. června 2019 vyzývá členské státy, aby implementovaly do způsobu oddlužení fyzických osob – podnikatelů tříletou variantu. Kolem této novely probíhá stále, zejména v odborné veřejnosti, obrovská diskuse, protože nad rámec povinnosti implementovat Evropskou směrnici pro fyzické osoby – podnikatele, co do doby trvání oddlužení maximálně 3 roky, novela v poměrech ČR rozšiřuje oddlužení na 3 roky i pro nepodnikatele. Poslanecká sněmovna stále projednává, v jakém rozsahu budou doporučení směrnici zakomponována do insolvenčního řízení v ČR, viz obrázek č. 7. (Souček, 2021).

Novela z. - insolvenční zákon - EU

Stav projednávání ke dni: 30. srpna 2021

Obrázek 7: Stav projednávání novely insolvenčního zákona dle směrnice Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 20. června 2019

Zdroj: Poslanecká sněmovna ČR, sněmovní tisk č. 1073.

3.6.1 Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení

Fyzická osoba – podnikatel dokládá do insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení své příjmy a výdaje, ale pouze za posledních 12 měsíců, nikoli 3 roky, jak tomu bylo před novelou z roku 2019. Podmínkou zůstává doložit veškeré skutečnosti zmíněné v insolvenčním návrhu spojeném s návrhem na povolení oddlužení příslušnými a pravdivými dokumenty jako přílohami příslušného formuláře. Ten je veřejně dostupný na stránkách Ministerstva spravedlnosti www.justice.cz. Takový formulář však má zákonem dovoleno zpracovat a podat jen insolvenční správce či insolvenční kancelář, advokát nebo akreditovaná osoba, jejichž seznam je uvedený taktéž na internetovém zdroji zmíněném výše. Sepisovateli insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení náleží odměna dle § 390a odst. 3 insolvenčního zákona v hodnotě 4 000 Kč + DPH 840 Kč.

3.6.2 Moratorium

Moratorium je ochranná doba pro dlužníka mezi podáním insolvenčního návrhu a vydáním usnesení o úpadku, která je podmíněna písemným schválením většiny věřitelů. Zakazuje tak dodavatelům rozvázat smlouvy o dodávkách statků či služeb, které jsou pro dlužníkovu podnikání klíčové. Dodavatelé tak nemohou učinit ani z důvodu prodloužení platby před schválením moratoria, nebo také z důvodu poklesu hodnoty majetku dlužníka.

Definice, která je uvedena v praktickém průvodci insolvenčního řízení, říká, že moratorium „je určen dlužníkům – podnikatelům, jimž lze prostřednictvím dočasného zákazu vydání rozhodnutí o úpadku poskytnout příležitost k nalezení způsobu jak překonat jejich úpadek nebo (prostřednictvím tzv. „předúpadkového moratoria,, – § 125 a § 126 IZ) jejich hrozící úpadek.“ (Mgr. Tomáš Braun, 2014). Moratorium může být vydáno jen a pouze na návrh dlužníka a maximálně na 3 měsíce. JUDr. Maršíková ve svém insolvenčním slovníku dále k moratoriu uvádí, že „...znemožňuje dlouhodobým dlužníkovým dodavatelům energií, surovin, služeb a zboží za trvání moratoria od smlouvy odstoupit nebo ji vypovědět, jestliže dlužník platí své závazky z těchto smluv vzniklé alespoň po vyhlášení moratoria.“ (Maršíková, 2019, str. 15).

3.6.3 Rozhodnutí o oddlužení

Insolvenční soud po posouzení insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení zveřejní rozhodnutí o úpadku spojené s povolením oddlužení, nebo také může nastat situace, kdy návrh z nějakého důvodu byl chybný, a tudíž insolvenční soud nepřihlédne k insolvenčnímu návrhu spojenému s návrhem na povolení oddlužení. Insolvenční soud odmítne insolvenční návrh, aniž by se dále zabýval návrhem na povolení oddlužení. V takové situaci může dlužník po nabytí právní moci tohoto usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu podat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení znovu. Pokud však příslušný krajský soud zveřejní usnesení o zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, tak insolvenční soud došel při posouzení návrhu na povolení oddlužení například ke skutečnostem, dle kterých lze předpokládat, že je sledován dlužníkuv nepoctivý záměr nebo prokazatelně nemá dostatek příjmů na to se oddlužit, ačkoliv byl insolvenční návrh v pořádku (Insolvenční zákon, § 395 odst. 1 písmeno a, b).

Zde je nutno zdůraznit, že absolutně základním předpokladem vyřešení dlužníkova úpadku oddlužením je jeho poctivý záměr. Jiné jednání dlužníka bude mít za následek buď

neschválení oddlužení nebo nepřiznání osvobození od placení zbývajících neuspokojených pohledávek či případně jejich zbývajících částí (Veselá, 2021).

3.6.4 Způsoby oddlužení

Dle § 398 insolvenčního zákona existují po novelizaci dva způsoby oddlužení, a to konkrétně zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Doba trvání oddlužení je dle insolvenčního zákona rozlišena na pět let či tři leté s výjimkami, například pokud dlužník splatí 100 % svých nepodřízených ale i podřízených pohledávek, není nadále důvod v oddlužení pokračovat (Maršíková, 2019, str. 207).

Zpeněžení majetkové podstaty je definováno v insolvenčním zákoně v § 398 odst. 2, kde odkazuje na průběh zpeněžování majetkové podstaty, jako je stanoveno v konkursu, a to konkrétně v § 283 insolvenčního zákona. Zákon vysvětluje zpeněžování majetkové podstaty jako převedení veškerého majetku dlužníka na peníze, a to včetně hotovosti a finančních prostředků na bankovních účtech.

Plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty se rozumí uspokojování věřitelů, kteří řádně přihlásili své pohledávky do insolvenčního řízení, podle vypracovaného splátkového kalendáře. Pokud dlužník disponuje nemovitým či movitým majetkem, tak právě i zpeněžení majetku bude náležet k přerozdělení nezajištěným věřitelům. Minimum pro měsíční splátku v oddlužení je však minimální ekonomická nabídka, která se rovná součtu zálohy hotových výdajů a odměně insolvenčního správce, což je 900 Kč + DPH 21 %, tudíž 1 089 Kč včetně DPH, a minimální měsíční splátky nezajištěným věřitelům, což je rovněž 1 089 Kč (Veselá, 2021).

Neuspokojené části pohledávek zajištěných věřitelů se v rámci splátkového kalendáře neuspokojují (Maršíková, 2019, str. 217).

Odměna insolvenčního správce se při zpeněžování majetkové podstaty odvíjí z Vyhlášky č. 313/2007 Sb. Vyhláška o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, konkrétně od § 3 Odměna insolvenčního správce při oddlužení. Paragraf udává, jaká odměna náleží insolvenčnímu správci, při jakém způsobu zpeněžení majetku. V písmenu b) se insolvenční správce řídí tabulkou č. 6, pokud zpeněžuje majetek podle způsobů stanovených § 286 insolvenčního zákona, kterými jsou se souhlasem věřitelského výboru: veřejná dražba podle zvláštního právního předpisu, prodej movitých věci a nemovitostí

podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí, prodej majetku mimo dražbu. (Insolvenční zákon, § 286 odst. 1 písm. a), b), c)).

Tabulka 6: Odměna insolvenčního správce dle Vyhlášky č. 313/2007 § 3 odst 2 písm b)

od 0 do 500 tis. Kč	15 %
od 500 tis. Kč do 1 mil. Kč	75000 Kč + 9 % z částky přesahující 500 tis. Kč
od 1 mil. Kč do 5 mil. Kč	120000 Kč + 4 % z částky přesahující 1 mil. Kč
od 5 mil. Kč do 10 mil. Kč	280000 Kč + 3 % z částky přesahující 5 mil. Kč
od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	430000 Kč + 2 % z částky přesahující 10 mil. Kč
od 50 mil. Kč	1230000 Kč + 1 % z částky přesahující 50 mil. Kč,

Zdroj: Vyhlášky č. 313/2007 § 3 odst 2 písm b)

Pokud insolvenční správce zpeněží dlužníkův majetek v oddlužení řešeném způsobem splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, náleží mu odměna: „4 % z výtěžku zpeněžení dosaženého jinými způsoby určeného k rozdělení mezi nezajištěné věřitele, zahrnujícího i částku připadající na odměnu insolvenčního správce“ (Vyhláška č. 313/2007 Sb., § 3 odst. 2 písm. c)). Za jiný způsob zpeněžení lze považovat například elektronické aukce.

3.6.5 Splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty fyzické osoby – podnikatele

Takový pojem lze přímo nalézt v insolvenčním zákoně, konkrétně v § 398b, kde je v devíti odstavcích vysvětlen postup, při stanovení měsíční zálohové splátky (Insolvenční zákon, § 398b odst. 2 až 5), lze také označit jako minimální nevratnou částku (Maršíková, 2019, str. 288), a dále také úprava referenční srážky (Insolvenční zákon, § 398b odst. 6 až 9). Podkladem pro výpočet slouží daňové přiznání za příslušné zdaňovací období, obvykle kalendářní rok, který předcházel podání návrhu na povolení oddlužení. Pokud osoba samostatně výdělečně činná nevyhotovila daňové přiznání, tak insolvenčnímu správci předloží přehled reálných příjmů a skutečně vynaložených výdajů, dle kterých rozdíl mezi reálnými příjmy a výdaji bude sloužit jako základ pro výpočet zálohové splátky. Nutno podotknout, že nelze zálohovou splátku určit na základě tzv. výdajových paušálů (daňového paušálu), i přestože jsou daným podnikatelským subjektem legálně uplatňovány v daňovém tvrzení. Důvodem je zrovnoprávnění s postižitelnými srážkami osob – nepodnikatelů v oddlužení, kteří nemají žádnou možnost využívat jakékoliv výdajové paušály. Dlužníkům se měsíční zisk v podobě měsíční splátky vypočte z jedné dvanáctiny dlužníkovy zisku za

dané zdaňovací období. Poté se dále postupuje výpočtem nezabavitelné částky, zahrnutí vyživovaných osob, výpočtem základní částky a zjištění zabavitelných dvou třetin z příjmu dlužníka, stejně jako je tomu u fyzických osob nepodnikatelů. Dlužník je povinen dokládat insolvenčnímu správci účetnictví či daňovou evidenci nejméně jednou ročně po podání daňového tvrzení, ze které insolvenční správce provede revizi výše zálohy a následně určí novou referenční srážku pro další roční období.

Podrobněji vykládá zákon povinnosti dlužníka a výpočet referenční srážky v § 398b odst. 6, kde je dlužník povinen „...*na konci každého zdaňovacího období podle zvláštního zákona* (s odkazem na § 16b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.) *předložit insolvenčnímu správci účetnictví či daňovou evidenci, přiznání k dani z příjmů a výpisy z účtů, popřípadě další listiny osvědčující jeho příjmy a výdaje; tuto povinnost dlužník nemá po podání zprávy insolvenčního správce o splnění oddlužení, na základě které vezme insolvenční soud na vědomí splnění oddlužení. Splátkovou částku následně určí insolvenční správce z jedné dvanáctiny zjištěného zisku dlužníka za zdaňovací období a vypočte se ve výši, v jaké mohou být při výkonu rozhodnutí nebo exekuci uspokojeny přednostní pohledávky* (s odkazem na § 279 odst. 2 občanského soudního řádu.), *(dále jen „referenční srážka“).*“ (Zákon 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

Dle § 398b odst. 8 insolvenčního zákona může dlužníku vzniknout přeplatek na zálohách nebo nedoplatek podle § 398b odst. 7 insolvenčního zákona. Zda došlo k přeplacení či je nutné, aby dlužník doplácel, se ověří rozdílem mezi součtem zálohových splátek za dané zdaňovací období a součinem referenčních srážek a počtem měsíců trvání oddlužení. Při přeplatku může insolvenční soud stanovit jinou výši zálohových splátek, a to pouze na žádost dlužníka. Přebytek finančních prostředků náleží k přerozdělení mezi věřitele. Dlužník je dle insolvenčního zákona zavázán uhradit nedoplatek na výzvu insolvenčního správce a bez zbytečného odkladu.

Současný výklad odborníků v insolvenčním prostředí je takový, že fyzické osoby – podnikatelé nesou podnikatelské riziko, tudíž by jejich příjem a tím základ pro výpočet referenční splátky měl být vyšší, než víceméně stabilní základ pro výpočet postižitelné části mzdy u osoby – nepodnikatele.

Český statistický úřad uvádí, že průměrná hrubá mzda za 2. čtvrtletí 2022 činila 40 086 Kč, medián mezd pak činil 34 111 Kč. Potřebný pro výpočet postižitelné částky mzdy je přepočtení hrubé mzdy na čistou, pak průměrná čistá mzda činila 32 232 Kč a průměrná

čistá mzda z mediánu 27 799 Kč (Český statistický úřad, 2022). Do výpočtu, pro zjednodušení, nejsou zahrnuty slevy na manželku či děti nebo jiné spíše individuální vstupy.

Tabulka 7: Výpočet nepostížitelné částky při hrubé mzdě 40 086 Kč

Čistá mzda	32 232 Kč
Hrubá mzda	40 086 Kč
Základ pro výpočet zálohy na daň	40 100 Kč
Daň před slevami	-6 015 Kč
Slevy na dani	2 570 Kč
Daň	-3 445 Kč
Sociální a zdravotní pojištění (zaměstnanec)	-4 409 Kč
Sociální a zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	-13 549 Kč
Odvody státu celkem	-21 403 Kč

Zdroj: Výpočet.cz – čistá mzda 2022

Tabulka 8: Výpočet nepostížitelné částky při hrubé mzdě 34 111 Kč

Čistá mzda	27 799 Kč
Hrubá mzda	34 111 Kč
Základ pro výpočet zálohy na daň	34 200 Kč
Daň před slevami	-5 130 Kč
Slevy na dani	2 570 Kč
Daň	-2 560 Kč
Sociální a zdravotní pojištění (zaměstnanec)	-3 752 Kč
Sociální a zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	-11 530 Kč
Odvody státu celkem	-17 842 Kč

Zdroj: Výpočet.cz – čistá mzda 2022. Dostupné také z: <https://www.vypocet.cz/cista-mzda>.

Z výše uvedených tabulek č. 7 a č. 8 vyplývá, že fyzická osoba – podnikatel by měl dosáhnout rozdílu příjmů a výdajů měsíčně nejméně 28 000 Kč, tedy nad hranicí mediánu čisté mzdy v roce 2022 v ČR, aby vůbec splňoval podmínku maximálního úsilí pro co nejvyšší uspokojení pohledávek svých věřitelů.

3.6.6 Přihlášení pohledávek, přezkum, zpráva pro oddlužení

Věřitelé mají po novelizaci insolvenčního zákona pro přihlášení svých pohledávek lhůtu 2 měsíce od zveřejnění usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení. Důvodem pro zveřejnění rozhodnutí o povolení oddlužení zároveň s rozhodnutím o úpadku je podání insolvenčního návrhu dlužníkem spolu s návrhem na povolení oddlužení, a to podle § 148 odst. 3 insolvenčního zákona (Mlejnková, 2020). Věřitelé své pohledávky za dlužníkovou osobou přihlašují u příslušného krajského soudu na příslušném formuláři, který je veřejně

přístupný ke stažení na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti, www.justice.cz. Dále jsou věřitelé dle § 80a odst. 1 povinni přihlášky pohledávek zaslat elektronickým způsobem prostřednictvím datové schránky. Samozřejmě existují i věřitelé, kteří nemají zřízenou datovou schránku, například fyzická osoba bez datové schránky, které je zákonem dovoleno podat svou přihlášku pohledávky osobně na podatelnu příslušného krajského soudu či zaslat prostřednictvím poštovních nebo emailových služeb (Baldrmannová, 2019).

Věřitel, dlužník i insolvenční správce mají zákonem danou možnost popírat přihlášené pohledávky, a to co do důvodu, pořadí nebo výše. Popření pohledávky co do důvodu je podmíněno její pravostí. Podle § 193 insolvenčního zákona lze popírat pohledávky co do pravosti, pokud je pohledávka promlčená, nevznikla nebo již úplně zanikla. Pokud jedna z výše uvedených stran popírá přihlášenou pohledávku co do pořadí, napadá tak její umístění při budoucím uspokojování, jelikož v oddlužení se většinou uspokojují především nepodřízené pohledávky, tedy pohledávky, které se uspokojují před pohledávkami podřízenými. Za podřízené pohledávky se považují poplatky, pokuty, úroky, v částce, ve které v sumě převyšují původní částku jistiny, tedy vyšší dlužné částky k datu, k jakému je její vznik vázán (Maršíková, 2019). Pohledávky podřízené, ve většině případů, zůstávají z větší části neuspokojené. Úprava popírání pohledávky, co do jejího pořadí, je vytyčena v § 195 insolvenčního zákona. V případě, kdy je popíraná přihlášená pohledávka co do výše, tak dle § 194 insolvenčního zákona jedna ze stran napadá právě přihlášenou výši dlužné částky, kde by měla být ve skutečnosti dlužná částka nižší. Jde konkrétně o přihlášenou výši dluhu, kde věřitel dlužníka žaluje, pokud se jedná o popření nevykonatelné pohledávky, naopak u popření vykonatelné pohledávky žaluje dlužník věřitele. Věřitelé jsou povinni zákonem doručit elektronicky datovou schránkou své stanovisko o popření přihlášené pohledávky, a to příslušnému krajskému soudu.

Přezkum je považován za oficiální osobní setkání dlužníka a insolvenčního správce, kde dlužník uznává či popírá přihlášené pohledávky, to samé i insolvenční správce. Insolvenční zákon definuje přezkum pohledávek v § 190 až 202. Před osobním jednáním s dlužníkem proběhne vždy i návštěva obydlí dlužníka insolvenčním správcem. Insolvenční správce po přezkumném jednání s dlužníkem vyhotoví a podá na insolvenční soud zprávu o přezkumu, která dále musí obsahovat dokumenty jako záznam o jednání s dlužníkem, který dle insolvenčního zákona § 410 odst. 2 poslední věty musí obsahovat podpis dlužníka i insolvenčního správce a dále také seznam přihlášených pohledávek s vyznačenými stanovisky dlužníka a taktéž insolvenčního správce (Mlejnková, 2021). Pokud insolvenční

správce nebo dlužník popírají nevykonatelnou pohledávku, je insolvenční správce povinen dle insolvenčního zákona § 420 odst. 2 věty třetí písemně vyrozumět věřitele takové pohledávky a dle § 410 odst. 2 věty poslední připojit ke zprávě o přezkumu doklad o takovém vyrozumění. Věřitelé mají zákonem dovoleno žalovat popření nevykonatelné pohledávky insolvenčním správcem, postupem stanoveným v § 198 odst. 1 insolvenčního zákona. Pokud dlužník disponuje movitým majetkem či nemovitostmi, insolvenční správce dokládá zprávu pro oddlužení, která obsahuje soupis majetkové podstaty dlužníka a znalecké posudky vázané k ocenění nemovitostí (Maršíková, 2019, str. 192). Insolvenční správce je povinen vyhotovit a podat na příslušný krajský soud zprávu o přezkumu, včetně všech náležitostí a příloh, každých 6 měsíců po dobu trvání oddlužení. Pokud insolvenční správce zjistí, že dlužník má k oddlužení lehkomyšlný nebo nedbalý přístup či zjistí nepoctivý záměr dlužníka, upozorní na takové skutečnosti insolvenční soud ve zprávě o oddlužení, což také může vést k odmítnutí či zamítnutí oddlužení (Insolvenční zákon, § 403).

Popření přihlášených pohledávek mělo značný význam pro oddlužení před novelou účinnou od 1. června 2019, protože pokud dlužník nesplňoval parametr uspokojení přihlášek věřitelů nad 30 %, insolvenční soud byl povinen přihlédnout k možnému významu a výsledku popření, často tak bylo schváleno oddlužení, které na začátku hranici 30 % nesplňovalo, ale dlužník jej i díky úspěchu v incidenčním sporu splnil.

Takovou problematiku upřesnila i judikatura Nejvyššího soudu: *„Splňuje-li dlužník předpoklad pro schválení oddlužení obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ IZ jen s přihlédnutím k možným účinkům popření některé z přihlášených pohledávek, je insolvenční soud povinen pro účely rozhodnutí o tom, zda schvaluje oddlužení, předběžně posoudit význam popření pohledávky. Jestliže insolvenční soud (v procesní situaci vymezené stavem popřené pohledávky a obsahem popěrného úkomu) nevyloučí při předběžném posouzení úspěch uplatněného popření, pak oddlužení schválí. Vyjde-li posléze najevo, že popření pohledávky nebylo úspěšné a že s přihlédnutím k výši pohledávky není splněn předpoklad obsažený v ustanovení § 395 odst. 1 písm. b/ IZ, je to důvodem k postupu podle ustanovení § 418 odst. 1 písm. b/ IZ.“* (Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.7.2012, sp.zn. 29 NSCR 22/2012 (SJ 81/2013)).

Incidenční spor nastává po výše popsaném popření přihlášené pohledávky. Institut popírání pohledávek a vedení incidenčních sporů je poměrně složitou materií insolvenčního zákona a občanského práva vyžadující samostatnou práci. *„Zejména se jedná o spory o vyloučení majetku, z majetkové podstaty, spory o určení pravosti, výše či pořadí popřené*

pohledávky, spory o vypořádání v důsledku prohlášení konkursu zaniklého společného jmění manželů či spory z odpůrčí žaloby.“ (Maršíková, 2019, str. 12). Za zmínku pak stojí § 178 a § 179 insolvenčního zákona, které sankcionují věřitele, kteří by přihlašovali vyšší hodnoty pohledávek ve zlé víře s cílem dosáhnout zhoršení postavení ostatních věřitelů. Pokud by s takovými pohledávkami neuspěli v míře vyšší než 50 % přihlášené hodnoty, může se stát, že jednak se k takové pohledávce po neúspěchu věřitele v incidenčním sporu nebude přihlížet v celé, nikoliv jen prohrané, výši a zároveň mu může insolvenční soud uložit za takové jednání sankci.

Častá příkladná situace z praxe je, když dlužník daruje svůj movitý či nemovitý majetek do vlastnictví blízké osobě, nejčastěji rodinnému příslušníkovi. Pokud by došlo k odebrání majetku ze strany dlužníka, poté insolvenční soud a insolvenční správce zjišťují, zda je takový úkon podnětem pro domněnku o nepoctivém záměru dlužníka či nikoliv. Pokud by totiž dlužník daroval například svou bytovou jednotku do vlastnictví svého dítěte, jeden rok před oddlužením, se záměrem zapříčinit tak prodeji tohoto majetku, jednalo by se skutečně o nepoctivý záměr a insolvenční soud by oddlužení zrušil. Insolvenční správce zahájí incidenční spor, a to odpůrčí žalobou na neúčinnost právního úkonu neboli na vyvedení nemovitého majetku. Dotčené osoby jsou poté povinni vydat majetek zpět do majetkové podstaty dlužníka (Insolvenční zákon § 237-239).

3.6.7 Schválení oddlužení

Zveřejnění zprávy pro oddlužení je důležité pro nezajištěné věřitele, kteří přihlásili své pohledávky včas do insolvenčního řízení, jelikož právě od zveřejnění zprávy pro oddlužení běží věřitelům sedmi denní lhůta pro svolání schůze věřitelů a rozhodnutí o způsobu oddlužení dlužníka. Pokud nějaká z forem oddlužení bude odhlasována nadpoloviční většinou nezajištěných věřitelů, insolvenční soud přihlédne k takovému rozhodnutí. Dle § 402 insolvenčního zákona má hlasovací právo pouze nezajištěný věřitel, který není jinak než pohledávkou vázaný s dlužníkem a který přihlásil svou pohledávku řádně a včas. Věřitel, který nemůže být osobně přítomen při hlasování, má zákonem dovoleno hlasovat prostřednictvím hlasovacího lístku, který je upraven § 50 insolvenčního zákona (Insolvenční zákon, § 49 až 53, § 399). Insolvenční soud schválí oddlužení formou splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty i v té situaci, pokud se věřitelská schůze nekonala nebo ani jedna z forem oddlužení nezískala od věřitelského výboru nadpoloviční část hlasů (Maršíková, 2019, str. 192 a 193).

Insolvenční soud oddlužení zveřejní rozhodnutí o neschválení oddlužení, pokud dlužník na výzvu soudu nedoplnil náležitosti návrhu na oddlužení či pokud by byly námitky věřitelů úspěšné, dle § 403, odst. 2 IZ. V situaci, kdy insolvenční soud rozhodne o neschválení oddlužení, bude dále posuzovat, zda dlužník disponuje dostatečnou výší majetku. Pokud ano, tak dojde k prohlášení konkursu, v případě nedostatečného majetku k zastavení insolvenčního řízení. Dlužník může dle § 418 odst. 1 písm. d) insolvenčního zákona požádat o zrušení oddlužení.

3.6.8 Přerušování či prodloužení oddlužení

Přerušit oddlužení je insolvenčním zákonem dovoleno za podmínek stanovených v § 412b odst. 1 až 4. Přerušit oddlužení lze pouze na návrh insolvenčního správce nebo dlužníka, pouze ze závažných důvodů, nejvýše jednou za celý průběh oddlužení a maximálně na jeden rok.

Prodloužení oddlužení lze nalézt také od § 412b odst. 5 insolvenčního zákona, kde zákonodárce umožnil dlužníkům, kteří výhledově do pěti let nedosáhnou na 30% uspokojení věřitelů, ale přiblíží se k takovému uspokojení, mohou požádat insolvenční soud o prodloužení oddlužení až o šest měsíců. Zda bude rozhodnuto o splnění oddlužení a osvobození dlužníka od dluhů, bude posuzováno až v 66. měsíci oddlužení, a pokud dlužník dosáhl díky prodloužení 30 % splacení svých nezajištěných pohledávek, insolvenční soud k takovému snažení dlužníka přihlédně, minimálně dle § 412 odst. 1 písm. h insolvenčního zákona, jelikož dlužník projevil vůli a vynaložil veškeré úsilí. Dlužník může insolvenční soud požádat pouze jednou za dobu trvání oddlužení o prodloužení.

3.6.9 Rozhodnutí o splnění oddlužení a osvobození od dluhů (bezdlužnost)

Právě rozhodnutí o splnění oddlužení potvrzuje a dokládá, že dlužník dostal své povinnosti vynaložit veškeré své úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat. Po celou dobu oddlužení přiznával veškeré své příjmy i výdaje a nic nezatajoval před insolvenčním správcem nebo soudem. Oddlužení je dle insolvenčního zákona splněno, pokud dlužník splatil 100 % nezajištěných pohledávek nebo během 36 měsíců uspokojil své nezajištěné věřitele minimálně z 60 %, případně po dobu 5 let dosáhl alespoň na požadovanou hranici 30 % zjištěných zaplacených pohledávek nezajištěných věřitelů (Maršíková, 2019, str. 226).

Pakliže insolvenční soud neobdrží námitky ze strany věřitelů nebo nezjistí závažný důvod o porušení povinností dlužníka po dobu trvání oddlužení, společně s rozhodnutím

o splnění oddlužení zveřejní i rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení pohledávek (Insolvenční zákon, § 413 odst. 1). Takové rozhodnutí nebrání dlužníkovi i po oddlužení nadále uspokojovat své věřitele, ale zabraňuje tak věřitelům vymáhat neuspokojené pohledávky nebo jejich části (Maršíková, 2019, str. 227). Osvobození od placení pohledávek se netýká peněžitého trestu či sankce pro úmyslný trestný čin, náhrada škody způsobená úmyslným porušením právní povinnosti, která byla vydána za dlužníkovou osobou před či během oddlužení (Insolvenční zákon, § 416 odst. 1). Takové pohledávky lze po skončení oddlužení vymáhat po dlužníkovi. Domáhat se uspokojení po skončení insolvenčního řízení má právo také zajištěný věřitel, který se nepřihlásil do skončeného řízení (Maršíková, 2019, str. 227).

3.6.10 Zrušení schváleného oddlužení a odejmutí osvobození od placení pohledávek

Zrušit oddlužení může na základě zveřejnění rozhodnutí o zrušení schváleného oddlužení jen insolvenční soud. Takovému úkonu předchází některý z důvodů, například kdy po schválení vyšly „...*najevo okolnosti, na jejichž základě lze důvodně předpokládat, že dlužník nesleduje oddlužením poctivý záměr.*“ (Maršíková, 2019, str. 220) a dlužník neplnil své povinnosti řádně. Insolvenční soud však zruší oddlužení i dlužníkovi, kterému vznikly po dobu oddlužení závazky nové se splatností delší jak 30 dnů. Ke zrušení oddlužení dojde i v případě, kdy dlužník není schopen déle jak tři měsíce hradit minimálně odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, a to v plné výši. Dlužník má zákonem umožněno požádat o zrušení oddlužení (Maršíková, 2019, str. 220). Insolvenční soud vydá na základě předpokládaných důvodů vypsanych výše rozhodnutí o zrušení oddlužení společně s rozhodnutím o úpadku spojené s prohlášením konkursu na majetek dlužníka, a to podle § 418 odst. 1 až 3 insolvenčního zákona. Insolvenční soud řízení zastaví v případě, kdy bude jasně prokazatelné, že dlužník nedisponuje žádným majetkem ke zpeněžení nebo by výtěžek ze zpeněžení nestačil přinejmenším k částečnému upokojení pohledávek věřitelů (Maršíková, 2019, str. 221). Zastavení řízení také proběhne v situaci smrti dlužníka, s dědici dlužníka již k žádnému vypořádání nedochází (Maršíková, 2019, str. 223).

3.7 Evropská směrnice 2019

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 28. března 2019 o návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o rámcích pro preventivní restrukturalizaci, druhé

šanci a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice 2012/30/EU (COM (2016)0723 – C8-0475/2016 – 2016/0359(COD)).

Evropský parlament a Rada EU vyzývá touto směrnicí členské státy, aby zasadily do insolvenčního procesu restrukturalizační a sanační postupy a zkrátily i celkové trvání insolvenčních řízení. *„Je nezbytné snížit náklady na restrukturalizaci jak pro dlužníky, tak pro věřitele. Proto by se měly omezit rozdíly mezi členskými státy, které brání včasné restrukturalizaci životaschopných dlužníků ve finančních obtížích a možnosti oddlužení poctivých podnikatelů. Omezení těchto rozdílů by mělo přinést větší transparentnost, právní jistotu a předvídatelnost v rámci Unie. Také by to mělo maximalizovat výnosy pro všechny typy věřitelů a investorů a podpořit přeshraniční investice. Větší soudržnost postupů restrukturalizace a insolvence by rovněž měla usnadnit restrukturalizaci skupin společností bez ohledu na místo usazení jednotlivých členů skupiny v Unii.“* (Směrnice Evropského parlamentu a rady, 2019, odst. 15). Mířeno je právě na firmy, které mají šanci pro restart činnosti, a na podnikající fyzické osoby.

Dle směrnice by podniky a fyzické osoby – podnikatelé, kteří jsou schopni úplného nebo částečného pokračování podnikání, měli být revitalizováni již po třech letech. Stejně časové rozmezí doporučuje směrnice členským státům zavést i pro oddlužení živnostníků, *„Oddlužení by mělo být k dispozici v postupech, které zahrnují splátkový kalendář, zpeněžení majetku nebo kombinaci obojího. Je-li podle vnitrostátního práva k dispozici více než jeden postup vedoucí k oddlužení, měly by členské státy zajistit, aby alespoň jeden z těchto postupů nabízel podnikatelům v úpadku příležitost získat úplné oddlužení za dobu nepřekračující tři roky. ...“* (Směrnice Evropského parlamentu a rady, 2019, odst. 75), například z důvodu, uvedeného ve směrnici odstavci 72, změny bydliště fyzických osob – podnikatelů v rámci Evropské unie za účelem oddlužit se rychleji a jednodušeji (Směrnice Evropského parlamentu a rady, 2019, odst. 14 a 72). Zjednodušení a zmírnění podmínek pro oddlužení osob samostatně výdělečně činných by tak mělo za důsledek ponechání fyzických osob podnikatelů na trhu práce, restart jejich živnosti, snížení nákladů vynaložených na restrukturalizaci a zmenšení míry zadluženosti. Především by mělo zabránit demotivaci vstupu do oddlužení, a naopak podpořit podnikání, které vede k funkčnosti vnitřního trhu státu (Směrnice Evropského parlamentu a rady, 2019, odst. 7, 8, 11, 12 a 16).

V rámci diskuse u kulatého stolu insolvenčních odborníků se projednávalo, zda by mělo být povoleno tříleté oddlužení i fyzickým osobám – nepodnikatelům. V zastoupení za hospodářskou komoru České republiky, Zdeněk Zajíček projevil obavy, jelikož dle jeho slov

existuje pravděpodobnost zhoršení platební morálky při přijetí směrnice a povolení oddlužení na tři roky i pro fyzické osoby – nepodnikatele. Za následek by to mělo nepříznivý dopad na ekonomiku státu. Ředitel Odboru legislativy, práva a analýz Hospodářské komory ČR, RNDr. Ladislav Minčíč, CSc., MBA na toto téma prohlásil „*novela povinnosti dlužníků příliš rozvolňuje a evropská směrnice se týká podnikatelů, takže plošné zkrácení oddlužení u spotřebitelů nevyžaduje.*“ (Advokátní deník, 2021). Dále byl k tříletému oddlužení projednáván dopad na věřitele, který by měl za následek pokles míry celkového uspokojování pohledávek věřitelů. Michal Žižlavský, člen představenstva České advokátní komory, do debaty přispěl propočtem vymahatelností dluhů, který posilňuje argument poklesu míry splacení dluhů věřitelům. Před novelou 2019 se vymahatelnost pohybovala kolem 56 %, avšak po přijetí zákona č. 31/2019 Sb., klesla míra vymahatelnosti na 41 %. Dále pan Žižlavský uvedl predikci míry vymahatelnosti pohledávek 24 % v případě, že by došlo k dalšímu novelizování insolvenčního zákona dle evropské směrnice (Hospodářská komora ČR, 2021). Debata u kulatého stolu k aktuální problematice insolvenční byla živě vysílána 25. ledna 2021 na veřejně dostupných platformách a její záznam je dostupný například na webové stránce České tiskové kanceláře (dále také jako „ČTK“), www.ctk.cz. Směrnice i vytyčila implementační lhůtu, která byla do 17. července roku 2021, a která může být, po žádosti členského státu, prodloužena maximálně o jeden rok (Směrnice Evropského parlamentu a rady, 2019, čl. 34)

3.7.1 Komparace implementací směrnice EU ve vybraných členských státech

Splatit své dluhy před přijetím některých opatření ze směrnice Evropského parlamentu a Rady EU mohl dlužník v Německu jedním ze tří způsobů: mimosoudním vyrovnáním dluhů, řízením o soudním vyrovnání nebo insolvenční.

Mimo soudní vyrovnání dluhů se zakládalo na seznamu věřitelů a jejich specifikací bez upřednostňování a na dohodě o splácení pohledávek. Pokud dlužník nebyl schopen vyřešit své závazky takovou cestou, měl možnost přistoupit k řízení o soudním vyrovnání. Takové řízení vyžadovalo doklad o dlužníkově snaze o dosažení mimosoudního vyrovnání dluhů za posledních 6 měsíců a důvody neúspěchu tohoto řízení. Dále bylo zapotřebí doložit plán o vyrovnání dluhů, který vyžadoval schválení všemi věřiteli nebo většiny věřitelů, pokud výše jejich pohledávek přesahovala 50 % dlužníkovy celkového dluhu. V případě, že i tento způsob zbavení se dluhů byl pro dlužníka neúspěšný, zbývala pouze možnost alespoň částečné míry uspokojení pohledávek dlužníka, a to v insolvenčním řízení. Dlužník se

zodpovídal přidělenému insolvenčnímu správci a řízení bylo podmíněno dlužníkovým zodpovědným přístupem. Oddlužení bylo schváleno po třech letech za podmínky, pokud dlužník uspokojil pohledávky věřitelů alespoň na 35 % (Hetes-Gavra, Avram A., Avram B. D., 2016).

Implementací postupů doporučených směrnicí Evropského parlamentu a Rady EU se do německého insolvenčního řízení zakomponovala restrukturalizace s podmínkou schválení restrukturalizačního plánu minimálně od 75 % dlužníkových věřitelů (Parzinger, Lappe, Berger, 2021).

V německém insolvenčním prostředí se řeší průzkum určitých skutečností a úkonů v rámci firem v úpadku třemi způsoby: Převod podílu k zajištění, nový nezávislý management, nový nezávislý auditor (Konference Insolvency 2022, Doc. Tomáš Richer).

Autoři Régis Blazy a Nicolae Stef v článku s názvem „Bankruptcy procedures in the post-transition economies“ zveřejněném v listopadu roku 2019 popisují polský insolvenční proces již s přijetím některých opatření z evropské směrnice. Například dlužník, který se nachází v hrozícím úpadku, má možnost přejít do stavu restrukturalizace a splatit své závazky mimo soudní cestou. Insolvenční soud zde provozuje pouze dozorčí činnost. Dlužník může proces dle restrukturalizačního plánu zahájit sám, a to za podmínky, že po splatnosti závazků neuběhlo více než 3 měsíce a dlužná částka není vyšší než 10 % dlužníkových příjmů. Je povinné, aby byl restrukturalizační plán schválen dlužníkovými věřiteli (Blazy, 2020, str. 13-14).

4 Vlastní práce

Kapitola Vlastní práce zachycuje průběh a návrh optimálního řešení oddlužení, který je podložený dvěma případovými studii fiktivních osob samostatně výdělečně činných vedoucích daňovou evidenci či uplatňujících paušální výdaje, na základě teoretických a praktických znalostí autorky práce. Fiktivní insolvenční případy se nachází na počátku řízení. Autorka diplomové práce zde figuruje jako insolvenční správce a koná tak, jak by v praxi u jednotlivých insolvenčních případů právě insolvenční správce jednal. Dále jsou v kapitole obsaženy a vysvětleny i jednotlivé povinnosti dlužníka i dalších zúčastněných stran v oddlužení, jako například věřitelů. Smyslem fiktivních případů je stanovit parametry pro neveřejný rejstřík pro posouzení bonity dlužníků po oddlužení.

4.1 Případová studie fiktivního subjektu 1 – Oldřich Chudý

První studie se bude zabývat řešením dluhů fiktivní osoby samostatně výdělečně činné – pana Chudého. Důvodem vzniku dluhů pana Chudého byla druhotná platební neschopnost, která byla způsobena především prodlevami plateb ze strany zákazníků a investorů, kdy pan Chudý neměl dostatek finančních prostředků na pokrytí splátek podnikatelského úvěru a záloh pro sociální a zdravotní pojišťovnu. Dlužné částky se navyšovaly společně s úroky z prodlení, a ke konci i o vyměřené penále jednotlivými věřiteli. Celková hodnota dlužných částek je zjištěna až po uplynutí lhůty pro přihlášení pohledávek věřitelů, nejpozději na přezkumném jednání s insolvenčním správcem. Právě tato skutečnost donutila pana Chudého jednat a iniciovat řešení svého úpadku podáním insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení. Pokud by se panu Chudému podařilo uspokojit své věřitele z 30 % za pět let nebo z 60 % za 3 roky či splacení 100% výše přihlášených pohledávek kdykoliv, splní tak oddlužení a bude osvobozen od placení zbytku svých dluhů.

Oddlužení a daňové povinnosti budou řešeny za období 2022 až 2023, jelikož v roce 2023 proběhne zpeněžení majetkové podstaty pana Chudého a přihlášené pohledávky věřitelů budou tak splaceny ve 100% výši, konkrétně 335 647,03 Kč. Níže je vytvořen metodický návrh na optimální průběh oddlužení s popisem jednotlivých kroků insolvenčního správce a pana Oldřicha Chudého.

4.1.1 Popis osoby, podnikání a důvody vzniku závazků

Pan Oldřich Chudý žije v Olomouci, je osobou samostatně výdělečně činnou vedoucí daňovou evidenci a náplní jeho podnikatelské činnosti jsou elektroinstalace, převážně v Olomouckém kraji. Příjmy z podnikání jsou tvořeny zakázkami, v rámci nichž pan Chudý vypracuje projekt, podle kterého následně zákazníkovi instaluje požadované elektroinstalace. Jako výdaje pan Chudý eviduje nakoupený materiál, potřebný k elektroinstalacím, nářadí, pohonné hmoty, které jsou spotřebovávány v souvislosti s přepravou a dopravou pracovní dodávkou, pracovní notebook, ve kterém vypracovává projekty, pracovní mobil, tiskárnu společně s tonerem a papírem. Dále vykazuje pan Chudý jako výdaj i školení za účelem zvyšování odbornosti. Měsíční částky příjmů, výdajů a placených záloh jsou promítnuty v tabulce č. 9 (tabulka z pohledu pana Chudého).

Tabulka 9: Přehled příjmů a výdajů pana Chudého

období měs./rok	příjmy ze SVČ	výdaje spojené se SVČ	zákonné zálohy na ZP	zákonné zálohy na SP	čistý zisk ze SVČ
01/2021	47 202 Kč	16 200 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	26 021 Kč
02/2021	53 250 Kč	23 070 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	25 199 Kč
03/2021	36 000 Kč	13 156 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	17 863 Kč
04/2021	46 000 Kč	10 250 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	30 769 Kč
05/2021	39 000 Kč	9 386 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	24 633 Kč
06/2021	49 000 Kč	12 427 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	31 592 Kč
07/2021	55 000 Kč	18 150 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	31 869 Kč
08/2021	61 000 Kč	23 249 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	32 770 Kč
09/2021	51 000 Kč	14 899 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	31 120 Kč
10/2021	44 000 Kč	14 204 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	24 185 Kč
11/2021	40 000 Kč	10 538 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	24 481 Kč
12/2021	48 000 Kč	11 151 Kč	2 393 Kč	2 588 Kč	31 868 Kč
Celkem	569 452 Kč	176 680 Kč	28 716 Kč	31 056 Kč	333 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pan Chudý za rok 2021 nepřesáhl roční minimální vyměřovací základ pro výpočet výše zálohy na zdravotní pojištění. Platí tedy, že mu při minimální měsíční záloze ve výši 2 393 Kč nevznikl nedoplatek.

V případě sociálního pojištění již roční minimální vyměřovací základ, tedy 106 332 Kč, přesáhl o 90 054 Kč. $569\,452\text{ Kč} - 176\,680\text{ Kč} : 2 = 196\,386\text{ Kč}$ je roční vyměřovací základ pana Chudého. Tudíž panu Chudému vznikl nedoplatek 26 289 Kč, který byl

vypočítán jako 196 386 Kč (RVZ) x 29,2 % (sazba pojistného) - 31 056 Kč (uhrazené zálohy).

Pan Chudý žije ve společné domácnosti s manželkou, která je na rodičovské dovolené, a jednou nezletilou dcerou, vůči kterým má vyživovací povinnost. Dále má výživné stanovené soudem ve výši 2 000 Kč měsíčně vůči nezletilému synovi z prvního manželství, který žije v oddělené domácnosti.

Pan Chudý neuplatňuje slevu na své první dítě – syna, jelikož uzavřel s předchozí manželkou dohodu, dle které si manželka uplatňuje tuto slevu na 1. dítě ve svém daňovém přiznání a snižuje si tak daňovou povinnost. Sleva na druhé dítě pana Chudého, tedy v rámci daňového přiznání první, dítě by činila ročně 15 204 Kč a daňový bonus by byl poté ve výši 8 979 Kč. Výpočet daně z příjmů za rok 2021 pana Chudého je uveden v tabulce č. 10 (tabulka z pohledu pana Chudého).

Tabulka 10: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2022

Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2022	
zdaňovací období: celý rok 2021	
Příjmy	569 452 Kč
Výdaje (skutečné)	176 680 Kč
ZD	392 700 Kč
Daň	58 905 Kč
sleva na poplatníka (-)	27 840 Kč
sleva na manželku (-)	24 840 Kč
sleva na 1. dítě (-)	15 204 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Daňový bonus	8 979 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Movité majetek ve vlastnictví pana Chudého se skládá ze tří vozidel, nemovité majetek nevlastní žádný. Ve vlastnictví fyzické osoby se vždy nachází i obvyklé vybavení domácnosti, které není předmětem zpeněžení, ale je nezbytné pro každodenní život, například sklenice, příbor, hrnek, hrnec, věci potřebné pro osobní hygienu a další. Taková položka se odvíjí od roku nastěhování se do bytu či domu a dle opotřebení dlužník odhadne její aktuální cenu.

Jinak je tomu však u vozidel. U dodávky určené pouze k vykonávání podnikatelské činnosti, konkrétně položka č. 2 viz tabulka č. 11, je odhadovaná cena na sepisovateli insolvenčního návrhu, který odhadní cenu určuje průzkumem nabídek na webových stránkách bazarů s podobnými vozidly. Daňový odpis pracovní dodávky již nadále pan

Chudý uplatnit nemůže, jelikož auto již je zcela odepsané. Odhadovanou cenu u vozidel – položky č. 3 a 4 v tabulce níže sepisovatel návrhu určil dle aktuální nabídky prodejen vozidel značky Audi a Škoda. Tabulka ze seznamu majetku je celá k nalezení níže – tabulka č. 11, a dokument v celé podobě v příloze č. 1.

Tabulka 11: Seznam majetku pana Chudého

Č.	Věc	Množství (ks)	Pořizovací cena	Rok pořízení	Odhadovaná cena
1.	Obvyklé vybavení domácnosti	1	20 000 Kč	2015	3 500 Kč
2.	Pracovní vozidlo, Ford Transit, rok výroby 2012	1	380 000 Kč	2015	130 000 Kč
3.	Škoda Octavia, rok výroby 2009	1	200 000 Kč	2012	40 000 Kč
4.	Audi A3 Sportback, rok výroby 2020	1	705 900 Kč	2020	540 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Panu Chudému se měsíčně navyšovaly nedoplatky i penále u Správy sociálního zabezpečení i zdravotní pojišťovny. Pan Chudý se rozhodl svou situaci řešit, a proto kontaktoval firmu Insolvenční servis v.o.s. a požádal ji o sepsání a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení.

4.1.2 Sepis a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení

Pro účely sepisu a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení je zapotřebí, aby pan Chudý doložil veškeré následující potřebné dokumenty (v plné podobě v přílohách č. 2, 3 a 4):

1. Plná moc – kde pan Chudý zplnomocňuje firmu Insolvenční servis v.o.s. jako zástupce v podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení do datové schránky Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci.
2. Čestné prohlášení – v tomto prohlášení pan Chudý čestně prohlašuje, že byl seznámen se svými právy a povinnostmi v oddlužení a veškeré údaje a skutečnosti uvedené v insolvenčním návrhu jsou pravdivé.
3. Seznam zaměstnanců – kde, ač žádné zaměstnance nemá, tak toto stanovisko musí uvést a stvrdit obyčejným podpisem.
4. Seznam majetku – zde je vždy soupis majetku, pan Chudý v tomto dokumentu uvádí tabulku č. 11.

5. Výpis z evidence rejstříku trestů fyzických osob
6. Listiny dokládající úpadek – různé dokumenty – především výzvy od pojišťoven či exekutorských úřadů, kde je nutné, aby byl identifikovatelný věřitel, dlužná částka, důvod vzniku závazku, a v neposlední řadě splatnost. Závazky jsou poté souhrnně popsány v připraveném insolvenčním návrhu, jak je znázorněné v tabulce č. 12.

Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek dlužníka je uveden zde (tabulka č. 12):

Tabulka 12: Identifikace věřitelů pana Chudého

Oldřich Chudý		Dlužník je v úpadku ve formě:		Platební neschopnosti	
Dlužník neplní závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti.					
Závazky dokazující úpadek:					
Č.	Věřitel	Důvod vzniku závazku	Datum splatnosti	Výše závazku	
1.	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, IČ: 47672234, sídlem Jeremenkova 161/11, 703 00 Ostrava	Neuhrazené zdravotní pojištění	18.5.2021	75 558,11 Kč	
2.	Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc, tř. Kosmonautů 1151/6C, 779 11 Olomouc	Neuhrazené sociální pojištění	13.12.2021	96 131 Kč	
3.	Hello bank! / BNP Paribas PF SA, o.z., IČ: 03814742, sídlem Karla Engliša 5/3208, 150 00 Praha 5	Dlužná částka na úvěrovém účtu	31.3.2020	92 270,06 Kč	
Doplňující informace: Dlužník má více jak dva věřitele a některé závazky jsou více než 3 měsíce po lhůtě splatnosti. Jeho příjem nestačí na pokrytí všech závazků u věřitelů, není schopen závazky hradit v plné výši, řádně a včas. Dlužník odhaduje aktuální výši svých dluhů na 350 000 Kč.					

Zdroj: vlastní zpracování na základě dostupného formuláře Insolvenčního návrhu, justice.cz

7. Potvrzení o příjmech – v této části je nutné, aby sepisovatel návrhu popsal příjmy Pana Chudého za posledních 12 měsíců a tuto skutečnost také doložil. Dále se v této části také odhadují příjmy na budoucích 12 měsíců a opět se odhad dokládá, v případě pana Chudého například potvrzením o budoucí zakázce. V insolvenčním návrhu a návrhu na povolení oddlužení jsou minulé a budoucí příjmy popsány dle tabulek č. 13 a č. 14 níže.

Tabulka 13: Údaje o všech příjmech pana Chudého za posledních 12 měsíců

Celková výše příjmů:	330 000 Kč
Dlužník má příjmy z podnikatelské činnosti, za rok 2021 ve výši 569 452 Kč, z toho skutečné výdaje za rok 2021 činily 176 680 Kč. Čistý zisk byl 330 000 Kč, průměrně měsíčně 27 770 Kč.	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dostupného formuláře Insolvenčního návrhu, justice.cz

Tabulka 14: Očekávané příjmy pana Chudého v následujících 12 měsících

Celková výše příjmů:	350 000 Kč
Dlužník očekává vyšší zisk oproti minulému období. Měsíční zálohovou splátku dlužník navrhuje ve výši 13 000 Kč, v rámci které zohledňuje i placení běžného výživného, které činí 2 000 Kč/měsíc.	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dostupného formuláře Insolvenčního návrhu, justice.cz

Po doložení všech dokumentů je nutné zjistit výši navrhované zálohové splátky dlužníkem pro účely povolení oddlužení prostřednictvím insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení.

Výpočet zálohové splátky pro insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení vychází z následujícího postupu:

1. Při výpočtu zálohové splátky se použije průměrný čistý příjem ze základu daně, neboli součtu příjmů za rok 2021, který činí 333 000 Kč, průměrně 27 770 Kč za měsíc.
2. Panu Chudému ze zákona náleží základní nezabavitelná částka, která se skládá z životního minima pro jednotlivce, za rok 2021 v částce 3 860 Kč/měsíc, a z normativních nákladů na bydlení pro jednotlivce ve výši 6 637 Kč/měsíc. Základní částka se za pomoci položek výše vypočítá jako $\frac{3}{4} \times (3\,860 \text{ Kč} + 6\,637 \text{ Kč}) = 7\,872,75 \text{ Kč}$ měsíčně.
3. Jelikož pan Chudý žije ve společné domácnosti s manželkou a dcerou, vůči kterým má vyživovací povinnost, započítává se do nezabavitelné části příjmu také nezabavitelné minimum na manželku a vyživovanou osobu. Tato částka je pro rok 2021 stanovena na 2 624,25 Kč. Částka je vypočítána jako 1/3 z životního minima pro jednotlivce. Výživné stanovené soudem na nezletilé dítě žijící v oddělené domácnosti bude splácené v rámci oddlužení.

4. Částka pro výpočet zabavitelné části příjmu se vypočte jako rozdíl průměrného měsíčního příjmu a součtu základní částky na dlužníka a nezabavitelného minima na manželku a vyživovanou osobu.
- 5a. Částka pro výpočet zabavitelné části příjmu se rozdělí, kdy 2/3 ze 14 648,75 Kč případnou měsíčně na uspokojení věřitelů v oddlužení, konkrétně v částce 9 765,83 Kč.
- 5b. Zbylá část, tedy 1/3 ze 14 648,75 Kč, to je 4 882,92 Kč měsíčně, zůstává dlužníkovi. Dohromady tak bude panu Chudému měsíčně zůstat 18 004,17 Kč, které se skládají ze základní částky, nezabavitelného minima na manželku a vyživovanou osobu a nezabavitelné 1/3 z částky pro výpočet nezabavitelné částky.

Pro přehlednost je celý postup jednoduše vyobrazen v tabulce č. 15.

Tabulka 15: Výpočet zálohové splátky pro insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení

Č.	věc	výpočet	částka v Kč/měsíc
1.	průměrný měsíční příjem	333 000/12	27 770,00 Kč
2.	základní částka na dlužníka	$\frac{3}{4} \times (3\,860 + 6\,637)$	7 872,75 Kč
3.	vyživovaná osoba + manželka	$(1/3 \times 7\,872,75) \times 2$	5 248,5 Kč
4.	částka pro výpočet zabavitelné částky	$(27\,770 - (7\,872,75 + 5\,248,5))$	14 648,75 Kč
5a.	zabavitelná částka (2/3 z 4.)	$(2/3 \times 14\,648,75)$	9 765,83 Kč
5b.	nezabavitelná (náleží dlužníkovi)	$(1/3 \times 14\,648,75)$	4 882,92 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro oddlužení je vhodnější zaokrouhlit splátku, tudíž pan Chudý v insolvenčním návrhu jako navrhovanou částku pro oddlužení uvádí 9 800 Kč. Je žádoucí odečtení odměny insolvenčnímu správci, která je od 1. června 2019 ve výši 750 Kč + 21 % DPH, tedy 907,50 Kč, a náhrady hotových výdajů insolvenčnímu správci ve výši 150 Kč + DPH, tudíž 181,50 Kč. Po celkovém odečtení odměny ve výši 1 089 Kč včetně DPH vychází měsíční zálohová splátka pro oddlužení na 8 711 Kč. Od částky je ještě nutné odečíst 2 000 Kč, které případnou na výživné stanovené soudem na nezletilého syna každý měsíc, tudíž konečná část pro insolvenční návrh činí 6 711 Kč, zřejmě i v tabulce č. 16, která je součástí vytvořeného insolvenčního návrhu.

Podrobný popis okolností, z nichž lze usuzovat výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé pana Chudého, včetně odůvodnění schopnosti splnit podmínku podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ:

Tabulka 16: Odůvodnění sepisovatele návrhu k navrhované zálohové splátce pro oddlužení

Oldřich Chudý	
Počet dlužníkem vyživovaných osob:	2 (nezletilá dcera, manželka)
Výživné stanovené soudem (celková výše / počet osob)	2 000 Kč / 1 (nezletilý syn)
Výše odměny sepisovatele návrhu na povolení oddlužení:	4 840 Kč
Dlužník a sepisovatel se dohodli, že sepisovateli za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení bude dle § 390a odst. 3 insolvenčního zákona náležet odměna ve výši 4 840 Kč vč. DPH. Tato pohledávka sepisovatele za dlužníkem bude uplatněna v jeho insolvenčním řízení dle § 390a odst. 5 insolvenčního zákona. Dlužník a sepisovatel se dohodli, že pohledávka bude splatná ke dni odeslání návrhu na povolení oddlužení sepisovatelem insolvenčnímu soudu.	
Navrhovaná měsíční splátka pro oddlužení:	9 800 Kč
Dlužník je osoba samostatně výdělečně činná a zálohovou měsíční splátku navrhuje ve výši 9 800 Kč. Dlužník má vyživovací povinnost vůči manželce a nezletilé dceři, dále má soudem stanovené výživné na nezletilého syna.	
Měsíční splátka by v případě povolení oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty činila 9 800 Kč (před odečtením odměny insolvenčního správce.), kdy 2 000 Kč by připadalo na běžné výživné, 1 089 Kč na odměnu insolvenčního správce a 6 711 Kč by připadalo k uspokojování pohledávek věřitelů. Za 5 let by tak dlužník zaplatil $60 \times 6\,711 = 402\,660$ Kč. S ohledem na výši běžného výživného by dlužník za 4 roky a 4 měsíce dosáhl na 100% uspokojení pohledávek věřitelů. Za 3 roky dokáže splatit 69 % svých závazků, pokud přihlášené pohledávky celkem nepřesáhnou 350 000 Kč.	

Zdroj: vlastní zpracování

Sepisovatel insolvenčního návrhu odeslal insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení datovou schránkou Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci dne 10. ledna 2022. Insolvenční soud vydal 31. ledna 2022, s účinností od 1. února 2022, usnesení o povolení oddlužení v souvislosti s řádným a správným insolvenčním návrhem a návrhem na povolení oddlužení se všemi nutnými přílohami od pana Chudého a sepisovatele návrhu.

4.1.3 Řešení dopadu povolení oddlužení insolvenčním soudem na daňovou povinnost pana Chudého

Pan Chudý musí do 30 dnů od usnesení o povolení oddlužení podat řádné daňové tvrzení příslušnému finančnímu úřadu a informovat jej tak o zahájení insolvenčního řízení. Ve formuláři přiznání k dani z příjmu na řádku 4 zvolí písmeno A. Také je povinen dle §244 daňového řádu vyplnit zdaňovací období nebo jeho část, v tomto případě se jedná o období

1. ledna 2022 do 31. ledna 2022, jelikož usnesení nabylo účinnosti 1. února 2022, viz obrázek č. 8 (obrázek z pohledu pana Chudého).

Smyslem podání těchto daňových tvrzení je rozdělit závazky vůči správci daně, na jedné straně pohledávky vzniklé a splatné před zjištěním úpadku insolvenčního dlužníka a na straně druhé tzv. poupadkové závazky.

03 DAP¹⁾
řádné opravně dodatečné
04 Kód rozlišení typu DAP²⁾
A
05 DAP podává poradce na základě plné moci k zastupování
ano ne
05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾
ano ne
Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne
Datum
ano ne
PŘIZNÁNÍ
k dani z příjmů fyzických osob
podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
za zdaňovací období (kalendářní rok 2022 nebo jeho část²⁾ od 1.1.2022 do 31.1.2022
dále jen „DAP“

Obrázek 8: Daňové přiznání Oldřicha Chudého při povolení oddlužení

Zdroj: vlastní vyplnění dle Přiznání k dani z příjmů FO

Podstatným rozdílem u fyzických osob je skutečnost, že vydáním usnesení, kterým je zjištěn úpadek fyzické osoby, nevzniká nové zdaňovací období jako u právnických osob. Vzniknou dvě samostatná dílčí zdaňovací období, která běžný účetní rok rozdělí na dvě části. Dojde k vyměření daně za období od 1. ledna 2022 do dne předcházejícího dni nabytí právní moci usnesení o zjištění úpadku, tudíž do 31. ledna 2022, a poté (v březnu následujícího roku) dojde k vyměření daně za celé zdaňovací období kalendářního roku, byť to byl rok, ve kterém došlo ke zjištění úpadku.

Případná daňová povinnost za první zdaňovací období však musí být přihlášena jako předúpadková, a pokud vznikne daňová povinnost za celé zdaňovací období, tak jen rozdíl mezi celkovou daňovou povinností a povinností za předúpadkovou část je považována za pohledávku za majetkovou podstatou a musí být přednostně uhrazena.

V kontextu tohoto vysvětlení je třeba upozornit na skutečnost a zdůraznit, že první rok oddlužení je daňově komplikovaný. V praxi je podávání daňových tvrzení za část

zdaňovacího období opomíjeno a dlužníci pak sami sebe znevýhodňují, jelikož po podání daňového tvrzení v průběhu oddlužení je pak celá daňová povinnost evidována a vymáhána jako pohledávka za majetkovou podstatou a musí být zcela zapravena, aby nedošlo ke zrušení oddlužení v souvislosti se vznikem nového dluhu. Pokud by pan Chudý tedy využil nesprávné varianty, daňový bonus by byl ve výši 9 114 Kč, viz tabulka č. 17 (tabulka z pohledu pana Chudého).

Tabulka 17: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023

Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023	
zdaňovací období: celý rok 2022	
Příjmy	591 452 Kč
Výdaje (skutečné)	179 580 Kč
ZD (zaokrouhlený)	411 800 Kč
Daň	61 770 Kč
sleva na poplatníka (-)	30 840 Kč
sleva na manželku (-)	24 840 Kč
sleva na 1. dítě (-)	15 204 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Daňový bonus	9 114 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Nejen že by tímto činem porušil svou povinnost o informování finančního úřadu o povolení oddlužení, ale pokud by panu Chudému vznikl nižší bonus než v druhém – správném řešení, zbytečně by se připravil o vyšší daňový bonus. Tato skutečnost by však neměla být posouzena jako nepoctivý záměr pana Chudého, jelikož by o tuto částku připravil sám sebe, věřitele nikoliv. Daňový bonus není příjem, ze kterého lze srazit částku pro uspokojení věřitelů v exekuci či insolvenční. Nicméně judikatura umožňuje panu Chudému daňový bonus uplatnit v oddlužení jako mimořádný příspěvek do oddlužení, dle usnesení Vrchního soudu v Praze sp. zn. MSPH 93 INS 19653/2011, 1 VSPH 241/2013-B ze dne 18. 3. 2013.

Ve druhém, správném případě bude pan Chudý postupovat následovně:

Daňové přiznání za rok 2022 je třeba vypracovat dvakrát, konkrétně první přiznání za část zdaňovacího období od 1. ledna 2022 do 31. ledna 2022. Jelikož 31. leden je den předcházející dnu nabytí právní moci usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení. Takové přiznání je povinen doručit příslušnému finančnímu úřadu do 30 dnů ode dne zjištění

úpadku, tedy do 2. března 2022. Pan Chudý může uplatnit každý měsíc jednu dvanáctinu z částky slevy na poplatníka, tedy 1/12 z 30 840 Kč. Tímto způsobem informuje řádně finanční úřad o zahájeném oddlužení, kdy si finanční úřad poté může přihlásit svou pohledávku, viz tabulka č. 18 (tabulka z pohledu pana Chudého).

Tabulka 18: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (1.)

Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (1.)	
zdaňovací období: 1.1.2022-31.1.2022	
Příjmy	49 202 Kč
Výdaje (skutečné)	16 700 Kč
ZD	32 500 Kč
Daň	4 875 Kč
sleva na poplatníka (-)	2 570 Kč
sleva na manželku (-)	2 070 Kč
sleva na 1. dítě (-)	1 267 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Daňový bonus	1 032 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Druhé daňové přiznání vyhotoví pan Chudý za celé zdaňovací období 2022, které podá v řádném termínu v roce 2023. Daňová přiznání se liší předně ve výši slevy na poplatníka, kde v prvním přiznání pan Chudý uplatnil každý měsíc jednu dvanáctinu z částky slevy na poplatníka a totéž udělal u slevy na vyživovanou manželku a jedno dítě. Naopak v druhém už může slevu na poplatníka i další slevy využít v celé výši, viz tabulka č. 19 (tabulka z pohledu pana Chudého). Od daňového bonusu v druhém přiznání bude odečten daňový bonus, který byl přijat při prvním daňovém přiznání. Mimo jiné, pokud by panu Chudému v celkovém součtu vznikl u tohoto způsobu vyšší daňový bonus, nesloužil by však k uspokojení pohledávek věřitelů, jelikož daňový bonus není brán jako příjem dlužníka, který může být sražen o splátky pro oddlužení.

Tabulka 19: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (2.)

Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (2.)	
zdaňovací období: 1.1.2022-31.12.2022	
Příjmy	591 452 Kč
Výdaje (skutečné)	179 580 Kč
ZD	411 800 Kč
Daň	61 770 Kč
sleva na poplatníka (-)	30 840 Kč
sleva na manželku (-)	24 840 Kč
sleva na 1. dítě (-)	15 204 Kč
Mezivýpočet daň. povinnosti	-9 114 Kč
Daňový bonus vypočítán v prvním daň. přiznání (+)	1 032 Kč
Daňová povinnost	0 Kč
Daňový bonus	8 082 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Podstata podání dvou přiznání je taková, že správce daně musí první daňovou povinnost, pokud by vznikla, přihlásit do oddlužení v řádném termínu a Pan Chudý by měl splacení této daňové povinnosti prakticky rozloženou do 60 splátek trvajícího oddlužení, což by mohlo být výhodné při vyšším daňovém základu v roce, ve kterém bylo povoleno oddlužení. Každou další daňovou povinnost během oddlužení již musí pan Chudý hradit v běžných splatnostech.

4.1.4 Osobní jednání insolvenčního správce a pana Chudého

Po zveřejnění usnesení o úpadku spojeného s povolením oddlužení se k panu Chudému váže hned několik povinností. Mezi těmi nejdůležitějšími je povinnost kontaktovat soudem přiděleného insolvenčního správce, a od měsíce, ve kterém bylo zveřejněno usnesení, hradit odměnu insolvenčního správce a náklady řízení na bankovní účet insolvenčního správce. V tomto případě od února roku 2022, v částce 1 089 Kč.

Přezkumné jednání – osobní jednání dlužníka a insolvenčního správce se koná do 30 dnů ode dne, kdy skončila přihlašovací lhůta pohledávek věřitelů, to znamená zhruba 2-3 měsíce po zveřejnění usnesení o úpadku spojeného s povolením oddlužení. V případě pana Chudého je datum přezkumu stanoveno na 14. dubna 2022. Nejpozději na přezkumném jednání musí dlužník předložit daňové přiznání za předchozí zdaňovací období, to znamená

za rok 2021, a také tabulku s vyčíslením reálných příjmů a skutečně vynaložených výdajů. Vše je potřebné pro stanovení zálohové splátky pro oddlužení z roku, ve kterém je zkoumán úpadek dlužníka, zde 2022, viz tabulka č. 9. Pro stanovení čistého měsíčního příjmu je v tomto případě nutné vypočítat průměr z částek ve sloupci „skutečné příjmy ze SVČ“, kde výsledná částka představuje čistý průměrný měsíční příjem Oldřicha Chudého ve výši 27 770 Kč. Pro účely výpočtu se výsledná suma zaokrouhluje na celé koruny směrem dolů.

Pokud od podání insolvenčního návrhu nenastala markantní změna v příjmu či chyba ze strany sepisovatele insolvenčního návrhu, tak insolvenční správce provede jen kontrolní propočet zálohové splátky pro první oddlužení. Je-li výsledek totožný s tím, který je vypočten v insolvenčním návrhu, tak je ponechán jako zálohová splátka pro 1. rok insolvenčního řízení.

Na přezkumném jednání 14. dubna 2022 v kanceláři insolvenčního správce proběhlo seznámení, kontrola a podpis Zprávy o přezkumu, jejíž součástí jsou další dva dokumenty:

1. Seznam přihlášených pohledávek
2. Zápis o osobním jednání s dlužníkem – panem Chudým

Dále je vypracována Zpráva pro oddlužení, která informuje insolvenční soud a věřitele o predikovaném uspokojování věřitelů do konce oddlužení, na základě které je vypracován a doporučen insolvenčnímu soudu ke schválení i splátkový kalendář, ke kterému musí být přiloženo distribuční schéma. Zpráva pro oddlužení obsahuje také soupis majetkové podstaty pana Chudého, do které se promítá převážně majetek určený ke zpeněžení v rámci oddlužení. Smyslem těchto dokumentů je informovat insolvenční soud a věřitele o předpokládaném průběhu a plnění oddlužení.

Seznam přihlášených pohledávek, viz tabulka č. 20, obsahuje všechny věřitele, kteří řádně přihlásili svou pohledávku prostřednictvím příslušného formuláře, dostupného na justice.cz, u Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci. Svou přihlášku musel věřitel odeslat nejpozději 31. března 2022, aby byla zaevidována a mohla být uspokojována v rámci oddlužení pana Chudého.

Tabulka 20: Seznam přihlášených pohledávek věřitelů pana Chudého

přihlášená pohledávka	věřitel	věřitel název	Přihlášeno (Kč)
		důvod vzniku pohledávky	
P1	1	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, IČ: 47672234, sídlem Jeremenkova 161/11, 703 00 Ostrava	102 999,07
P1.1		Neuhrazené zdravotní pojištění	75 558,11
P1.2		zákonný úrok z prodlení	5 669,96
P1.3		nezaplacené zálohy na ZP od 5/2021	21 771,00
P2	2	Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc, tř. Kosmonautů 1151/6C,779 11 Olomouc	122 429,56
P2.1		Neuhrazené sociální pojištění	96 131,00
P2.2		zákonný úrok z prodlení	2 753,56
P2.3		nezaplacené zálohy na SP od 5/2021	23 545,00
P3	3	Hello bank! / BNP Paribas PF SA, o.z., IČ: 03814742, sídlem Karla Engliša 5/3208, 150 00 Praha 5	110 218,40
P3.1		Dlužná částka na úvěrovém účtu	92 270,06
P3.2		smluvní úrok z prodlení	17 948,34
Celkem			335 647,03

Zdroj: vlastní zpracování

Zpráva o oddlužení a o přezkumu byla zveřejněna v insolvenčním rejstříku 4. května 2022. Odměna insolvenčního správce za přezkoumané přihlášky činila 907,50 Kč a bude postupně hrazena v rámci prvního roku oddlužení.

Usnesení o zprávě o oddlužení a o přezkumu a zároveň usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 5. června 2022. Soud tímto usnesením uložil insolvenčnímu správci následující povinnosti:

- zřízení zvláštního bankovního účtu
- aby si měsíčně ponechal z obdržené částky od dlužníka 900 Kč jako zálohu na odměnu a náhradu hotových výdajů, případně navýšenou o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je insolvenční správce povinen z odměny a z náhrady hotových výdajů odvést podle zvláštního právního předpisu, pakliže je jejím plátcem.

Dále insolvenční soud uložil prostřednictvím zveřejněného usnesení dlužníkovi – panu Chudému následující povinnosti:

- aby příjmy podléhající oddlužení v rozsahu, v němž podléhají oddlužení, vyplácel insolvenčnímu správci, a to počínaje měsícem **červnem 2022** bez zřetele k právní moci tohoto usnesení

- aby po dobu trvání účinků schválení oddlužení předkládal insolvenčnímu správci vždy k 15. lednu a k 15. červenci kalendářního roku přehled svých příjmů za uplynulých 6 kalendářních měsíců.

Splátkový kalendář, jehož přílohou je i distribuční schéma, vypracoval insolvenční správce na základě podkladů o příjmech a výdajích pana Chudého a zároveň na základě přihlášených výší pohledávek věřitelů, aby byly z poměrné části všechny uspokojeny jako je zřejmé z tabulky č. 21.

Tabulka 21: Návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro nezajištěné věřitele

Návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro nezajištěné věřitele			
Příhláška číslo	Věřitel - název	Výše pohledávky	Podíl na dist. schématu
1.	Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, IČ: 47672234, Ostrava	102 999,07 Kč	30,6867 %
2.	Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc, Olomouc	122 429,56 Kč	36,4757 %
3.	Hello bank! / BNP Paribas PF SA, o.z., IČ: 03814742, Praha 5	110 218,40 Kč	32,8376 %
Celkem		335 647,03 Kč	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování

Predikce, jak bude pan Chudý oddlužení plnit v následujících letech, je po prvním přezkumném jednání promítnuta do Zprávy pro oddlužení a informuje insolvenční soud a věřitele o předpokládané míře uspokojení, viz tabulka č. 22.

Tabulka 22: Předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů

Předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů			
Výše životního minima:	3 860,00 Kč	Výše normativních nákladů na bydlení:	6 637,00 Kč
Předpokládaná výše měsíční splátky dlužníka:			9 800,00 Kč
	Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů bez podřízených pohledávek		Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů včetně podřízených pohledávek
Splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty	míra	výše	Počet měsíců nutných ke 100% uspokojení pohledávek
3 roky	95,2340 %	319 650,00 Kč	38
5 let	158,8723 %	533 250,00 Kč	
Zpeněžení majetkové podstaty	Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů bez podřízených pohledávek		Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů včetně podřízených pohledávek
		107,2555 %	107,2555

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5 Výpočet referenční srážky po 1. roce oddlužení

Od rozhodnutí o úpadku je dle insolvenčního zákona povinností propočítat výši splátky po první roce oddlužení, to znamená porovnat zálohovou splátku v roce 2022 a referenční splátku na rok 2023. V případě pana Chudého tak správce učiní přepočít v květnu 2023. Tento postup je v zájmu jak dlužníka, tak i insolvenčního správce, jelikož výsledkem bude skutečná částka, která má přijít na uspokojení věřitelů i odměnu insolvenčního správce. Pan Chudý si v případě, že by vyšla referenční srážka nižší, může zvolit, jestli bude dál měsíčně platit původní, tedy vyšší částku, nebo snížit měsíční částku na hodnotu výsledku z porovnání. Před výpočtem je nutné porovnat dosavadní zálohovou splátku se skutečnými výdaji za první rok oddlužení, kde se bude v případě pana Chudého jednat o údaje z přiznání k dani z příjmu za rok 2022.

Je zapotřebí zohlednit i výpočet platebních povinností za zdravotní a sociální pojištění za rok 2022. Roční vyměřovací základ pro výpočet výše záloh na zdravotní a sociální pojištění pana Chudého za rok 2022 činí 205 936 Kč $((591\,452\text{ Kč} - 179\,580\text{ Kč}) / 2)$. Vyměřovací základ pana Chudého, stejně jako za rok 2021, nepřesáhl roční minimální vyměřovací základ pro výpočet výše záloh na zdravotní pojištění, tedy 227 574 Kč $((37\,292\text{ Kč} / 2) \times 12)$, tudíž nevzniká nedoplatek při platbách minimální výše záloh. Pan Chudý si

v roce 2022 navýšil platby měsíčních záloh za sociální pojištění na 5 000 Kč, aby předcházel placení velkých nedoplatků. Jelikož roční vyměřovací základ OSVČ přesáhl roční minimální vyměřovací základ pro výpočet záloh sociálního pojištění, 113 787 Kč $((37\,292\text{ Kč} / 4) \times 12)$, měla měsíční záloha činit 5 012 Kč. Vznikl tedy nedoplatek 134 Kč, který pan Chudý uhradí ze své nezabavitelné částky, vše přehledně v tabulce č. 23 (tabulka z pohledu pana Chudého).

Tabulka 23: Výpočet měsíčních záloh na sociální a zdravotní pojištění za rok 2022

Věc	výpočet	částka v Kč
Roční vyměřovací základ pro výpočet výše záloh na zdravotní a sociální pojištění OSVČ	$(591\,452 - 179\,580) / 2$	205 936 Kč
Roční minimální vyměřovací základ pro výpočet výše záloh zdravotního pojištění	$(37\,929 / 2) \times 12$	227 574 Kč
Roční minimální vyměřovací základ pro výpočet výše záloh sociálního pojištění	$(37\,929 / 4) \times 12$	113 787 Kč
Výpočet měsíčních záloh zdravotního pojištění	$227\,574\text{ Kč} \times 13,5\%$	2 627 Kč
Výpočet měsíčních záloh sociálního pojištění	$205\,936\text{ Kč} \times 29,2\%$	5 012 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Insolvenční správce při výpočtu zabavitelné částky musí vydělit roční zisk počtem měsíců za sledované zdaňovací období. To znamená po 12 měsících odečíst od průměrného měsíčního zisku nezabavitelnou částku připadající na jednotlivé období. Insolvenční správce tak učiní pomocí kalkulátoru splátek dostupného na www.justice.cz, kde lze nastavit pro jednotlivé výpočty období tak, aby souhlasilo s aktuálně danou nezabavitelnou částkou.

Při výpočtu referenční srážky insolvenční správce pracuje se třemi tabulkami. V první tabulce si od základu daně pana Chudého odečte zaplacené zálohy na sociálním a zdravotním pojištění a stanoví si měsíční disponibilní příjem. Tato částka, konkrétně 26 696 Kč, se rozdělí na třetiny, kdy dvě třetiny představují částku zabavitelnou pro splátky pro oddlužení a zbylá jedna třetina je nezabavitelnou částkou, která měsíčně zůstává panu Chudému, viz tabulka č. 24. Tato tabulka však pro insolvenčního správce má pouze orientační hodnotu, jelikož zde výpočet nezohledňuje životní minimum dlužníka.

Tabulka 24: Výpočet referenční srážky pro období 2023

Referenční srážka pro rok 2023	
Příjmy	591 452 Kč
Výdaje (skutečné výdaje)	179 580 Kč
Základ daně	411 872 Kč
Zaplacené zálohy na ZP	31 524 Kč
Zaplacené zálohy na SP	60 000 Kč
Mezivýpočet	320 348 Kč
Měsíčně	26 696 Kč
Nezabavitelná částka	8 898,56 Kč
Zabavitelná částka	17 797,11 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Druhá – pomocná tabulka č. 25 slouží jako kontrolní, kde se do výpočtu nezabavitelné částky zahrnují i zákonné částky jako je základní částka na dlužníka a vyživované osoby. Základní částka na dlužníka neboli nezabavitelné minimum představuje tři čtvrtiny ze součtu životního minima a normativních nákladů na bydlení. Pomocná tabulka však slouží jako rozhodná pro stanovení referenční srážky, jelikož se zde počítá s vyživovanými osobami, u první tabulky nikoliv.

Tabulka 25: Pomocná tabulka pro stanovení nezabavitelné částky pro výpočet referenční srážky 2023

Věc	výpočet	částka v Kč/měsíc
průměrný měsíční příjem	411 872/12	34 322,67 Kč
základní částka na dlužníka	$\frac{3}{4} \times (3\ 860 + 6\ 637)$	7 872,75 Kč
vyživovaná osoba	$\frac{1}{3} \times 7\ 872,75 \times 2$	5 248,50 Kč
částka pro výpočet zabavitelné částky	$34\ 322,67 - (7\ 872,75 + 5\ 248,50)$	21 201,42 Kč
zabavitelná částka 2/3	$\frac{2}{3} \times 21\ 201,42$	14 134,28 Kč
nezabavitelná	$\frac{1}{3} \times 21\ 201,42$	7 067,14 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě metodického výpočtu z pokynů justice.cz

Porovnání placené zálohové splátky pro oddlužení v roce 2022 a kontrolní referenční srážky pro stanovení nové zálohové splátky pro oddlužení v roce 2023 je přehledně v tabulce č. 26.

Tabulka 26: Porovnání zálohové splátky 2022 a referenční srážky 2023

věc	splátka měsíčně	za 12 měsíců
Zálohová splátka pro rok 2022	9 800 Kč	117 600 Kč
Referenční srážka v roce 2023	14 100 Kč	169 200 Kč
rozdíl	nedoplatek	51 600 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V porovnání zálohové splátky během roku 2022 a skutečných výdajů v roce 2022 – po prvním roce oddlužení, vyšla najevo skutečnost, dle které má pan Chudý povinnost doplatit rozdíl z předchozí a nově výsledné splátky, který činí 51 600 Kč. Jelikož v tu chvíli již bude známa skutečnost, že se bude brzy zpeněžovat majetek pana Chudého, nedoplatek bude uhrazen z prodeje vozidla. Pro rok 2023 bude mít pan Chudý povinnost měsíčně hradit na bankovní účet insolvenčního správce částku 14 100 Kč, počínaje měsícem červen 2023.

Po prvním roce oddlužení, tedy v květnu 2023, zaplatí pan Chudý celkem 117 600 Kč. Tato částka se však měsíčně rozpočítává mezi nezletilého syna, který má měsíčně nárok na běžné výživné ve výši 2 000 Kč, odměnu insolvenčního správce (1 089 Kč) a až poté se přerozděluje mezi přihlášené věřitele. Přehledně je případ pana Chudého vypočítán v tabulce č. 27.

Tabulka 27: Uspokojení po prvním roce oddlužení

po prvním roce oddlužení (k 05/2023)		
věc	měsíčně	za rok
průměrný příjem	26 696,00 Kč	320 352,00 Kč
zálohová splátka pro oddlužení	9 800,00 Kč	117 600,00 Kč
nedoplatek		- 51 600,00 Kč
odměna insolvenčního správce	1 089,00 Kč	13 068,00 Kč
odměna za přezkoumané přihlášky		907,50 Kč
běžné výživné	2 000,00 Kč	24 000,00 Kč
případlo na věřitele	6 711,00 Kč	79 624,50 Kč
přihlášeno		335 647,03 Kč
zbývá k uspokojení		256 022,53 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Zbylé pohledávky, v celkové výši 256 022,53 Kč, budou uspokojeny zpeněžením majetkové podstaty, konkrétně vozidlem ve vlastnictví pana Chudého.

4.1.6 Elektronická aukce na vozidlo pana Chudého

Mezi nejčastější způsoby zpeněžení majetkové podstaty v oddlužení patří v praxi prodej majetku mimo dražbu, a to konkrétně pomocí elektronické aukce. Insolvenční správce je povinen zajistit co nejvyšší výtěžek ze zpeněžení a dosáhnout tak co největšího uspokojení pohledávek věřitelů.

Dle § 3 odst. 2 písm. b náleží insolvenčnímu správci ze zpeněžení majetku mimo dražbu od 0 Kč do 500 000 Kč 15 % z prodejní ceny. Ze zbytkové částky se uspokojí pohledávky věřitelů přihlášených do oddlužení. V případě, že se všichni nezajištění věřitelé uspokojí, a ještě ze zpeněžení zbyde finanční částka, připadá dlužníkovi po splnění oddlužení, v tomto případě po schválení konečné zprávy, jelikož dojde ke zpeněžení majetku dle § 286 IZ. To znamená jako v konkursu.

V praxi se nejčastěji při elektronické aukci vyvolávací cena rovná dvěma třetinám z odhadní ceny, viz tabulka č. 28. U zpeněžení majetkové podstaty pana Chudého se bude začínat na 360 000 Kč. Elektronická aukce na automobil ve vlastnictví pana Chudého, který není součástí obchodního majetku, proběhne v 9:00 dne 21. června 2023 na portále okdrazby.cz a skončí v 10:00.

Tabulka 28: Identifikace majetku ke zpeněžení

Č.	Majetek ke zpeněžení	ks	Pořizovací cena	Rok pořízení	Odhadovaná cena
1.	Audi A3 Sportback, rok výroby 2020	1	705 900 Kč	2020	540 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Vůz bude vydražen a prodán za 420 000 Kč.

Tabulka 29: Přerozdělení vytěžené částky ze zpeněženého majetku

věc	částka
Zpeněžení majetkové podstaty	420 000,00 Kč
běžné výživné za měsíce 5-6/2023 (-)	4 000,00 Kč
Odměna insolvenčního správce	63 000,00 Kč
DPH 21 % z odměny insolvenčního správce	13 230,00 Kč
Odměna insolvenčního správce celkem (-)	76 230,00 Kč
Rozdíl zálohové splátky a referenční srážky (-)	51 600,00 Kč
Uspokojení pohledávek věřitelů (-)	256 022,53 Kč
Zůstává dlužníkovi	32 147,47 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Prodej vozidla ve vlastnictví pana Chudého zajistí 420 000 Kč k přerozdělení mezi úhradu běžného výživného, přihlášené věřitele, insolvenčního správce a pana Chudého následovně (tabulka č. 29):

- Běžné výživné za měsíce květen a červen 2023 v částce 4 000 Kč, která bude odeslána na bankovní účet matky;
- Odměna insolvenčnímu správci ve výši 63 000 Kč, což je 15 % z vydražené částky, ke které bude ještě připočtena daň z přidané hodnoty v hodnotě 13 230 Kč, celkově ve výši 76 230 Kč;
- Ze zbývajících částí se uspokojí přihlášené pohledávky věřitelů ve výši 256 022,53 Kč na jednotlivé bankovní účty věřitelů, tudíž celkem uspokojeno ze 100 %;
- Zbytek peněžních prostředků náleží panu Chudému, takže na bankovní účet pana Chudého bude přičteno 32 147,47 Kč.

4.1.7 Daňové povinnosti až do konce oddlužení

Úpadek Oldřicha Chudého byl zjištěn ke dni 1. února 2022, následně usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku dne 5. června 2022, kde insolvenční soud vyzývá dlužníka k placení zálohové splátky počínaje měsícem červen 2022. Z důvodů zpeněžení majetku a výše vypsání lze předpokládat trvání oddlužení do června 2023. Pan Chudý by měl v zásadě dodržet tyto lhůty v závislosti na daňových povinnostech, vypočtených na základě predikce příjmů a výdajů:

1. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 1. 2022
2. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2021

Daňové přiznání za zdaňovací období 2021 podal pan Chudý prostřednictvím své datové schránky dne 11. 4. 2022. Při jeho příjmech ve výši 569 452 Kč a výdajích 176 680 Kč mu byl vyplacen daňový bonus v částce 8 979 Kč. Avšak ještě před touto povinností informoval správce daně o zahájení insolvenčního řízení odesláním daňového přiznání za období 1. 1.-31. 1. 2022 s příjmy 46 202 Kč a výdaji 16 700 Kč. Daňový bonus obdržel ve výši 1 032 Kč.

3. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2022

Dne 10. 4. 2023 odešle pan Chudý řádně daňové přiznání za zdaňovací období celý rok 2022 s příjmy ve výši 591 452 Kč a výdaji 179 580 Kč. Odečte si již vyplacený

daňový bonus z 5. 5. 2022 ve výši 1 032 Kč a výsledný daňový bonus v částce 8 082 Kč mu bude připsán na bankovní účet.

4. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2023

V roce 2024 bude pan Chudý základ daně vypočítávat z příjmů z podnikání ve výši 599 670 Kč a výdajů 205 480 Kč. Ke svým příjmům nebude přičítat zbytek ze zpeněžení vozidla, jelikož jej před prodejem vlastnil více jak jeden rok, tudíž je vozidlo osvobozeno od zdanění. Daňový bonus obdrží ve výši 14 796 Kč.

4.1.8 Možná alternativa během oddlužení – přerušení oddlužení

V praxi mohou nastat i situace, kdy dlužník nemá nadále dostatek finančních prostředků na uspokojování věřitelů v rámci oddlužení. Důvody pro přerušení oddlužení mohou být různé, a proto pro představení dopadů nepříznivých podmínek na insolvenční řízení byla zvolena příkladová situace, kdy pan Chudý požádá insolvenční soud o přerušení oddlužení.

V rámci jedné zakázky došlo k prodlení s proplacením faktur panem Chudým, konkrétně se jednalo o nezaplacení ze strany investora stavby developerovi, a tudíž developer neměl finanční prostředky na uhrazení faktur všech zúčastněných pracovníků stavby. Pan Chudý tedy neobdržel značnou část svého příjmu, a to opakovaně. Kontaktoval insolvenční kancelář s touto situací, společně s insolvenčním správcem sepsal žádost o přerušení oddlužení, kterou adresoval soudu prostřednictvím datové schránky insolvenčního správce a pracoval na jiných – menších zakázkách.

Přerušení oddlužení by trvalo od 1. 8. 2022 do 31. 1. 2023, kdy v tomto časovém rozmezí měl pan Chudý možnost si ušetřit finanční prostředky, které by poté připadaly na splátky v oddlužení až do konce řízení či do zpeněžení majetkové podstaty. Za šest měsíců, kdy bylo oddlužení pana Chudého přerušeno, by byla dle insolvenčního zákona snížena odměna insolvenčního správce o 70 %, tudíž místo 1 089 Kč by platil pan Chudý měsíčně 326,7 Kč a měsíčně ušetřil na odměně 726,3 Kč. Pan Chudý by měl povinnost nadále hradit běžné výživné, tudíž by mu byla nadále srážena částka 2 000 Kč měsíčně. Od splátky věřitelům by byl na půl roku osvobozen. Pro oddlužení by pan Chudý našetřil 44 839,80 Kč, přehledně v tabulce č. 30.

Tabulka 30: Ušetřené finanční prostředky po dobu přerušného oddlužení

Našetřeno za 6 měsíců		
Zálohová splátka	9 800,00 Kč	nehradí
Běžné výživné	2 000,00 Kč	hradí nadále
Snížená odměna	326,70 Kč	hradí nadále
Ušetřeno za měsíc	7 473,30 Kč	výpočet= 9800-2000-326,70
Ušetřeno za 6 měsíců	44 839,80 Kč	

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Případová studie fiktivního subjektu 2 – Michaela Bohatá

Druhá studie se bude zabývat vyřešením dluhové pasti, ve které se ocitla fiktivní osoba samostatně výdělečně činná – paní Bohatá. V začátcích svého podnikání, a především pro nastartování živnosti, využila paní Bohatá podnikatelský úvěr, u kterého již v počátcích nedodržovala lhůty splatnosti. Jedním z důvodů byl nedostatek financí, jelikož jistá část příjmu paní Bohaté připadala na splátky speciálního automobilu pro příležitostné zakázky významného charakteru, kterým od roku 2017 již nedisponuje. Dlužná částka se poté navyšovala i u úvěru, který připadl na speciální vozidlo.

Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty a daňové povinnosti paní Bohaté budou řešeny a vysvětleny za období 2022 až 2025, jelikož v druhé polovině roku 2024 proběhne 100% uspokojení přihlášených pohledávek věřitelů ve formě zpeněžení majetkové podstaty paní Bohaté z dohody o narovnání. Níže je vytvořen metodický návrh na optimální průběh oddlužení s popisem jednotlivých kroků insolvenčního správce a paní Michaely Bohaté.

4.2.1 Popis osoby, podnikání, důvody vzniku závazků

Náplň vedlejší podnikatelské činnosti paní Bohaté je od roku 2014 grafický design, specificky tvorba webdesignu. Jako příjmy eviduje utržené finanční prostředky ze zakázek pro své zákazníky. V rámci daňového přiznání uplatňuje paušální výdaje ve výši 60 % z příjmů. Skutečné výdaje se skládají z výdajů spojených s provozem stolního počítače, především elektrina, poplatky za software či licenční platby vázající se ke grafickým či

textovým programům, které jsou potřebné pro podnikání paní Bohaté. Mezi další výdaje je zařazen i mobilní tarif, tiskárna, toner a papír.

Dalším měsíčním příjmem paní Bohaté je invalidní důchod druhého stupně, jelikož má omezenou pohyblivost na 60 %, a k přesunům v rámci krátké vzdálenosti využívá invalidní vozík. Příjmy z invalidního důchodu vyobrazuje tabulka č. 31 (tabulka z pohledu paní Bohaté).

Tabulka 31: Příjem č. 2 paní Bohaté: invalidní důchod 2. stupně

Příjem č. 2: invalidní důchod 2. stupně	
období	částka
01/2021	11 548 Kč
02/2021	11 548 Kč
03/2021	11 548 Kč
04/2021	11 548 Kč
05/2021	11 548 Kč
06/2021	11 548 Kč
07/2021	11 548 Kč
08/2021	11 548 Kč
09/2021	11 548 Kč
10/2021	11 548 Kč
11/2021	11 548 Kč
12/2021	11 548 Kč
Celkem	127 028 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pro přehled se níže nachází tabulka výpočtu daně z příjmu paní Bohaté, která má příjem z invalidního důchodu druhého stupně a vedlejší podnikatelské činnosti. Mezi zdanitelné příjmy však patří pouze příjem z podnikání, který dosahoval sumy 322 620 Kč. Výdaje byly vypočteny jako 60% částka z celkových příjmů, konkrétně 193 572 Kč. Paní Bohatá uplatňuje, mimo slevu na poplatníka, také slevu na invaliditu druhého stupně ve výši 2 520 Kč ročně. Daňová povinnost paní Bohaté za zdaňovací období 2021 činila 0 Kč, jelikož daň lze snižovat pouze do 0 Kč a žádné daňové zvýhodnění, díky kterému by jí vznikl nárok na daňový bonus, neuplatňuje. Výpočet v tabulce č. 32 níže (tabulka z pohledu paní Bohaté).

Tabulka 32: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2022

Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2022	
zdaňovací období: celý rok 2021	
Příjmy	322 620 Kč
Výdaje (paušální výdaje 60 %)	193 572 Kč
ZD	129 000 Kč
Daň	19 350 Kč
sleva na poplatníka (-)	27 840 Kč
sleva na invaliditu (-)	2 520 Kč
mezivýpočet	-11 010 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Michaela Bohatá nemá žádnou vyživovací povinnost. Žije v pronajaté bytové jednotce, jejímž vlastníkem je pan Bohatý, otec paní Bohaté.

Během roku 2022 docházely paní Bohaté do schránky výzvy za neuhrazené závazky a byla několikrát věřiteli upozorněna, že svou pohledávku budou řešit soudně. V tu chvíli se rozhodla svoje dluhy řešit a navštívila Člověk v tísní, o.p.s., aby jí s její situací pomohli a mohla vstoupit do oddlužení.

4.2.2 Sepis a podání insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení

Paní Michaela Bohatá doložila pro sepis insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení níže vypsane dokumenty, které jsou zároveň povinnými přílohami návrhu dle insolvenčního zákona:

1. Plnou moc – ve které zplnomocňuje sepisovatele insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení – Člověk v tísní, o.p.s., pobočka v Olomouci, k sepsání a podání insolvenčního návrhu na soud.
2. Čestné prohlášení – v tomto prohlášení paní Bohatá čestně prohlašuje, že byla seznámena se svými právy a povinnostmi v oddlužení a veškeré údaje a skutečnosti uvedené v insolvenčním návrhu jsou pravdivé.
3. Seznam zaměstnanců – ač žádné zaměstnance nemá, tak toto stanovisko musí uvést a stvrdit obyčejným podpisem.
4. Seznam majetku – v tomto seznamu, viz tabulka č. 33, paní Bohatá uvádí veškerý majetek ve svém vlastnictví, většina položek je však nezbytná pro udržení podnikání.

Tabulka 33: Seznam majetku paní Bohaté

Č.	Věc	Množství (ks)	Pořizovací cena	Rok pořízení	Odhadovaná cena
1.	Obvyklé vybavení domácnosti	1	18 000 Kč	2014	2 000 Kč
2.	Stolní počítač HP ProDesk 400 G7, k podnikání	1	18 490 Kč	2018	9 000 Kč
3.	Monitor 27" HP U27 4k Wireless, k podnikání	2	10 000 Kč	2018	5 000 Kč
4.	Příslušenství k pc	6	15 000 Kč	2018	6 000 Kč
5.	Tiskárna HP Color LaserJet Pro MFP M283fdw (7KW75A), k podnikání	1	13 600 Kč	2017	4 000 Kč
6.	Software, grafické balíčky Adobe, antivirus aj., k podnikání, placené každý rok		100 000 Kč	Obnova každý rok	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

5. Výpis z evidence rejstříku trestů – který je možné získat na jakékoliv pobočce CzechPOINT v rámci České pošty za správní poplatek 100 Kč nebo je možné si jej nechat zaslat do datové schránky po vyplnění formuláře na internetových stránkách veřejné správy gov.cz.
6. Listiny dokládající úpadek – pro doložení úpadku paní Bohaté stačilo v návrhu uvést pouze dva věřitele, konkrétně závazky ze smlouvy o zápůjčce, která byla i přílohou návrhu, a nezaplacená faktura za dodané zboží, která se také promítla mezi ostatními přílohami insolvenčního návrhu. Tabulka č. 34 obsahuje informace v takové podobě, v jaké by měly být i v insolvenčním návrhu.

Popis rozhodujících skutečností osvědčujících úpadek dlužníka:

Tabulka 34: Identifikace věřitelů paní Bohaté

Michaela Bohatá	Dlužnice je v úpadku ve formě:	Platební neschopnosti		
Dlužnice neplní závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti.				
Závazky dokazující úpadek:				
Č.	Věřitel	Důvod vzniku závazku	Datum splatnosti	Výše závazku
1.	Ondřej Kaczmar, nar. 5.12.1988, bytem Horní náměstí čp 583, 779 00 Olomouc	Smlouva o zápůjčce	31.12.2018	50 000 Kč
2.	KBK REAL GROUP s.r.o., IČ: 25849409, sídlem Mišákova 326/15, 779 00 Olomouc	Nezaplacená faktura za zboží	26.3.2016	40 292,85 Kč
Doplňující informace: Dlužnice má více jak dva věřitele a závazky jsou více než 3 měsíce po lhůtě splatnosti. Její příjem nestačí na pokrytí všech závazků u věřitelů, není schopna závazky hradit v plné výši, řádně a včas. Dlužnice odhaduje aktuální výši svých dluhů na 600 000 Kč.				

Zdroj: vlastní zpracování na základě dostupného formuláře Insolvenčního návrhu, justice.cz

7. Potvrzení o příjmech – které paní Bohatá potvrdí připojením daňového přiznání za předešlé zdaňovací období 2021, jako tomu běžně v praxi u OSVČ bývá. Dále připojí i faktury z roku 2022, a v neposlední řadě také potvrzení o vypláceném invalidním důchodu druhého stupně od Okresní správy sociální zabezpečení. Stanoviska ohledně příjmu by měly být v insolvenčním návrhu uvedeny ve formátu tabulek č. 35 a 36.

Tabulka 35: Údaje o všech příjmech paní Bohaté za posledních 12 měsíců

Celková výše příjmů:	300 588 Kč
Dlužnice má dva druhy příjmů:	
1. V roce 2021 činil čistý měsíční příjem dlužnice v podobě invalidního důchodu druhého stupně od ČSSZ 11 548 Kč/měsíčně. Od ledna 2022 byl zvýšen vyplácený důchod na 12 587 Kč/měsíc.	
2. Příjem z vedlejší podnikatelské činnosti, za rok 2021 ve výši 322 620 Kč, z toho 60% výdaje za rok 2021 činily 193 572 Kč. Skutečné výdaje za rok 2021 dosahovaly 149 060 Kč, tudíž čistý zisk byl 173 560 Kč.	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 36: Očekávané příjmy paní Bohaté v následujících 12 měsících

Celková výše příjmů:	356 604 Kč
Dlužnice očekává vyšší zisk oproti minulému období. Měsíční zálohovou splátku dlužnice navrhuje ve výši 10 400 Kč.	

Zdroj: vlastní zpracování

Manuální postup výpočtu zabavitelné částky a dále pro stanovení zálohové splátky je zřejmý z tabulky č. 37 níže:

Tabulka 37: Výpočet zabavitelné částky z příjmů paní Bohaté

Č.	věc	výpočet	částka/měsíc
1.	průměrný měsíční příjem	300 588/12	25 049,00 Kč
2.	základní částka na dlužníka	rozhodnutí nejvyššího soudu	9 416,25 Kč
3.	částka pro výpočet zabavitelné částky	25 049-9 416,25	15 632,75 Kč
4a.	zabavitelná částka (2/3 z 3.)	(2/3 x 15 632,75)	10 421,83 Kč
4b.	Celková nezabavitelná částka (náleží dlužnici)	(1/3 x 15 632,75)+9 416,25	14 627,17 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Podrobný popis okolností (tabulka č. 38), z nichž lze usuzovat výši hodnoty plnění, které při oddlužení obdrží nezajištění věřitelé paní Bohaté, včetně odůvodnění schopnosti splnit podmínku podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ:

Tabulka 38: Odůvodnění sepisovatele návrhu k navrhované zálohové splátce pro oddlužení

Michaela Bohatá	
Počet dlužníkem vyživovaných osob:	0
Výživné stanovené soudem (celková výše / počet osob)	0 Kč / 0
Výše odměny sepisovatele návrhu na povolení oddlužení:	0 Kč
Sepisovatel insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení: Člověk v tísni o.p.s.	
Navrhovaná měsíční splátka pro oddlužení:	10 400 Kč
Dlužnice je osoba samostatně výdělečně činná a pobírá invalidní důchod 2. stupně. Z těchto příjmů je její průměrný měsíční výdělek ve výši 29 717 Kč, proto zálohovou měsíční splátku navrhuje ve výši 10 400 Kč. Dlužnice nemá žádnou vyživovací povinnost.	
Měsíční splátka by v případě povolení oddlužení se zpeněžením majetkové podstaty činila 10 400 Kč (před odečtením 1089 Kč odměny insolvenčního správce.), kdy měsíčně by připadlo 1 089 Kč na odměnu insolvenčního správce a 9 311 Kč by připadalo k uspokojování pohledávek věřitelů. Za 3 roky by tak dlužnice zaplatila 36 x 9 311 = 335 196 Kč. Za 3 roky dokáže splatit 55,87 % svých závazků, pokud přihlášené pohledávky celkem nepřesáhnou 600 000 Kč.	

Zdroj: vlastní zpracování

Insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení byl odeslán na soud dne 16. 8. 2022 a byl zveřejněn 17. 8. 2022. Zveřejnění insolvenčního návrhu a návrhu na povolení oddlužení společně s vyhláškou o zahájení insolvenčního řízení znamená pro paní Bohatou přerušeni exekucí dle §109 insolvenčního zákona.

Usnesení o povolení oddlužení bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno 20. 9. 2022. Nabytí právní moci usnesení bylo stejného dne, tudíž tento den znamená nenavyšování úroků a jiných sankcí u dluhů paní Bohaté, a zároveň tento den představuje pro věřitele možnost si svou pohledávku za dlužníci přihlásit do oddlužení. Na přihlášení měli věřitelé čas do 20. 11. 2022. Pokud nějaký z věřitelů svou pohledávku přihlásit nestihl, již jinou možnost nemá a jeho pohledávka tak nebude v oddlužení uspokojena. Pokud paní Bohatá splní oddlužení, tak bude osvobozena i od placení právě těch pohledávek, které nebyly včas přihlášeny do oddlužení.

4.2.3 Řešení dopadu povolení oddlužení na daňovou povinnost paní Bohaté

Paní Bohatá má povinnost informovat o zahájení insolvenčního řízení Finanční úřad pro Olomoucký kraj územní pracoviště v Olomouci, a to prostřednictvím daňového tvrzení. Správně vyplněný formulář pošle přes portál datových schránek, nejpozději do třiceti dní od zveřejnění usnesení o povolení oddlužení. Jelikož usnesení bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku 20. 9. 2022, tak jako dílčí zdaňovací období bude mít paní Bohatá od 1. 1. 2022 do 19. 9. 2022. Dále na řádku č. 4 zvolí jako kód rozlišení typu daňového přiznání písmeno A, které informuje správce daně o začínajícím insolvenčním řízení paní Bohaté.

Pro účely oddlužení také není možné, aby paní Bohatá dokládala insolvenčnímu správci výdaje v 60% výši z příjmů. Insolvenční zákon jasně říká, že dlužník – paní Bohatá, má povinnost vykazovat skutečné výdaje z podnikání oproti svým příjmům. Avšak možnost pro uplatnění paušálních výdajů v 60% výši v daňovém přiznání k dani z příjmu pro finanční úřad stále paní Bohaté zůstává.

Svou evidenci příjmů a výdajů za rok 2022 tedy paní Bohatá sestavila pro potřeby oddlužení jako tabulku č. 39 níže (tabulka z pohledu paní Bohaté). Jelikož je paní Bohatá osobou pobírající invalidní důchod druhého stupně a samostatně výdělečnou činnost vykonává pouze jako vedlejší, není povinna hradit zálohy na zdravotní pojištění a měsíční výdaje má o takovou částku nižší. Zálohy na sociální pojištění však hradit řádně povinnost má, jelikož v roce 2021 byl roční hrubý měsíční zisk z vedlejší výdělečné činnosti paní

Bohaté ve výši 322 620 Kč a limitem pro nepovinnost hradit sociální pojištění bylo 85 058 Kč. Pro rok 2022 je rozhodující částka stanovena na 93 387 Kč.

Tabulka 39: Přehled příjmů a výdajů paní Bohaté za rok 2022

období měs./rok	příjmy ze SVČ	výdaje spojené se SVČ	zákonné zálohy na ZP	zákonné zálohy na SP	skutečné příjmy ze SVČ (zisk)
01/2022	25 500 Kč	20 000 Kč	0 Kč	2 928 Kč	2 572 Kč
02/2022	24 000 Kč	15 950 Kč	0 Kč	2 928 Kč	5 122 Kč
03/2022	28 800 Kč	10 135 Kč	0 Kč	2 928 Kč	15 737 Kč
04/2022	30 000 Kč	9 350 Kč	0 Kč	2 928 Kč	17 722 Kč
05/2022	28 500 Kč	10 150 Kč	0 Kč	2 928 Kč	15 422 Kč
06/2022	31 100 Kč	9 560 Kč	0 Kč	2 928 Kč	18 612 Kč
07/2022	36 600 Kč	9 990 Kč	0 Kč	2 928 Kč	23 682 Kč
08/2022	35 900 Kč	9 210 Kč	0 Kč	2 928 Kč	23 762 Kč
09/2022	36 700 Kč	8 640 Kč	0 Kč	2 928 Kč	25 132 Kč
10/2022	27 800 Kč	7 965 Kč	0 Kč	2 928 Kč	16 907 Kč
11/2022	29 500 Kč	6 000 Kč	0 Kč	2 928 Kč	20 572 Kč
12/2022	31 100 Kč	7 854 Kč	0 Kč	2 928 Kč	20 318 Kč
celkem	365 500 Kč	124 804 Kč	0 Kč	35 136 Kč	205 560 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Insolvenčnímu správci dodala i potvrzení o příjmech z invalidního důchodu druhého stupně od České správy sociálního zabezpečení. Paní Bohaté měsíčně náležel invalidní důchod ve výši 12 587 Kč, viz tabulka č. 40 (tabulka z pohledu paní Bohaté), který se nezahrnuje mezi příjmy podléhající zdanění, ale naopak do částky, ze které se vypočítává zabavitelná splátka pro oddlužení, se invalidní důchod zahrne.

Tabulka 40: Druhý příjem paní Bohaté: invalidní důchod 2. stupně 2022

invalidní důchod 2. stupně 2022	
období	částka
01/2022	12 587 Kč
02/2022	12 587 Kč
03/2022	12 587 Kč
04/2022	12 587 Kč
05/2022	12 587 Kč
06/2022	12 587 Kč
07/2022	12 587 Kč
08/2022	12 587 Kč
09/2022	12 587 Kč
10/2022	12 587 Kč
11/2022	12 587 Kč
12/2022	12 587 Kč
Celkem	151 044 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Při povolení oddlužení sestavila paní Bohatá daňové přiznání jako řádné, jehož účelem je informovat správce daně o zahájení insolvenčního řízení. Nepodala jej běžně – do 1. 4. 2023, ale 29. 9. 2022, jelikož měla třicetidenní lhůtu na podání, tedy do 19. 10. 2022. Zdaňovacím obdobím byly měsíce leden až září, kdy září bylo započítáno pouze do 19. dne, jelikož 19. 9. 2022 byl den předcházející zveřejnění usnesení o povolení oddlužení paní Bohaté. Celé daňové přiznání je k nahlédnutí v příloze č. 5.

Mezi příjmy započítala paní Bohatá všechny své příjmy z podnikání od 1. 1. 2022 do 19. 9. 2022, což se rovnalo výši 263 643 Kč. Skutečné výdaje od 1. 1. do 19. 9. 2022 dosahovaly výše 99 817 Kč, avšak pro správce daně smí paní Bohatá stále uplatňovat paušální výdaje v 60% výši příjmů, 158 186 Kč. Základ daně byl vyčíslen na 105 457 Kč, a to rozdílem příjmů a výdajů, zaokrouhleně na celé sto koruny směrem dolů 105 400 Kč. Ze základu daně byla vypočtena 15% daň, od které paní Bohatá odečetla slevu na poplatníka a slevu na invaliditu v odpovídající částce připadající na rok 2022, avšak poměrově vypočtena na dané zdaňovací období. Výsledná daňová povinnost vznikla v částce 0 Kč. Výpočet daně z příjmů paní Bohaté je přehledně zobrazen v tabulce č. 41 (tabulka z pohledu paní Bohaté).

Tabulka 41: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (1.)

Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (1.)	
zdaňovací období: 1.1.2022-19.9.2022	
Příjmy	263 643 Kč
Paušální výdaje (60 %)	158 186 Kč
ZD	105 457 Kč
ZD zaokrouhlené na celé 100 Kč dolů	105 400 Kč
Daň	15 810 Kč
sleva na poplatníka (-)	23 130 Kč
sleva na invaliditu (-)	1 890 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Druhé daňové přiznání, viz tabulka č. 42 (tabulka z pohledu paní Bohaté), podává paní Bohatá 2. února roku 2023, kdy zdaňovacím obdobím je celý rok 2022 a vyplnění údajů do formuláře je totožné jako s každým jiným rokem. Výjimkou je odečtení již řádně uhrazené daňové povinnosti v roce 2022, pokud by vznikla. V tomto případě v prvním daňovém přiznání daňová povinnost nevznikla.

Tabulka 42: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (2.)

Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (2.)	
zdaňovací období: 1.1.2022-31.12.2022	
Příjmy	365 500 Kč
Výdaje (60 %)	219 300 Kč
ZD	146 200 Kč
Daň	21 930 Kč
sleva na poplatníka (-)	30 840 Kč
sleva na invaliditu (-)	2 520 Kč
Daňová povinnost	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Za předpokladu, že by paní Bohatá neuplatňovala paušální výdaje, ale naopak skutečné výdaje, vznikaly by jí vysoké daňové povinnosti, kterým se může vyvarovat prostřednictvím paušálních výdajů, a to v souladu se zákonem.

4.2.4 Osobní jednání insolvenčního správce a paní Bohaté

Přezkumné jednání, které je součástí osobního jednání s insolvenčním správcem, proběhlo v úterý 20. 12. 2022 v kanceláři insolvenčního správce v Olomouci, kde insolvenční správce vysvětlil paní Bohaté její práva a povinnosti, které stvrdila svým podpisem v dokumentu Zápis o osobním jednání s dlužníkem. Dále se seznámila s obsahem dalších dokumentů, které taktéž opatřila svým podpisem:

1. Zpráva pro oddlužení
2. Zpráva o přezkumu
3. Seznam přihlášených pohledávek

Přílohou Zprávy pro oddlužení a o přezkumu je soupis majetkové podstaty paní Bohaté. Ve zprávě pro oddlužení do kolonky „potenciálně neplatné nebo neúčinné úkony dlužníka“ uvedl insolvenční správce následující stanovisko: Dlužnice darovala otci nemovitou věc zapsanou na LV č. 999, pro kat. území Olomouc, na základě darovací smlouvy ze dne 5.12.2018. Insolvenční správce posuzuje, zda se ze strany dlužnice mohlo jednat o neúčinný právní úkon a případně podá odpůřci žalobu. Blíže se této situaci věnuje kapitola 4.2.6. Žaloba na neúčinnost právního úkonu.

V praxi je běžnou situací nevědomost dlužníků o všech svých závazcích. Mnohokrát se pak u přezkumného jednání s insolvenčním správcem podivují nad mnohostí přihlášených

věřitelů a také výši přihlášených pohledávek. Seznam přihlášených pohledávek věřitelů paní Bohaté představuje tabulka č. 43.

Tabulka 43: Seznam přihlášených pohledávek věřitelů paní Bohaté

přihlášená pohledávka	věřitel	věřitel název	Přihlášeno (Kč)
		důvod vzniku pohledávky	
P1	1	KBK REAL GROUP s.r.o., IČ: 25849409, sídlem Mišákova 326/15, 779 00 Olomouc	40 292,85
P1.1		Neuhrazená faktura za zboží – jistina	21 735,00
P1.2		úrok z prodlení	8 211,45
P1.3		náklady vymáhacího řízení	10 346,40
P2	2	Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc, tř. Kosmonautů 1151/6C, 779 11 Olomouc	28 527,75
P2.1		Neuhrazené zálohy na sociální pojištění 2019	11 460,00
P2.2		zákonný úrok z prodlení	3 117,75
P2.3		Neuhrazené zálohy na sociální pojištění 2020	12 216,00
P2.4		zákonný úrok z prodlení	1 734,00
P3	3	Ondřej Kaczmar, nar. 5.12.1988, bytem Horní náměstí čp 583, 779 00 Olomouc	59 308,22
P3.1		Závazek ze smlouvy o zápůjčce	50 000,00
P3.2		smluvní úrok z prodlení	9 308,22
P4	4	Zaplo Finance s. r. o., 5. května 1746/22, 140 00 Praha 4 - Nusle; IČ 294 13 575	403 800,00
P4.1		Neplněné podmínky na základě smlouvy o úvěru	120 000,00
P4.2		smluvní úrok z prodlení, 0,1 % p.d.	283 800,00
P5	5	CreditKasa s.r.o., IČO 048 23 541, se sídlem Hradecká 2526/3, Praha 3, Vinohrady, PSČ 130 00	232 950,00
P5.1		Neúhrada splátek k podnikatelskému úvěru	100 000,00
P5.2		smluvní úrok z prodlení, 0,05 % p.d.	132 950,00
Celkem			764 878,82

Zdroj: vlastní zpracování

Zpráva o přezkumu a pro oddlužení bude zveřejněna v insolvenčním rejstříku dne 10. 1. 2023. Prostřednictvím této zprávy informuje insolvenční soud o budoucím průběhu oddlužení insolvenční správce a zároveň také věřitele i veřejnost, jelikož insolvenční rejstřík je zcela přístupný široké veřejnosti. Součástí predikce plnění oddlužení je předpoklad míry uspokojení věřitelů a návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro věřitele sestavený insolvenčním správcem, viz tabulka č. 44.

Tabulka 44: Předpokládaná míra uspokojení věřitelů a návrh distribučního schématu pro oddlužení

Předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů			
Výše životního minima:	3 860,00 Kč	Výše normativních nákladů na bydlení:	6 637,00 Kč
Předpokládaná výše měsíční splátky dlužníka:			104,00 Kč
	Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů bez podřízených pohledávek		Z celkové výše přezkoumaných pohledávek nezajištěných věřitelů včetně podřízených pohledávek
Splátkový kalendář se zpeněžením majetkové podstaty	míra	výše	Počet měsíců nutných ke 100% uspokojení pohledávek
3 roky	44,5495 %	340 750 Kč	81
5 let	74,3582 %	568 750 Kč	
Návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro nezajištěné věřitele			
Příhláška číslo	Věřitel - název	Výše pohledávky	Podíl na dist. schématu
1.	KBK REAL GROUP s.r.o., IČ: 25849409, Olomouc	40 292,85 Kč	5,2678 %
2.	Okresní správa sociálního zabezpečení Olomouc, Olomouc	28 527,75 Kč	3,7298 %
3.	Ondřej Kaczmar, nar. 5.12.1988, Olomouc	59 308,22 Kč	7,7539 %
4.	Zaplo Finance s. r. o., IČ 29413575, Praha 4 - Nusle	403 800,00 Kč	52,7927 %
5.	CreditKasa s.r.o., IČO 04823541, Praha	232 950,00 Kč	30,4558 %
Celkem		764 878,82 Kč	100,00 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě fiktivního případu a zprávy o přezkumu a oddlužení

Oddlužení bude schváleno dne 9. 2. 2023 pomocí zveřejnění Usnesení o zprávě o přezkumu a Usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Pro paní Bohatou to znamená povinnost hradit insolvenčnímu správci na speciální bankovní účet nastavenou zálohovou splátku ve výši 10 400 Kč měsíčně, počínaje měsícem únor 2023.

Paní Bohatá tak po 12 po sobě jdoucích měsících uhradí celkem 124 800 Kč. Měsíčně 1 089 Kč zůstává na účtu insolvenčního správce a 9 711 Kč insolvenční správce měsíčně přerozděluje mezi věřitele dle podílu na distribučním schématu.

4.2.5 Výpočet referenční srážky po 1. roce oddlužení

Od měsíce únor v roce 2023 bude paní Bohatá povinna odesílat částku 10 400 Kč na bankovní účet insolvenčního správce. To znamená, že ke kontrole splátky a jejího přepočtu dojde na začátku měsíce březen roku 2024. Pro získání hospodářského výsledku se od součtu příjmů z podnikání za rok 2023 ve výši 368 900 Kč a invalidního důchodu 163 044 Kč odečtou skutečné výdaje z podnikatelské činnosti v částce 125 804 Kč. Od hospodářského výsledku (406 140 Kč) budou odečteny uhrazené zálohy na sociální pojištění a výsledná částka se vydělí 12. pro získání měsíčního disponibilního příjmu paní Bohaté. Tato částka, konkrétně 30 885 Kč, bude rozdělena na třetiny, kdy první třetina (10 295 Kč) představuje nezabavitelnou částku a zůstává paní Bohaté, druhé dvě třetiny (20 590 Kč) reprezentují předběžnou zabavitelnou částku (bez zohlednění základní částky na dlužnici), která by měla připadnout do oddlužení, viz tabulka č. 45.

Tabulka 45: Referenční srážka v roce 2024

Referenční srážka v roce 2024	
Příjmy z podnikatelské činnosti	368 900,00 Kč
Příjmy i invalidního důchodu 2. stupně	163 044,00 Kč
Výdaje (skutečné výdaje)	125 804,00 Kč
Hospodářský výsledek	406 140,00 Kč
Zaplacené zálohy na ZP	0 Kč
Zaplacené zálohy na SP	35 520,00 Kč
Mezivýpočet	370 620,00 Kč
Měsíčně	30 885,00 Kč
Nezabavitelná částka	10 295,00 Kč
Zabavitelná částka	20 590,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Prostřednictvím kontrolní tabulky (tabulka č. 46) si insolvenční správce vypočítá přesnou výši možné srazitelné částky z příjmu paní Bohaté, která dle metodického výpočtu a zaokrouhlení bude ve výši 17 300 Kč.

Tabulka 46: Pomocná tabulka pro stanovení nezabavitelné částky pro výpočet referenční srážky 2024

Věc	výpočet	částka/měsíc
průměrný měsíční příjem	406 140/12	33 845,00 Kč
základní částka na dlužníka	$\frac{3}{4} \times (3 860 + 6 637)$	7 872,75 Kč
částka pro výpočet zabavitelné částky	33 845 - 7 872,75	25 972,25 Kč
zabavitelná částka 2/3	$\frac{2}{3} \times 25 972,25$	17 314,83 Kč
nezabavitelná	$\frac{1}{3} \times 25 972,25$	8 657,42 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Paní Bohaté při porovnávání zálohové splátky, která měsíčně v roce 2023 činila 10 400 Kč a referenční srážky vyčíslené v roce 2024 na 17 300 Kč vznikl nedoplatek na splátkách pro oddlužení v celkové výši 82 200 Kč, viz tabulka č. 47. V případě, že by se v tu chvíli nefinalizovala dohoda o narovnání s panem Bohatým (jak bude vysvětleno v kapitole 4.2.6. Žaloba na neúčinnost právního úkonu a dohoda o narovnání), měla by paní Bohatá povinnost uhradit vzniklý nedoplatek. V takové situaci lze předpokládat, že by využila přerušení oddlužení, aby měla možnost si našetřit na uhrazení nedoplatku.

Tabulka 47: Porovnání zálohové splátky 2023 a referenční srážky 2024

věc	splátka měsíčně	za 12 měsíců
Zálohová splátka 2023	10 400 Kč	124 800 Kč
Referenční srážka 2024	17 300 Kč	207 600 Kč
rozdíl	nedoplatek	82 800 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Shrnující tabulka (tabulka č. 48) obsahuje výčet všech skutečností, které se týkaly plateb do oddlužení paní Bohaté, která za první rok oddlužení uhradila na účet insolvenčního správce celkem 117 600 Kč. Z této částky si insolvenční správce v období od února 2023 do ledna 2024 ponechal 13 068 Kč, které představují jemu náležející odměnu.

Tabulka 48: Uspokojení po prvním roce oddlužení paní Bohaté (k 01/2024)

po prvním roce oddlužení (k 01/2024)	měsíčně	za rok 2023
průměrný příjem	32 645,00 Kč	391 740,00 Kč
zálohová splátka pro oddlužení	10 400,00 Kč	117 600,00 Kč
nedoplatek		- 82 800,00 Kč
odměna insolvenčního správce	1 089,00 Kč	13 068,00 Kč
odměna za přezkoumané přihlášky		1 512,50 Kč
případlo na věřitele	9 311,00 Kč	111 732,00 Kč
Přihlášeno do oddlužení		764 878,82 Kč
zbývá k uspokojení pohledávek		653 146,82 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.6 Žaloba na neúčinnost právního úkonu a dohoda o narovnání

Paní Bohatá zatajila informaci o vlastnění nemovitého majetku v minulosti. Takovou skutečnost však paní Bohatá neuvedla v insolvenčním návrhu, a proto ji insolvenční soud vyzval k vyjádření se k tomuto majetku a žádal po paní Bohaté čtyři stanoviska:

1. jak s tímto nemovitým majetkem naložila,
2. kdy se tak stalo,

3. pokud nemovitý majetek převedla úplatně, jak naložila s obdrženými finančními prostředky,
4. pokud nemovitý majetek převedla bezúplatně, zda měla v době převodu splatné závazky u více věřitelů.

Paní Bohatá dala bytovou jednotku darem otci v roce 2018 a jako důvod uvedla, ve vyjádření na výzvu insolvenčního soudu, obavy ze svého zdravotního stavu a také návštěvy exekutorů.

Insolvenční soud zveřejňuje v průběhu posuzování úpadku dlužníka výpis z katastru nemovitostí zpětně za 5 let, a tak si mohl ověřit, že skutečným majitelem v minulosti byla paní Bohatá a v aktuální době je jím pan Bohatý, otec paní Bohaté.

Insolvenční soud oddlužení povolil, avšak pověřil insolvenčního správce prověřením případného neúčinného právního úkonu týkajícího se převodu nemovitého majetku, který patřil paní Bohaté, jelikož by při úmyslném odebrání majetku z majetkové podstaty paní Bohaté mohlo dojít k podezření na nepoctivý záměr a oddlužení by insolvenční soud zrušil. Mimo jiné by paní Bohatá úmyslným prodejem bytové jednotky odebrala věřitelům právo na uspokojení jejich pohledávek.

Otec paní Bohaté – pan Bohatý, bude mít možnost uzavřít dohodu s insolvenčním správcem a bytovou jednotku odkoupit či bude povinen majetek vrátit do majetkové podstaty paní Bohaté, aby mohlo být provedeno uspokojení věřitelů prodejem nemovité věci. V takovém případě dochází nejčastěji ke dvěma níže uvedeným způsobům řešení:

Varianta A: Dohoda o narovnání

Součástí dohody o narovnání je ujednání o stažení žaloby na neúčinnost právního úkonu a současně ujednání o úhradě všech přihlášených pohledávek věřitelů. Pan Bohatý zaplatí celkovou dlužnou částku – přihlášenou do oddlužení a byt si ponechá. Insolvenčnímu správci náleží 4 % z celkové složené částky + daň z přidané hodnoty z odměny (21 %). Celkem by tedy pan Bohatý měl složit 686 023,62 Kč na bankovní účet insolvenčního správce, viz tabulka č. 49.

Dohodou o narovnání budou zcela uspokojeni věřitelé a bytová jednotka zůstane ve vlastnictví pana Bohatého. Na rozdíl od varianty B paní Bohaté ničeho nezůstane.

Tabulka 49: Uspokojení dle varianty A – Dohoda o narovnání

věc	částka
Odměna insolvenčního správce ze zpeněžení	27 170,91 Kč
DPH 21 % z odměny insolvenčního správce	5 705,89 Kč
Odměna insolvenčního správce celkem	32 876,80 Kč
Věřitelé	653 146,82 Kč
Dohoda o narovnání	686 023,62 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Varianta B: Insolvenční soud uloží panu Bohatému povinnost vydat předmět žaloby – bytovou jednotku, ke zpeněžení.

To znamená vrácení bytové jednotky do majetkové podstaty paní Bohaté. Bytová jednotka bude poté zpeněžena v elektronické aukci (ok.dražby) dne 12. 2. 2024. Ze zpeněžení bude vyplacena odměna insolvenčnímu správci, ze zbylé částky se uspokojí věřitelé a zbytek bude vrácen paní Bohaté.

Varianta B je obdobná jako u prvního fiktivního případu – pana Chudého, tudíž bude v této diplomové práci řešena pouze výpočtem pro porovnání.

Byt je o výměře 35 m² a dispozici 1+1, v domě z roku 1975 v Olomouci. Odhadní cena dle odhadce je 1 250 000 Kč. Dvě třetiny z odhadní ceny jsou 833 333 Kč. Souhrn přerozdělení vytěžených finančních prostředků je přehledně v tabulce č. 50. Postup výpočtu přerozdělení z výtěžku ze zpeněžení bude následovný:

Prodej v elektronické aukci bude ve výši 970 000 Kč. Odměna insolvenčního správce ze zpeněžení od 500 000 Kč do 1 milionu Kč je v částkách 75 000 Kč + 9 % z výtěžku. Z odměny si insolvenční správce ještě vypočítá daň z přidané hodnoty, která je ze 162 300 Kč v částce 34 083 Kč. Celková odměna insolvenčního správce z prodeje majetku paní Bohaté je ve výši 196 383 Kč. Ze zbylých finančních prostředků budou uspokojeni věřitelé, a to ze 100 %. Výsledná částka, která zůstane paní Bohaté, je 120 470,18 Kč, se kterými může po oddlužení naložit, jak uzná sama za příhodné.

Tabulka 50: Uspokojení dle varianty B – zpeněžení majetku v aukci

věc	částka
Zpeněžení v elektronické aukci	970 000,00 Kč
Odměna insolvenčního správce	162 300,00 Kč
DPH 21 % z odměny insolvenčního správce	34 083,00 Kč
Odměna insolvenčního správce celkem	196 383,00 Kč
Uspokojení věřitelů	653 146,82 Kč
Zůstane paní Bohaté	120 470,18 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V porovnání varianty A a varianty B je zřejmé, že pro uspokojení věřitelů a splnění oddlužení je vhodná Varianta A i Varianta B. Pro insolvenčního správce je však lukrativnější Varianta B, jelikož mu vzniká vyšší odměna než ve variantě A o 163 506,20 Kč. Pro paní Bohatou by Varianta B sice znamenala nějaké finanční zajištění pro restart podnikání po oddlužení, avšak by přišla o cennou dlouhodobou investici, a tou je nemovitost. Naopak by paní Bohaté při Variantě A sice žádné zbylé finanční prostředky nezůstaly, nicméně bytová jednotka by byla ponechána ve vlastnictví pana Bohatého a lze předpokládat převod nemovité věci v budoucnu na paní Bohatou. Způsob zpeněžení však musí být se souhlasem věřitelů, kteří zvolili Variantu A – Dohodu o narovnání.

4.2.7 Daňové povinnosti až do konce oddlužení

Úpadek Michaely Bohaté byl zjištěn ke dni 20. září 2022, následně usnesení o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty bylo zveřejněno v insolvenčním rejstříku dne 9. 2. 2023, kde insolvenční soud vyzývá dlužníka k placení zálohové splátky počínaje měsícem únor 2023. Na základě výše vypsání lze předpokládat trvání oddlužení do března 2024. Paní Bohatá by tak měla dodržet níže vypsání lhůty v závislosti na daňových povinnostech, vypočtených na základě predikce příjmů a výdajů:

1. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-19. 9. 2022

Daňovým přiznáním za období 1. 1.-19. 9. 2022 informovala paní Bohatá správce daně dne 8. 10. 2022 o zahájení insolvenčního řízení. Základ daně ve výši 105 457 Kč vyměřila z příjmů z podnikatelské činnosti (263 643 Kč) a odečtením výdajů z podnikatelské činnosti 60 % z příjmů, jak činila do podání insolvenčního návrhu,

nikoliv skutečnými výdaji ve výši 99 817 Kč, které dokládá pro potřeby oddlužení. Výsledná daňová povinnost byla v částce 0 Kč.

2. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2022

V tomto daňovém přiznání vypočítala paní Bohatá svůj základ daně (146 200 Kč) z příjmů z podnikání (365 500 Kč), od kterých odečetla výdaje ve výši 60 % z příjmů z podnikání (219 300 Kč). Výsledná daňová povinnost nevznikne, respektive opět bude daňová povinnost 0 Kč.

3. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2023

Dle predikovaných příjmů z podnikání (368 900 Kč) a paušálních výdajů v 60 % z příjmů (221 340 Kč), bude základ daně vyčíslen na 147 560 Kč, zaokrouhleně 147 500 Kč. Daň bude ve výši 22 125 Kč a po odečtení slevy na poplatníka a slevy na invaliditu nevznikne paní Bohaté daňová povinnost.

4. Podat daňové tvrzení za období 1. 1.-31. 12. 2024

Splnění oddlužení paní Bohaté v březnu 2024 nemá žádný vliv na změny v daňovém přiznání. Paní Bohatá si tak může dále uplatňovat paušální výdaje, které uplatňovala před vstupem do oddlužení i během. To by znamenalo, že základ daně bude ve výši 144 200 Kč a po odečtení slevy na poplatníka, za předpokladu opětovného navýšení slevy, opět nevznikne paní Bohaté žádná daňová povinnost.

4.2.8 Účtování věřitelů o pohledávkách za dlužnicí v oddlužení

Pro představení je zpracován i způsob účtování věřitele o pohledávce za dlužnicí – paní Bohatou, a to v případě, že by neproběhlo zpeněžení majetku a tím uspokojení pohledávky ze 100 %. Tudíž se v tomto případě počítá s původním předpokládaným uspokojením 5,2678 %.

Věřitel, KBK REAL GROUP s.r.o., plátce DPH, přihlásil svou pohledávku do insolvenčního řízení dne 22. října 2022 jako pohledávku v celkové výši 29 946,45 Kč, viz. příloha č. 6. Pohledávku č. 1 činí jistina ve výši 21 735 Kč a úrok z prodlení je 8 211,45 Kč. Tato pohledávka je nepodřízená a vznikla z neuhrazené faktury za dodané zboží, která se stala splatnou dne 3. ledna 2015. Vymáhání pomocí advokáta vyšlo věřitele celkem na 10 346,40 Kč a charakterem této pohledávky jsou náklady vymáhacího řízení (Pohledávka č. 2), vykonatelnost od 23. února 2016. Tato částka však byla paní Bohatou uhrazena na základě Rozhodnutí soudu na bankovní účet advokáta, viz kroky 3.-5. v účtování, a proto tuto pohledávku věřitel již nepřihlašuje do insolvenčního řízení.

Věřitel svou přihlášku řádně přihlásil do insolvenčního řízení dne 22. října 2022 a ve chvíli, kdy byla pohledávka prohlášena za zjištěnou, má věřitel nárok na vytvoření opravné položky ve 100% hodnotě pohledávky. V účetnictví v případě využití opravné položky by věřitel od zaúčtování faktury za zboží vystavenou v minulosti postupoval následovně:

1. Věřitel nejprve zaúčtoval vydanou fakturu na účet 311 – *pohledávky z obchodních vztahů* (dále také jako „odběratel“) ve výši dodaného zboží 21 735 Kč vč. DPH, na účet 604 – *tržby za zboží* a na účtu 343 – *daň z přidané hodnoty* promítne při 21% zdanění daň z přidané hodnoty.

311	604	343
21 735	17 170,65	4 564,35

2. Jelikož pohledávka nebyla hrazena, věřiteli rostla hodnota účtu 644 – *smluvní pokuty a úroky z prodlení* a zároveň na účtu 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*, až do výše 8 211,45 Kč, které nepodléhají zdanění.

311	644
8 211,45	8 211,45

3. Pohledávka č. 2 – náklady z vymáhání vyplývají z vymáhacího řízení vedené u Okresního soudu v Olomouci po paní Bohaté, což se děje před zadáním podnětu k exekuci. Náklady byly celkem ve výši 10 346,40 Kč vč. DPH. Tyto náklady zaúčtuje věřitel na vrub nákladového účtu 518 – *ostatní služby* a účtu 343 – *daň z přidané hodnoty*, a ve prospěch účtu 321 – *Závazky z obchodních vztahů*. Věřitel tak účtuje, protože advokát vystavil fakturu za vymáhací řízení na základě rozhodnutí soudu.

321	518	343
10 346,40	8 550,74	1 795,66

4. Věřitel KBK REAL GROUP s.r.o. vystaví fakturu na výše uvedené náklady vymáhacího řízení proti paní Bohaté. V takovém případě bude ve svém účetnictví,

v návaznosti na 3. krok, postupovat následovně: pohledávku navýší o náklady z vymáhacího řízení zaúčtováním částky 10 346,40 Kč na vrub účtu 311 – *pohledávky z obchodních vztahů* a oproti tomu ve prospěch účtů 602 – *tržby z prodeje služeb* s již odečtenou daní z přidané hodnoty, kterou zaúčtuje na účet 343 – *daň z přidané hodnoty*.

311	602	343
10 346,40	8 550,74	1 795,66

5. Věřitel na základě Rozsudku Okresního soudu v Olomouci, kdy dlužnice prohrála spor, jejímž předmětem byla žaloba o určení pravosti a výše pohledávky, vystaví jednostranný zápočet, čímž budou strany pohledávky a závazky vyrovnány. Žalovaná paní Bohatá je povinna zaplatit žalobci KBK REAL GROUP s.r.o. Náklady vymáhacího řízení částku 10 346,40 Kč k rukám advokáta do 3 dnů od právní moci Rozsudku.

311	321
10 346,40	10 346,40

6. Jakmile je v insolvenčním rejstříku zveřejněná vyhláška o zahájení insolvenčního řízení, věřitel přihlásí svou pohledávku, viz příloha č. 6, řádně a včas příslušnému insolvenčnímu soudu, nejpozději však 2 měsíce od zveřejnění usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení.
7. Věřitel si po přihlášení své pohledávky do insolvenčního řízení může vytvořit opravnou položku ve 100% výši pohledávky, a to na vrub účtu 558 – *tvorba a zaúčtování zákonných opravných položek* a ve prospěch účtu 391 – *opravná položka k pohledávkám*, v částce 29 946,45 Kč.

391	558
29 946,45	29 946,45

8. Jelikož je očekávaná míra uspokojení tohoto věřitele v 5,2678% výši, tudíž dojde pouze k částečné úhradě pohledávky, věřitel provede účetní operace pro vyřešení situace ve třech krocích:

- a) Věřitel zaúčtuje část pohledávky, která mu byla v rámci insolvenčního řízení vrácena, to je 1 577,52 Kč na vrub účtu 221 – *peněžní prostředky na účtech* a ve prospěch účtů 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*.

311	221
1 577,52	1 577,52

- b) V účetnictví provede odpis části pohledávky, která nebyla v rámci oddlužení zaplacená. To je 28 368,93 Kč, pomocí účtů 546 – *odpis pohledávky* a 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*.

311	546
28 368,93	28 368,93

- c) Jelikož věřitel vytvořil opravnou položku, která již byla vypořádána, musí provést rozpuštění takové opravné položky ve výši (29 946,45 Kč), ve které byla vytvořena. Rozpuštění opravných položek se provádí pomocí stejných účtů, ale na opačných stranách, tudíž účet 391 – *opravná položka k pohledávkám* bude na straně MD a účet 558 – *tvorba a zaúčtování zákonných opravných položek* bude na straně Dal.

391	558
29 946,45	29 946,45

V případě, že by věřitel v rámci účetnictví nevyužil opravné položky, ale naopak odpis, tak by po uhrazení části pohledávky v oddlužení využil v účetnictví pouze odpis pohledávky v neuspokojené výši. Kroky v účetnictví od 1. až po 6. jsou v obou případech stejné.

7. Úhrady na pohledávku se zaúčtují na vrub účtu 221 – *peněžní prostředky na účtech* a ve prospěch účtu 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*. Míra uspokojení se očekává v 5,2678 %, to znamená 1 577,52 Kč.

311	221
1 577,52	1 577,52

8. Věřiteli vznikl nárok na odpis pohledávky po uspokojení poměrné části v oddlužení, aniž by musel tvořit opravnou daňovou položku. Odpis pohledávky promítne na MD účet 546 – *odpis pohledávky* a na D 311 – *pohledávky z obchodních vztahů*.

311	546
28 368,93	28 368,93

Pro přehlednost a porovnání při účtování s použitím opravné položky nebo odpisu je celý účet 311 vypracován jako tabulka č. 51 s pořadovými čísly jednotlivých účetních kroků, které se týkají pouze pohledávky za dlužnicí paní Bohatou.

Tabulka 51: Porovnání účtování při použití opravné položky či odpisu na účtu 311

311 (při použití opravné položky)		311 (při použití odpisu)	
1) 21 735		1) 21 735	
2) 8 211,45		2) 8 211,45	
4) 10 346,40		4) 10 346,40	
	5) 10 346,40		5) 10 346,40
	8a) 1 577,52		7) 1 577,52
	8b) 28 368,93		8) 28 368,93
	KS 0		KS 0

Zdroj: vlastní zpracování

Co se týče účtu 311, tak by počet účetních operací byl pro věřitele totožný za použití opravné položky i odpisu. Odlišnost spočívá v navazujících účtech, jejichž použití vyžaduje účtování při použití opravné položky. Při použití pouze odpisu (druhé varianty) by věřitel nemusel účtovat v tolika krocích.

Při uzavírání účetních knih musí odpovídat zůstatek účtu skutečnému stavu pohledávek za odběrateli.

Rozdíl ve využití opravných položek či jednorázového odpisu je nejen v účetních operacích, ale také v závěrkových výkazech. Pokud firma zvolí způsob účtování o pohledávce formou jednorázového odpisu, v závěrkovém výkazu – Rozvaha, bude neuhrazená pohledávka stále vykázána na řádku pohledávky z obchodních vztahů do doby, než účetní jednotka provede jednorázový odpis. Částka tak bude ovlivňovat výsledek hospodaření přímo, jelikož snižuje hodnotu pohledávek, a to nevratně.

Naopak při variantě tvorby opravné položky, která bude viditelná v rozvaze na řádku pohledávky z obchodních vztahů ve sloupci korekce, tak dojde k dočasnému snížení hodnoty pohledávek a výsledek hospodaření bude ovlivněn nepřímo.

4.3 OSVČ s vedením účetní evidence v konkursu či reorganizaci

Z hlediska teorie i praxe, konkrétně u dlužníků fyzických osob – podnikatelů vedoucích účetnictví povinně, není reálné, aby se taková osoba dostala do oddlužení. Možnosti způsobu řešení úpadku pro OSVČ s obratem nad 25 mil. Kč ročně jsou zejména konkurs či reorganizace. Jelikož žádný z dlužníků, který by vedl účetnictví a byl u něj zahájen konkurs či reorganizace pod správou společnosti Insolvenční servis v.o.s. neexistuje, byl proveden náročný průzkum insolvenčního rejstříku, během kterého se nepodařilo nalézt dlužníka, který vede účetnictví se zahájeným konkursem či reorganizací. Limitací je nemožnost náhledu do interního programu jiného insolvenčního správce, tudíž veškeré podklady a skutečnosti lze vyčíst pouze z dokumentů zveřejněných v insolvenčním rejstříku, což je pro tuto kapitolu diplomové práce nedostačující zdroj informací.

Je však faktem, že analýza případu či případů reorganizace fyzických osob – podnikatelů přesahují rámec a rozsah této práce a případně zasluhují vlastní tematické zpracování.

5 Výsledky a diskuse

5.1 Návrh neveřejného rejstříku pro posouzení bonity dlužníků po oddlužení pro bankovní a veřejné instituce

Na základě teoretických a praktických znalostí autorky práce a analýzy insolvenčních případů řešené firmou Insolvenční servis v.o.s. byly vytvořeny modelové případy, díky kterým mohly být stanoveny parametry pro vytvoření nového neveřejného rejstříku pro evidenci OSVČ po oddlužení pro bankovní a veřejné instituce. Dle skutečnosti, jak dlužník plnil oddlužení, a stanovisek insolvenčního správce, insolvenčních soudů a České bankovní asociace, je poté možné oddlužený subjekt považovat za bankovně spolehlivý a posoudit jeho bonitu i výši pravděpodobnosti k poskytnutí zvýhodněného podnikatelského úvěru pro rozšíření či restart podnikání po oddlužení.

Rejstřík by posuzoval a dále ukazoval veřejným institucím následující parametry:

- Zda dlužník během oddlužení:
 - Včasné uhradil všechny splátky v rámci oddlužení
 - Včasné hradil zálohy na sociální a zdravotní pojištění
 - Řádně platil daňové povinnosti
 - Neporušil či nebyl zvažován pro nepoctivý záměr
 - Řádně splácel výživné na děti
 - Včasné hradil zálohy na sociální a zdravotní pojištění
- Dále bude viditelné v evidenci:
 - Po kolika měsících bylo oddlužení splněno či nesplněno
 - Na kolik procent a jakým způsobem dlužník uspokojil své věřitele

Neveřejný rejstřík by mohl mít podobu a funkci například jako systém ARES, kdy po zadání identifikačních údajů by bylo zobrazeno vybraným institucím následující:

V případě pana Oldřicha Chudého:

OLDŘICH CHUDÝ	IČ: 888 88 881	Nar. 21.5.1972, Olomouc
Věc	Výsledek	poznámka
Oddlužení splněno po	17 měsících	
Uspokojení věřitelů	100 %	Prodejem majetku
Včasné hrazeny splátky v oddlužení	✓	
Včasné hrazené zálohy na ZP	X	Pouze 2x
Včasné hrazené zálohy na SP	X	Pouze 2x
Řádně uhrazené daňové povinnosti	X	Pouze 1x
Řádně hrazené výživné	✓	
Stanovisko insolvenčního správce	doporučuje	
Stanovisko insolvenčního soudu	doporučuje	
Stanovisko České bankovní asociace	doporučuje	

Zdroj: vlastní zpracování

V případě paní Michaely Bohaté:

MICHAELA BOHATÁ	IČ: 888 88 882	Nar. 13.8.1988, Olomouc
Věc	Výsledek	poznámka
Oddlužení splněno po	19 měsících	
Uspokojení věřitelů	100 %	Prodejem majetku
Včasné hrazeny splátky v oddlužení	X	4x
Včasné hrazené zálohy na ZP	–	odpuštěno
Včasné hrazené zálohy na SP	✓	
Řádně uhrazené daňové povinnosti	✓	
Řádně hrazené výživné	–	Bez vyživovací povinnosti
Stanovisko insolvenčního správce	nedoporučuje	
Stanovisko insolvenčního soudu	nedoporučuje	
Stanovisko České bankovní asociace	nedoporučuje	

Zdroj: vlastní zpracování

Bankovní instituce by se po seznámení s přehledem z neveřejného rejstříku mohly rozhodnout, jestli budou dále prověřovat bonitu, například pana Chudého, nebo je o nespolehlivosti již přesvědčila jednotlivá stanoviska insolvenčních institucí či bankovní asociace, jako v případě paní Bohaté. Banky by také mohly mít speciálně zvýhodněné úvěrové programy pro oddlužené osoby. Z výše uvedených důvodů je také předpokládán nárůst klientely bankovních institucí.

Takový rejstřík by také zamezil rovnocennému pohledu na dlužníky po úspěšně ukončeném oddlužení, jelikož v praxi je viditelnost oddlužených subjektů zobrazena v insolvenčním rejstříku dalších pět let bez dalšího rozlišení. Jak dlužník plnil lze zjistit až po pročetí jednotlivých zpráv o oddlužení či usnesení o splnění oddlužení při procházení každého případu zvlášť. Nový neveřejný rejstřík by tuto komplikaci odboural a jednotlivé instituce by tak měly informace o oddlužení přehledně dostupné.

Dalším přínosem by uvedení navrhovaného rejstříku v režii justice mohla být motivace, jako jedna z dalších dosavadních motivací, jako je již snížená hranice uspokojení či plánované zkrácení oddlužení. Pro dlužníky by tak záznam, který by byl doporučující od všech zúčastněných stran, mohl znamenat vyšší snahu o větší upokojení věřitelů. Pravděpodobný by mohl být i větší zájem ze strany dlužníků o oddlužení s vidinou doporučujícího záznamu v novém rejstříku.

5.2 Časový harmonogram činností insolvenčního správce

V mnoha situacích je psáno, že autor řešení je insolvenční správce. Skutečnost je taková, že insolvenční správce sice disponuje veškerou zodpovědností, ale každý insolvenční správce má u sebe asistentku, či asistenta, na kterého deleguje některé z činností. Jsou však situace, u kterých má zákonem danou povinnost insolvenční správce být, například osobní jednání insolvenčního správce a dlužníka. Pro vytvoření návrhu časového harmonogramu povinností a činností insolvenčního správce byl zvolen fiktivní případ pana Chudého, ze kterého je harmonogram odvozen.

1. Do 14. 2. 2022:
 - a. Zřízení speciálního bankovního pod účtu, na který bude pan Chudý odesílat zálohovou splátku a ze kterého budou odesílány splátky věřitelům
 - b. Informovat pana Chudého o jeho povinnostech a platebních údajích (číslo bankovního účtu, částku, splatnost)
 - c. Obeslat příslušné instituce pro zjištění majetku (například Katastrální úřad, registr vozidel apod.)
2. Do 14. 4. 2022:
 - a. Obhlídka obydlí dlužníka (pořízení fotografií)
 - b. Zkompletovat přezkumné listy (příhlášky pohledávek věřitelů přezkoumané insolvenčním správcem)
 - c. Zkompletovat Zprávu o přezkumu a zprávu pro oddlužení

- d. Informovat pana Chudého o dodání příjmů a výdajů od 1.1.-13. 4. 2022
- 3. Do 15. 12. 2022
 - a. Kontaktovat pana Chudého a zjištění jeho aktuální finanční situace pro posouzení jeho maximální snahy o uspokojení pohledávek věřitelů
 - b. Zkompletovat Zprávu o plnění oddlužení (pro insolvenční soud) jakožto výsledek dohledu nad dlužníkem
- 4. Do 31. 5 2023
 - a. Informovat insolvenční soud o zpeněžení movitého majetku pana Chudého
 - b. Připravit a podepsat smlouvu o zprostředkování prodeje
- 5. Do 31. 6. 2023
 - a. Zkompletovat Zprávu o zpeněžení majetku pana Chudého a návrhu na splnění oddlužení a osvobození pana Chudého od placení zbytku pohledávek

Činnosti a povinnosti insolvenčního správce u případu paní Bohaté jsou obdobné, lišily by se pouze v časovém horizontu.

6 Závěr

Diplomová práce si kladla za cíl vytvořit fiktivní příklady pro analýzu průběhu oddlužení podnikajících fyzických osob, specifikovat jejich povinnosti a navrhnout optimální možnost fyzické osoby – podnikatele pro restart podnikání po úspěšném procesu oddlužení.

Teoretické a praktické znalosti autorky byly využity při řešení případových studií, ve kterých jsou reálně zachyceny jak povinnosti dlužníka v insolvenční, tak jednotlivé daňové povinnosti prezentovaných subjektů. Oddlužení fiktivních dlužníků, pana Chudého a paní Bohaté, řešila autorka práce tak, jak by v praxi při insolvenčním řízení postupoval insolvenční správce. V případě obou fiktivních subjektů, pana Chudého i paní Bohaté, byly přesně stanoveny zákonné lhůty, které stanovuje insolvenční soud dlužníkovi, insolvenčnímu správci i věřitelům, a přesně uvedeny i daňové povinnosti, které jsou povinni dlužníci splnit.

Na základě vypracovaných fiktivních případů bylo možné navrhnout optimální průběh oddlužení podnikajících fyzických osob a ucelit tak celý proces. Mimo jiné bylo při porovnání zpeněžení majetku v případě paní Bohaté zjištěno, že pro insolvenčního správce je výhodnější zpeněžit majetek v elektronické aukci, jelikož mu náležela vyšší odměna než při variantě s dohodou o narovnání. Tato dohoda by však byla lepší variantou pro paní Bohatou, které by tak zůstalo zajištění do budoucna, za předpokladu, že by bytová jednotka byla zahrnuta do dědictví. Díky zpracovaným fiktivním případům mohl být navrhnout i optimální časový harmonogram pro ucelení činností a povinností insolvenčního správce.

Výsledku diplomové práce bylo dosaženo pomocí dílčích cílů, kdy na základě předchozích zpracovaných praktických kapitol autorkou došlo ke stanovení parametrů pro rejstřík a následně vzniku nového neveřejného rejstříku a navržení tak optimální možnosti pro restart podnikání OSVČ.

Prostřednictvím výsledku této práce – nového rejstříku by mohla být každá podnikající fyzická osoba posouzena samostatně, na rozdíl od dosavadního stavu, kdy je každý dlužník v insolvenčním rejstříku veden dalších pět let po oddlužení bez rozdílu, a není tak možno na první pohled rozlišit spolehlivé a plnicí dlužníky od těch, kteří se pohybovali při oddlužení na hranici zrušení. Díky navrhovanému rejstříku by OSVČ mohla být vyhodnocena jako úvěruschopná a prostřednictvím získaných finančních prostředků od bankovní instituce by pak mohla rychleji a efektivněji znovu nastartovat své podnikání.

Neveřejný rejstřík by po zavedení do praxe znamenal pro OSVČ nejen šanci na restart, ale zároveň i rozšíření dosavadní činnosti, například možnosti nakoupení modernějšího vybavení, k čemuž v oddlužení nemají možnost z důvodu snížených financí. V praxi by nový neveřejný rejstřík mohl být výhodou i pro bankovní instituce, kterým by se tím rozšířila klientela o další spolehlivé a úvěruschopné zákazníky.

V neposlední řadě by úspěšné splnění oddlužení, a tím zařazení do neveřejného rejstříku pod doporučené osoby, mohlo být pro dlužníky další motivací pro vynaložení maximálního úsilí během oddlužení. K zprovoznění neveřejného rejstříku ze strany justice může vést i předpoklad většího zájmu o oddlužení ze strany OSVČ, kteří svou situaci v aktuální době neřeší a navyšují se jim dluhy v exekučních řízeních.

Záměrem této diplomové práce bylo spojení a ucelení právní úpravy insolvenčního zákona a daňového řádu, za účelem objasnění a pro dlužníky zjednodušení celého procesu oddlužení včetně jejich daňových povinností. K tomuto stanovisku sloužila teoretická část pro vysvětlení jednotlivých insolvenčních principů a úkonů, se kterými se mohou dotčené strany setkat v rámci oddlužení.

Účelem diplomové práce také bylo zviditelnit důležitost problematiky insolvenčního řízení, konkrétně upřesnit a upozornit na optimální průběh oddlužení. Tato práce by tak mohla sloužit jako návrh na řešení situace fyzických osob – podnikatelů nacházejících se v dluhové pasti a objasnit jim proces jejich budoucího oddlužení. Na základě vypracovaných případových studií se tyto osoby mohou připravit na insolvenční řízení. Diplomová práce by také mohla posloužit jako podklad při přípravě školení pro rozvoj finanční gramotnosti u dlužníků, kteří se chystají vstoupit do oddlužení nebo v něm již jsou.

7 Seznam použitých zdrojů

BALDRMANNOVÁ, Anna, 2019. Jak přihlásit pohledávku do insolvence. Pohledávky online [online]. 6. 6. 2019 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.pohledavkyonline.cz/jak-prihlasit-pohledavku-do-insolvence/>

BLAZY, Régis a Nicolae STEF, 2020. Bankruptcy procedures in the post-transition economies [online]. *Eur J Law Econ* 50, 8. 11. 2019, 7-64 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: doi:<https://doi-org.infozdroje.czu.cz/10.1007/s10657-019-09634-5>

BRAUN, Tomáš, 2014. Moratorium. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/moratorium-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFetumJs0KVDbHZYzuEQkuB4Q-ktA/?query=Mgr.%20Tom%E1%B9%20Braun&serp=1>

BRAUN, Tomáš, 2014. Úpadek jako základní podmínka pro aplikaci insolvenčního zákona. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/upadek-jako-zakladni-podminka-pro-aplikaci-insolvenčního-zakona-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Eltu6PFetumJs0KVDbHZYzsdK2L1UP8z2w/?query=p%F8edlu%BEen%ED%20fyzick%E9%20osoby&serp=1>

BŘEZINOVÁ Hana, KLIMTOVÁ Kateřina, ZAVADILOVÁ Radka, 2021. Odvodové zatížení fyzických osob, DAUC: Portál daňových poradců a účetních profesionálů [online], c2021. Praha: Wolters Kluwer [cit. 2021-4-7], Dostupné z: <https://www.dauc.cz/dokument/?modul=li&cislo=296002&rez=0&q=paušáln%C3%AD%20daň>

BUREŠ, Michal, 2022. Jak se mění zálohy na zdravotním a sociálním u OSVČ a OBZP v roce 2022?. *Finance.cz* [online]. Internet Info, 04.02.2022 [cit. 2022-11-02]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/502050-zdravotni-a-socialni-osvc-a-obzp/>

CARDOVÁ, Zdenka a Jindřich CARDA, 2021. Účetní závěrka. *DU.cz* [online]. 14.1.2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: https://www.du.cz/33/ucetni-zaverka-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EipiI_v0jv8Bx_nUbbIs_TA/

CRIF – CZECH CREDIT BUREAU, 2020. Počet bankrotů firem, podnikatelů a obyvatel v roce 2019 po šesti letech vzrostl. *CRiBiS.cz: informace o firmách* [online]. 7. 1. 2020 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.informaceofirmach.cz/crif-pocet-bankrotu-firem-podnikatelu-a-obyvatel-v-roce-2019-po-sesti-letech-vzrostl/>

ČESKO. Vyhláška č. 313/2007 Sb.: Vyhláška o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, 2007. In: . *Sagit, ročník 2007, částka 100.*

ČESKO. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), 2006. In: . *Sagit, 62/2006, číslo 1411. ISBN 978-80-7488-447-4.*

ČESKO. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, 2009. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

ČESKO. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, 1992. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

ČESKO. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, 2004. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2021. Průměrné mzdy - 1. čtvrtletí 2021: Průměrná mzda vzrostla reálně o 1,0 %. Český statistický úřad [online]. 4. 6. 2021 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-1-ctvrtleti-2021>

ČTK, 2021. Za posledních 13 let vstoupilo do oddlužení 240 000 lidí, 2021. *Advokátní deník* [online]. 26. 1. 2021 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2021/01/26/za-poslednich-13-let-vstoupilo-do-oddluzeni-240-000-lidi/>

DAUC: Portál daňových poradců a účetních profesionálů [online], c2021. Praha: Wolters Kluwer [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/>

DVORSKÝ, Ján, Aleksandr KLJUČNIKOV, Jiří POLÁCH, 2020. Business risks and their impact on business future concerning the entrepreneur's experience with business bankruptcy: case of Czech Republic, 3. 7. 2020. Problems and Perspectives in Management. ISSN 1810-5467.

DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.du.cz/>

GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ, 2019. *Informace GFŘ k opravě základu daně dle § 46 a násl. a opravě odpočtu daně dle § 74a ZDPH u nedobytných pohledávek* [online]. 16.12.2019, (Č. j. 86122/19/7100-20116-050485), 27 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-pridane-hodnoty/informace- stanoviska-a-sdeleni/nedobytno-pohledavky>

HETES-GAVRA, Roxana, Alexandru AVRAM a Costin Daniel AVRAM, 2016. The Models of Personal Bankruptcy in Western Europe. Ovidius University Annals, Economic Sciences Series. <https://ideas.repec.org/a/ovi/oviste/vxvviy2016i1p544-550.html>: Ovidius University of Constantza, Faculty of Economic Sciences, (vol. 0(1), 544-550. ISSN 23933127.

HINKE, Jana a Dana BÁRKOVÁ, 2017. *Účetnictví 1: Aplikace principů a technik*. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 144 s. ISBN 978-80-271-9597-8.

HOCHMANNOVÁ, Olga, 2017. § 99b ZDPH - Zdaňovací období v insolvenční. DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/99b-zdph-zdanovaci-obdobi-v-insolvenci-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4EpjyWxWSc5ZL64uSONngy9lrJfTGJxQrnQ/?query=Olga%20Hochmannov%E1%20DPH%20%A7%2099&serp=1>

HOCHMANNOVÁ, Olga, 2019. § 101b ZDPH Zvláštní ustanovení o podávání daňového přiznání. [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/101b-zdph-zvlastni-ustanoveni-o-podavani-danoveho-priznani-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

jVUh4EpjyWxWSc5ZLFwY5TxUcsWKw9PBWuC7BmQ/?query=Olga%20Hochmannov%20E1%20DPH&serp=1

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČR, 2021. Přijetí novely insolvenčního zákona výrazně zkomplikuje postavení věřitelů, kteří navíc nemohli novelu oficiálně připomínkovat. Jhk.cz: Aktuality [online]. 26. 1. 2021 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.jhk.cz/aktuality/prijeti-novely-insolvencniho-zakona-vyrazne-zkomplikuje-postaveni-veritelu-kteri-navic-nemohli-novelu-oficialne-pripominkovat>

INSOLCENTRUM: ekonomická data o insolvencích [online], c2018. Praha: InsolCentrum [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.insolcentrum.cz/>

Kalkulačka daní a odvodů pro OSVČ 2021: výpočet daně z příjmů za rok 2020 [online], 2021. peníze.cz [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/kalkulacky/danova-kalkulacka-osvc#danova-kalkulacka-osvc>

LANDA, Martin, 2009. *Ekonomika insolvenčního řízení*. Ostrava: Key Publishing. *Ekonomie* (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-031-6.

Mapa exekucí , 2018. Novela Insolvenčního zákona: Aktuální informace ke schválenému znění novely insolvenčního zákona Poslaneckou sněmovnou. [online]. 27. října 2018 [cit. 2021-8-30]. Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/index.php/co-s-tim/oddluzeni-novela-insolvencniho-zakona/>

MARŠÍKOVÁ, Jolana, 2019. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. *Pro praxi*. ISBN 978-807-3807-665.

MLEJNKOVÁ, Ivana, 2020. *Zpráva pro oddlužení, zpráva o přezkumu, rozhodnutí o subjektivní ne/přípustnosti oddlužení. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář* [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/onb/33/zprava-pro-oddluzeni-zprava-o-prezkumu-rozhodnuti-o-subjektivni-ne-pripustnosti-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYztGKWEHmgm1QQ/?query=spl%E1tkov%FD%20kalend%E1%F8%20fyzick%E9%20osoby%20podnikatele&serp=1

MLEJNKOVÁ, Ivana, 2021. Přezkoumání pohledávek. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/prezkoumani-pohledavek-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzulOAZstMxy5A/?uri_view_type=36#9.5.1.3

MLEJNKOVÁ, Ivana, 2021. Způsoby oddlužení. Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvenzni-zakon-komentar.cz/onb/33/zpusoby-oddluzeni-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

jVUh4Eltu6PFEtumJs0KVDbHZYzv7iCWHDBE0QA/?query=spl%E1tky%20z%20podnikatelsk%FDch%20p%F8%EDjm%F9&serp=1

MÜLLEROVÁ, Libuše, 2021. Pohledávky. DU.cz [online]. Verlag Dashöfer, 19.10.2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: https://www.du.cz/33/pohledavky-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Esl9rHcS-N1D85-q_Vr5YnnxT00Xhq8dwg/?query=opravn%E1%20polo%BEka%20oddlu%BEen%ED&serp=1

Novela z. - insolvenční zákon - EU: Sněmovní tisk 1073 [online], 2020. Poslanecká sněmovna - Sněmovní tisk [cit. 2021-8-30]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=1073>

PARZINGER, Josef a Michael BERGER, 2021. Germany: Restructuring & Insolvency Laws & Regulations. ICLG.com [online]. Kirkland & Ellis, 18. 5. 2021 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://iclg.com/practice-areas/restructuring-and-insolvency-laws-and-regulations/germany>

PILAŘOVÁ, Ivana, 2012. Pohledávky - opravné položky konkursní (insolvenční). DU.cz [online]. Verlag Dashöfer, 11.9.2012 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/pohledavky-opravne-polozky-konkursni-insolvenzni-uniqueidmRRWSbk196FNf8->

jVUh4EiWycORAJ6kqSpvz4OL5Bw/?query=opravn%20polo%BEky%20k%20pohl
ed%20v%20insolven%20EDm%20F8%EDzen%20FA%20E8tov
%20ED&serp=1

Praktický průvodce insolvenčním řízením: Insolvenční zákon – komentář [online], c1997-
2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-6]. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/>

PROTEXT, 2021. Zhoršuje novela insolvenčního zákona vymahatelnost práva? -
video. ČTK: české noviny [online]. 25. 1. 2021 [cit. 2021-8-29]. ISSN 1213-5003. Dostupné
z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zhorsuje-novela-insolvencniho-zakona-vymahatelnost-prava-video/1984351>

RICHTER, Tomáš, 2008. Insolvenční právo. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-329-4.

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/1023: o rámcích
preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení
účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU)
2017/1132 (směrnice o restrukturalizaci a insolvenční) ze dne 20. června 2019, 2019. In: .
Brusel: Úřední věstník Evropské unie, L172.

SOUČEK, Tomáš, 2021. Kdy bude schválena „Euronovela“ insolvenčního
zákona? EBankrot.cz [online]. 26.6.2021 [cit. 2021-8-30]. Dostupné z:
<https://www.ebankrot.cz/wp-blog/kdy-bude-schvalena-euronovela-insolvencniho-zakona/>

SPINS spolek insolvenčních správců: Judikatura. SPINS [online]. [cit. 2021-8-29].
Dostupné z: <http://www.spins.cz/judikatura/>

TESAŘ, Radan, 2021. Oprava DPH v insolvenční - (ne)přednostní pohledávky správce
daně. DAUC.cz [online]. Wolters Kluwer, 10. 3. 2021 [cit. 2021-12-10]. Dostupné z:
<https://www.dauc.cz/clanky/8224/oprava-dph-v-insolvenci-ne-prednostni-pohledavky-spravce-dane>

VALUSEK, Lukas a Lenka KUČEROVÁ, 2020. Restructuring and insolvency law in the
czech republic. CMS: law, tax, future [online]. 1. 9. 2020 [cit. 2021-8-29]. Dostupné z:

<https://cms.law/en/int/expert-guides/cms-expert-guide-to-restructuring-and-insolvency-law/czech-republic>

VESELÁ, Jarmila, Jiří GRYGAR, Bohumil HAVEL, et al., 2021. *Insolvency 2008-2020: data, názory, predikce*. Praha: Stálá konference českého práva. ISBN 978-80-906813-3-0.

Výpočet.cz: čistá mzda [online], 2021. [cit. 2021-8-29]. Dostupné z: <https://www.vypocet.cz/cista-mzda>

WÁGNER, Filip, 2020. Pravidla pro zdaňovací období u DPH. DU.cz: Daně, účetnictví, právo, práce a mzdy pro profesionály [online], c1997-2021. Praha: Verlag Dashöfer [cit. 2021-4-7]. Dostupné z: <https://www.du.cz/33/pravidla-pro-zdanovaci-obdobi-u-dph-uniqueidmRRWSbk196FNf8-jVUh4Ep4k9yZSBBpvtzUhmOqynmyxIi3poVJt9Q/>

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma řešení úpadku.....	13
Obrázek 2: Graf Indexu daňové složitosti	17
Obrázek 3: Graf procentního uspokojení věřitelů.....	24
Obrázek 4: Graf Vývoje počtů návrhů na bankrot a bankrotů OSVČ	27
Obrázek 5: Tvorba opravných položek k pohledávkám	28
Obrázek 6: Schéma fází insolvenčního řízení.....	32
Obrázek 7: Stav projednávání novely insolvenčního zákona dle směrnice Evropského parlamentu a Rady EU ze dne 20. června 2019.....	37
Obrázek 8: Daňové přiznání Oldřicha Chudého při povolení oddlužení.....	59

8.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Lhůty pro podávání daňových tvrzení	20
Tabulka 2: Tvorba opravné položky	29
Tabulka 3: Rozpuštění opravné položky	29
Tabulka 4: Jednorázový odpis pohledávky při neúhradě.....	30
Tabulka 5: Jednorázový odpis při úhradě	30
Tabulka 6: Odměna insolvenčního správce dle Vyhlášky č. 313/2007 § 3 odst 2 písm b) .	40
Tabulka 7: Výpočet nepostižitelné částky při hrubé mzdě 40 086 Kč	42
Tabulka 8: Výpočet nepostižitelné částky při hrubé mzdě 34 111 Kč	42
Tabulka 9: Přehled příjmů a výdajů pana Chudého.....	52
Tabulka 10: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2022.....	53
Tabulka 11: Seznam majetku pana Chudého.....	54
Tabulka 12: Identifikace věřitelů pana Chudého.....	55
Tabulka 13: Údaje o všech příjmech pana Chudého za posledních 12 měsíců	56
Tabulka 14: Očekávané příjmy pana Chudého v následujících 12 měsících	56
Tabulka 15: Výpočet zálohové splátky pro insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení	57

Tabulka 16: Odůvodnění sepisovatele návrhu k navrhované zálohové splátce pro oddlužení	58
Tabulka 17: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023	60
Tabulka 18: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (1.)	61
Tabulka 19: Výpočet daně z příjmů pana Chudého v roce 2023 (2.)	62
Tabulka 20: Seznam přihlášených pohledávek věřitelů pana Chudého.....	64
Tabulka 21: Návrh distribučního schématu splátkového kalendáře pro nezajištěné věřitele	65
Tabulka 22: Předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů.....	66
Tabulka 23: Výpočet měsíčních záloh na sociální a zdravotní pojištění za rok 2022	67
Tabulka 24: Výpočet referenční srážky pro období 2023	68
Tabulka 25: Pomocná tabulka pro stanovení nezabavitelné částky pro výpočet referenční srážky 2023	68
Tabulka 26: Porovnání zálohové splátky 2022 a referenční srážky 2023.....	69
Tabulka 27: Uspokojení po prvním roce oddlužení.....	69
Tabulka 28: Identifikace majetku ke zpeněžení.....	70
Tabulka 29: Přerozdělení vytěžené částky ze zpeněženého majetku.....	70
Tabulka 30: Ušetřené finanční prostředky po dobu přerušného oddlužení.....	73
Tabulka 31: Příjem č. 2 paní Bohaté: invalidní důchod 2. stupně	74
Tabulka 32: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2022.....	75
Tabulka 33: Seznam majetku paní Bohaté.....	76
Tabulka 34: Identifikace věřitelů paní Bohaté.....	77
Tabulka 35: Údaje o všech příjmech paní Bohaté za posledních 12 měsíců	77
Tabulka 36: Očekávané příjmy paní Bohaté v následujících 12 měsících	78
Tabulka 37: Výpočet zabavitelné částky z příjmů paní Bohaté.....	78
Tabulka 38: Odůvodnění sepisovatele návrhu k navrhované zálohové splátce pro oddlužení	78
Tabulka 39: Přehled příjmů a výdajů paní Bohaté za rok 2022.....	80
Tabulka 40: Druhý příjem paní Bohaté: invalidní důchod 2. stupně 2022	80
Tabulka 41: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (1.).....	81
Tabulka 42: Výpočet daně z příjmů paní Bohaté v roce 2023 (2.).....	82
Tabulka 43: Seznam přihlášených pohledávek věřitelů paní Bohaté	83

Tabulka 44: Předpokládaná míra uspokojení věřitelů a návrh distribučního schématu pro oddlužení.....	84
Tabulka 45: Referenční srážka v roce 2024.....	85
Tabulka 46: Pomocná tabulka pro stanovení nezabavitelné částky pro výpočet referenční srážky 2024.....	85
Tabulka 47: Porovnání zálohové splátky 2023 a referenční srážky 2024	86
Tabulka 48: Uspokojení po prvním roce oddlužení paní Bohaté (k 01/2024).....	86
Tabulka 49: Uspokojení dle varianty A – Dohoda o narovnání	88
Tabulka 50: Uspokojení dle varianty B – zpeněžení majetku v aukci.....	89
Tabulka 51: Porovnání účtování při použití opravné položky či odpisu na účtu 311	94

9 Přílohy

9.1 Příloha č. 1: Seznam majetku pana Chudého

Seznam majetku

Navrhovatel-dlužník: **Oldřich Chudý, nar. 21.5.1972, bytem Jeremenkova 42, 779 00 Olomouc**

Majetek, který není předmětem zajištění:

Č.	Věc	Množství (ks)	Pořizovací cena	Rok pořízení	Odhadovaná cena
1.	Obvyklé vybavení domácnosti	1	20 000 Kč	2015	3 500 Kč
2.	Pracovní vozidlo, Ford Transit, rok výroby 2012	1	380 000 Kč	2015	130 000 Kč
3.	Škoda Octavia, rok výroby 2009	1	200 000 Kč	2012	40 000 Kč
4.	Audi A3 Sportback, rok výroby 2020	1	705 900 Kč	2020	540 000 Kč

Majetek, který je předmětem zajištění:

Není

Prohlašuji, že shora uvedený seznam majetku vyhotovený dle ust. §104 odst. 1 písm. a §104 odst. 2 insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb., v platném znění, obsahuje seznam veškerého majetku, který vlastním.

Prohlašuji, že nemám žádné pohledávky.

Prohlašuji, že tento seznam majetku je správný a úplný.

V Olomouci dne 30.07. 2022.

.....
Oldřich Chudý

9.2 Příloha č. 2: Plná moc – Oldřich Chudý zplnomocňuje Insolvenční servis v.o.s.

PLNÁ MOC

Zmocnitel: Oldřich Chudý, nar. 21.5.1972, bytem Jeremenkova 42, 779 00 Olomouc

Zmocněnec: Insolvenční servis v.o.s. - insolvenční správce IČ: 07306709
sídlem: Mišákova 326/15, 779 00 Olomouc

I.

Zmocnitel tímto zmocňuje dle § 390a insolvenčního zákona Zmocněnce k sepisu a podání insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení za mou osobu dle § 390 odst. 1 insolvenčního zákona.

Zmocněnec je v rámci probíhajícího insolvenčního řízení oprávněn za mou osobu sepsat i podat prostřednictvím své datové schránky i jakoukoliv případnou opravu či doplnění insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení.

II.

Zmocnitel a Zmocněnec se dohodli, že Zmocněnci za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení bude dle § 390a odst. 3 insolvenčního zákona náležet odměna ve výši **4 840,- Kč vč. DPH**. Tato pohledávka Zmocněnce za Zmocnitelem bude uplatněna v jeho insolvenčním řízení dle § 390a odst. 5 insolvenčního zákona. Zmocnitel a Zmocněnec se dohodli, že pohledávka bude splatná ke dni odeslání návrhu na povolení oddlužení Zmocněncem insolvenčnímu soudu.

V Olomouci dne 30.07.2022

.....
Oldřich Chudý
(úředně ověřený podpis)

9.3 Příloha č. 3: Čestné prohlášení pana Chudého

Čestné prohlášení

Já, níže podepsaný

Oldřich Chudý, nar. 21.5.1972, bytem Jeremenkova 42, 779 00 Olomouc

tímto v souladu s ust. §392 odst. 1 písm. d zákona č. 182/2006 Sb., Insolvenční zákon
prohlašuji, že

- jsem byl při sepisu insolvenčního návrhu poučen o svých povinnostech v insolvenčním řízení
- v oddlužení budu řádně platit pohledávky svých věřitelů a vynaložím veškeré úsilí, které po mně lze spravedlivě požadovat, k jejich plnému uspokojení
- budu plnit všechny povinnosti vyplývající z insolvenčního zákona a z rozhodnutí o schválení oddlužení a budu přiznávat veškeré své příjmy v plné výši

V Olomouci dne 30.07.2022

.....
Oldřich Chudý

9.4 Příloha č. 4: Seznam zaměstnanců pana Chudého

Seznam zaměstnanců

Navrhovatel-dlužník: **Oldřich Chudý, nar. 21.5.1972, bytem Jeremenkova 42, 779 00
Olomouc**

Prohlašuji, že nemám žádné zaměstnance

Prohlašuji, že tento seznam zaměstnanců je správný a úplný.

V Olomouci dne 30.07. 2022

.....
Oldřich Chudý

9.5 Příloha č. 5: Přiznání k dani z příjmů FO za zdaňovací období 1.1.-19.9.2022

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu
Olomoucký kraj

Územnímu pracovišti v, ve, pro
Olomouci

01 Daňové identifikační číslo
CZ

02 Rodné číslo
885813/8828

03 DAP¹⁾
 řádné opravné dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾
A

05 DAP podává daňový poradce na základě plné moci k zastupování
 ano ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem³⁾
 ano ne

Oček podacího razítka finančního úřadu

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

PŘIZNÁNÍ
k dani z příjmů fyzických osob
 podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
 za zdaňovací období (kalendářní rok) **2022** nebo jeho část⁴⁾ od **1.1.2022** do **19.9.2022**
 dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Bohatá	07 Rodné příjmení*)	08 Jméno(-a) Michaela
09 Titul*)	10 Státní příslušnost ČR	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec Olomouc	13 Ulice / část obce Foerstrova	14 Číslo popisné / orientační / 11
15 PSČ 779 00	16 Telefon / mobilní telefon*)	17 E-mail*)
18 Stát Česká republika		

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje
 Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné / orientační /	22 PSČ
---------	----------------------	------------------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval
 Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné / orientační /
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu – vyplň jen daňový nerezident 29a Výše celosvětových příjmů Kč

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami¹⁾ ano ne

25 5405 MF 5405 verze 2.26

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů		
32 Úhrn povinného pojistného podle § 6 odst. 12 zákona		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (f. 31 + f. 32 – f. 33)		
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí zvýšený o povinné pojistné podle § 6 odst. 12 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (f. 34)		
36a Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona po vymezení (f. 36 – úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 6 zákona nebo f. 36)		
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (f. 113 přílohy č. 1 DAP)	105 457	Příloha 1
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z příjmu podle § 9 zákona (f. 206 přílohy č. 2 DAP)		Příloha 2
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (f. 209 přílohy č. 2 DAP)		Příloha 2
41 Úhrn částí (f. 37 + f. 38 + f. 39 + f. 40)	105 457	
41a Úhrn dílčích základů daně podle § 7 až § 10 zákona po vymezení (f. 41 – úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 7 až § 10 zákona nebo f. 41)	105 457	
42 Základ daně (36a + kladná hodnota z f. 41a)	105 457	
43 Úhrn příjmů podle § 6 zákona od všech zaměstnavatelů po vymezení (f. 31 – úhrn vyňatých příjmů podle § 6 zákona od všech zaměstnavatelů)		
44 Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše f. 41a)		Příloha §34 odst. 1
45 Základ daně po odečtení ztráty (f. 42 – f. 44)	105 457	

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců	Počet měsíců
46 Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění – darů/darů)		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)		
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření)		
49 Odst. 6 zákona (souladné životní pojištění)		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)		
51 Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)		
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)		
52a § 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)		
53 Další částky		
54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (f. 46 + f. 47 + f. 48 + f. 49 + f. 50 + f. 51 + f. 52 + f. 52a + f. 53)		
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (f. 45 – f. 54)	105 457	
56 Základ daně zaokrouhlený na celé sta Kč dolů	105 400	
57 Daň podle § 16 zákona	15 810	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (f. 57) nebo částka z f. 330 přílohy č. 3 DAP	15 810,00	Příloha 3
59 Soličními zvýšení daně podle § 16a zákona		
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru (f. 58 + f. 59)	15 810	
61 Daňová ztráta – zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 UDAJE O MANZELCE (MANZELOVÍ)

Příjmení manželsky (manželská)	Jméno	Titul	Rodné číslo
Částka podle § 35ba odst. 1			
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		23 130	
65a) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)			
65b) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)			
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatelé invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)	9	1 890	
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)			
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)			
69 písm. f) zákona (sleva na studenta)			
69a písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)			
69b písm. h) zákona (sleva na evidenci tržeb)			
70 Úhm slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (f. 62 + f. 63 + f. 64 + f. 65a + f. 65b + f. 66 + f. 67 + f. 68 + f. 69 + f. 69a + f. 69b)		25 020	
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (f. 60 – f. 70)		0	

Tab. č. 2 UDAJE O DĚTECH ZIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNÉ HOSPODARČÍ DOMÁCNOSTI

Příjmení	Jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši na jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
1								
2								
3								
4								
Celkem		Příchova - další děti						

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě		
73 Sleva na dani (částka z f. 72, uplatněná maximálně do výše daně na f. 71)		
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (f. 71 – f. 73)	0	
75 Daňový bonus (f. 72 – f. 73)		
76 Úhm vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
77 Rozdíl na daňovém bonusu (f. 75 – f. 76)		

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň		
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (f. 74 nebo f. 75)		
80 Rozdíl řádků (f. 79 – f. 78): zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje		
81 Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona		
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (f. 61)		
83 Rozdíl řádků (f. 82 – f. 81): zvýšení (+) – daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL – Placení daně

84 Úhm sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)		
85 Na zbyvajících zálohách zapláceno poplatníkům celkem		
86 Zaplacená daň stanovená paušální částkou podle § 7a zákona		
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona (státní dluhopisy)		
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
87b Sražená daň podle § 36 odst. 8 zákona		
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38a zákona		
89 Sražená daň podle § 38f odst. 12 zákona		
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona		
91 Zbývá doplatit (f. 74 – f. 77 – f. 84a – f. 84 – f. 85 – f. 86 – f. 87 – f. 87a – f. 87b – f. 88 – f. 89 – f. 90): (+) zbyvá doplatit, (-) zapláceno více	0	

PRÍLOHY DAP:

Ve skupici uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	1
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů 1. oddílu	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daně)	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozměření o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojho zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odůdatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené daní vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	1

Údaje o podepisující osobě¹⁾: Typ podepisující osoby: Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) Příjmení Název právnické osoby

Datum narození Evidenční číslo osvědčení daňového poradce IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (ja-li zástupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) Příjmení Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu

Datum Otisk razítka Vlastnoruční podpis daňového subjektu / osoby oprávněná k podpisu

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Údaj vyplníte, pouze má-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 230b, § 230c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováváno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.

⁴⁾ Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ZÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANÍ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení: přeplatku na daní z příjmů fyzických osob _____ Kč.

Přeplatek zašlete na adresu: Jméno _____ Příjmení _____ Titul _____ PSČ _____
 Obec _____ Ulice _____ Číslo pop/orient. _____ / _____

nebo vraťte na účet vedený u _____, č. _____ - _____
 kód banky _____ specifický symbol _____
 Vlastník účtu _____ měna, ve které je účet veden _____ CZK

V _____ dne _____ Podpis daňového subjektu (podepisující osoby³⁾) _____

PRÍLOHA č. 1

Rodné číslo: 885813/8828

je součástí tiskopisu PRÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2020 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 26 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci! Vedu účetnictví! Uplatňuji výdaje procentem z příjmů!

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	263 643	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	158 186	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	105 457	
105 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
106 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhrn částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (-)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 – ř. 111 + ř. 112)	105 457	
114 Dílčí základ daně z příjmů podle § 7 zákona po vynětí (ř. 113 – úhrn vyňatých příjmů ze zdrojů v zahraničí podle § 7 zákona)	105 457	

2. Doplnující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obratu a odpisech

Roční úhrn čistého obratu

Uplatněné odpisy celkem

Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti²⁾

Název hlavní (převažující) činnosti

Sazba výdajů
% z příjmů

Příjmy

Výdaje

CZ - NACE

	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
☒ ☐ ČINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S WEBOVÝMI PORTÁLY	60	263 643	158 186	631200
Název dalších činností				
☒ ☐				
☒ ☐				
☒ ☐				
Celkem		263 643	158 186	

25 5405/P1 MFin 5405/P1 - vzor č. 16

9.6 Příloha č. 6: Příhláška pohledávky věřitele KBK REAL GROUP s.r.o.

Příhláška pohledávky					
I. Označení soudu a spisová značka					
Soudu	Krajskému soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci				
Spis. značka	KSOL	99	INS	11990	/ 2022
II. Identifikace dlužníka					
☒ Fyzická osoba ☐ Právníká osoba					
Osobní údaje	Titul před:	Jméno:	Příjmení:	Titul za:	Státní příslušnost:
		Michaela	Bohatá		Česká republika
	Datum narození:	Rodné číslo:	Osobní stav:	ICO:	
	13.8.1988		svobodný / svobodná	888 88 882	
Bydliště/sídlo	Ulice:	Č. p./Č. e.z.	Č. o.z.	PSČ:	Obec:
	Foerstrova		11	77900	Olomouc
					Stát:
					Česká republika
☐ Adresa pro doručování (korespondenční adresa):					
Jiné kont. údaje	E-mail:	Datová schránka:	Telefon:		
III. Identifikace věřitele					
Věřitel č.: 1	☐ Fyzická osoba ☒ Právníká osoba				
Právníká osoba	Název/obchodní firma:	ICO:	Jiné registrační číslo:	Právní řád založení:	
	KBK REAL GROUP s.r.o.	258 49 409		Česká republika	
Sídlo	Ulice:	Č. p./Č. e.z.	Č. o.z.	PSČ:	Obec:
	Mišáková	326	15	77900	Olomouc
					Stát:
					Česká republika
☐ Adresa pro doručování (korespondenční adresa):					
Jiné kont. údaje	E-mail:	Datová schránka:	Telefon:		
Druh zástupce:	není				
Číslo účtu:				Identifikátor platby:	

2D kód přihlášky

2D kód dlužníka

2D kód věřitele č. 1

IV. Příhláška pohledávky

Pohledávka č.: 1

Typ pohledávky:	nezajištěná - jednotlivě		
Jistina:	21 735 Kč	Původní výše jistiny:	21 735 Kč
Důvod vzniku pohledávky:	<p>Mezi dlužníci a věřitelem byla uzavřena smlouva o dílo, na základě které věřitel dodal dlužníci zboží, a to dle jeho objednávky ze dne 18.2.2016. Zboží bylo dlužníci věřitelem řádně a včas předáno, což dlužnice potvrdila svým podpisem na dodacím listu. Zboží bylo věřitelem vyúčtováno fakturou č. 141101099 na částku 21 735 Kč se splatností 26.3.2016. Dlužnice vystavenou fakturu neuhradila. Věřitel vymáhal pohledávku exekučně. Vedle zaplacení jistiny požaduje také úhradu zákonného úroku z prodlení z neuhrazené částky za každý den prodlení.</p>		
Příslušenství			
Příslušenství	☒ Ano ☐ Ne		
Druh:	Zákonný úrok z prodlení	výše:	8 211,45 Kč + -
Způsob výpočtu:	Jistina 21 735 Kč, splatná 26.2.2016 - zákonný úrok z prodlení do 14.9.2022 Dluh celkem 29 946,45 Kč		
Celková výše příslušenství:	8 211,45 Kč		
Vykonatelnost			
Vykonatelnost	☒ Ano ☐ Ne		
Pro částku:	29 946,45 Kč	Dle:	Rozsudku OS v Olomouci č.j. 23 C 399/2017 ze dne 18.1.2017, PM 18.2.2017, vykonatelnost 18.2.2017
Celková výše pohledávky:			
Celková výše pohledávky:			29 946,45 Kč
Vlastnosti pohledávky			
Podřízená	☐ Ano ☒ Ne		
Peněžní	☒ Ano ☐ Ne		
Podmíněná	☐ Ano ☒ Ne		
Splatná	☒ Ano ☐ Ne		Splatnost nejstarší části závazku od: 26.3.2016
Pohledávka	☒ v Kč ☐ v cizí měně		V částce: 29 946,45 Kč
Další okolnosti:			
<div style="border: 1px solid black; height: 20px;"></div>			
V. Pohledávky celkem			
Celková výše přihlášených pohledávek:	29 946,45 Kč		
Celková výše nezajištěných pohledávek:	29 946,45 Kč	Z toho nepodřízeno:	29 946,45 Kč
Celková výše zajištěných pohledávek:	0 Kč	Z toho nepodřízeno:	0 Kč
Počet pohledávek:	1	Počet vložených stran:	3
<u>Věřitel prohlašuje, že údaje uvedené v přihlášce jsou pravdivé.</u>			
VI. Seznam příloh			
Povinné přílohy:			
<ol style="list-style-type: none"> Je-li věřitel právnická osoba - výpis ze zahraničního obchodního rejstříku nebo obdobného registru, pokud nelze tuto skutečnost ověřit podle zákona o základních registrech v příslušném registru. Kopie smluv, soudních nebo jiných rozhodnutí a dalších listin dokládajících údaje uvedené v přihlášce pohledávky. Je-li věřitel zastoupen na základě plné moci a plná moc není založena ve spise - plná moc. 			

4. Nabyt-li věřitel pohledávku postoupením nebo obdobným způsobem po zahájení insolvenčního řízení anebo v posledních 6 měsících před zahájením insolvenčního řízení – čestně prohlášení o tom, kdo je jeho skutečným majitelem podle jiného právního předpisu, včetně uvedení důvodu, pro který se podle jiného právního předpisu považuje za skutečného majitele.

Přílohy:

Č.:	Název přílohy:	Jméno souboru:	Velikost:	+
-----	----------------	----------------	-----------	---

Zde uveďte další přílohy:

Č.:	Název přílohy:	+
-----	----------------	---

VII. Podpis

Podpisem stvrzuje:

Věřitel
 Zástupce
 Odeslat přihlášku pohledávky přes ePodatelnu

V

Dne

Podpis:

Titul před:
 Jméno:
 Příjmení:
 Titul za:

Upozornění: Navrhovatel je vždy povinen uvést jméno a příjmení konkrétní osoby, která přihlášku za věřitele podává/podepisuje.